

Försvar och samhällets krisberedskap

6

Förslag till statens budget för 2015

Försvaret och samhällets krisberedskap

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	11
2	Utgiftsområde 6 Försvaret och samhällets krisberedskap	13
2.1	Omfattning	13
2.2	Utgiftsutveckling	14
2.3	Ekonomisk styrning	14
2.4	Mål för utgiftsområdet	15
2.5	Resultatredovisning	16
2.5.1	Bedömningsgrunder	16
2.5.2	Resultat	17
2.5.3	Analys och slutsatser	18
2.6	Politikens inriktning	19
2.6.1	Försvaret	20
2.6.2	Samhällets krisberedskap	21
3	Försvaret	23
3.1	Mål för det militära försvaret	23
3.2	Beredskapskredit för totalförsvaret	23
3.3	Resultatredovisning	24
3.3.1	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder	24
3.3.2	Resultat	25
3.3.3	Årlig revision	50
3.3.4	Analys och slutsatser	50
3.4	Politikens inriktning	52
3.4.1	Insatser och beredskap	52
3.4.2	Förbandsverksamhet m.m.	54
3.5	Budgetförslag	65
3.5.1	1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	65
3.5.2	1:2 Försvarens insatser internationellt	66
3.5.3	1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	67
3.5.4	1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	69
3.5.5	1:5 Forskning och teknikutveckling	71
3.5.6	1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	72
3.5.7	1:7 Officersutbildning m.m.	73
3.5.8	1:8 Försvarets radioanstalt	74

3.5.9	1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut.....	75
3.5.10	1:10 Nämnder m.m.....	75
3.5.11	Försvarets materielverk.....	76
3.5.12	1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m.....	77
3.5.13	1:12 Förvarsexportmyndigheten.....	78
3.5.14	1:13 Förvarsunderrättelsedomstolen.....	79
3.5.15	1:14 Statens inspektion för förvarsunderrättelseverksamheten...79	
4	Samhällets krisberedskap.....	81
4.1	Mål för samhällets krisberedskap.....	81
4.2	Resultatredovisning.....	81
4.2.1	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	81
4.2.2	Resultat.....	82
4.2.3	Analys och slutsatser.....	93
4.3	Politikens inriktning.....	95
4.3.1	Förbättrad förmåga att motstå störningar – förebygga olyckor och kriser.....	95
4.3.2	Stärkt förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar.....	98
4.3.3	Att följa upp och utvärdera olyckor och kriser.....	101
4.3.4	Stärkt förmåga att skydda hav och kust.....	102
4.4	Budgetförslag.....	102
4.4.1	2:1 Kustbevakningen.....	102
4.4.2	2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor.....	104
4.4.3	2:3 Ersättning till räddningstjänst m.m.....	106
4.4.4	2:4 Krisberedskap.....	106
4.4.5	2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet....	108
4.4.6	2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal.....	109
4.4.7	2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.....	110
4.4.8	2:8 Statens haverikommission.....	112
5	Strålsäkerhet.....	115
5.1	Omfattning.....	115
5.2	Utgiftsutveckling.....	115
5.3	Resultatredovisning.....	115
5.3.1	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	115
5.3.2	Resultat.....	115
5.3.3	Analys och slutsatser.....	116
5.4	Politikens inriktning.....	116
5.5	Budgetförslag.....	117
5.5.1	3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten.....	117
6	Elsäkerhet.....	119
6.1	Omfattning.....	119
6.2	Utgiftsutveckling.....	119
6.3	Resultatredovisning.....	119
6.3.1	Resultat.....	119
6.3.2	Analys och slutsatser.....	120
6.4	Budgetförslag.....	120
6.4.1	4:1 Elsäkerhetsverket.....	120

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	12
Tabell 2.1 Underindelning av utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt myndigheter vars verksamhet helt eller delvis finansieras inom utgiftsområdet	13
Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap	14
Tabell 2.3 Härledning av ramnivån 2015–2018. Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap	14
Tabell 3.1 Försvarsmaktens anslagsförbrukning under 2013	25
Tabell 3.2 Anslagsutveckling 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	29
Tabell 3.3 Personella förändringar i Försvarsmakten	38
Tabell 3.4 Personalkostnader i Försvarsmakten	38
Tabell 3.5 Insatsorganisationens utveckling	54
Tabell 3.6 Anslagsutveckling 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	65
Tabell 3.7 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	66
Tabell 3.8 Anslagsutveckling 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	66
Tabell 3.9 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	66
Tabell 3.10 Anslagsutveckling 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	67
Tabell 3.11 Investeringsplan	67
Tabell 3.12 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	68
Tabell 3.13 Redovisning av anskaffningar	68
Tabell 3.14 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	69
Tabell 3.15 Anslagsutveckling 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar Tusental kronor	69
Tabell 3.16 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och tillgångar	70
Tabell 3.17 Redovisning av vidmakthållande och avveckling	70
Tabell 3.18 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	71
Tabell 3.19 Anslagsutveckling 1:5 Forskning och teknikutveckling	71
Tabell 3.20 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:5 Forskning och teknikutveckling	72
Tabell 3.21 Anslagsutveckling 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	72
Tabell 3.22 Uppdragsverksamhet	72
Tabell 3.23 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	73
Tabell 3.24 Anslagsutveckling 1:7 Officersutbildning m.m.	73
Tabell 3.25 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:7 Officersutbildning m.m.	73

Tabell 3.26 Anslagsutveckling 1:8 Försvarets radioanstalt.....	74
Tabell 3.27 Uppdragsverksamhet.....	74
Tabell 3.28 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:8 Försvarets radioanstalt..	74
Tabell 3.29 Anslagsutveckling 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut.....	75
Tabell 3.30 Uppdragsverksamhet.....	75
Tabell 3.31 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut.....	75
Tabell 3.32 Anslagsutveckling 1:10 Nämnder m.m.	75
Tabell 3.33 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:10 Nämnder.....	76
Tabell 3.34 Uppdragsverksamhet.....	76
Tabell 3.35 Investeringsplan.....	76
Tabell 3.36 Anslagsutveckling 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor.....	77
Tabell 3.37 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor.....	77
Tabell 3.38 Anslagsutveckling 1:12 Försvarexportmyndigheten.....	78
Tabell 3.39 Uppdragsverksamhet.....	78
Tabell 3.40 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:12 Försvarexportmyndigheten.....	78
Tabell 3.41 Anslagsutveckling 1:13 Förvarsunderrättelsedomstolen.....	79
Tabell 3.42 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:13 Förvarsunderrättelsedomstolen.....	79
Tabell 3.43 Anslagsutveckling 1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten.....	79
Tabell 3.44 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten.....	80
Tabell 4.1 Antalet döda i bränder åren 2009 till 2013.....	84
Tabell 4.2 Kostnader och avgiftsintäkter för Rakel 2011–2013.....	88
Tabell 4.3 Miljöövervakning utsläpp.....	90
Tabell 4.4 Miljöövervakning med flyg.....	91
Tabell 4.5 Genomsnittlig utredningstid 2011-2013 (månader).....	93
Tabell 4.6 Anslagsutveckling 2:1 Kustbevakningen.....	102
Tabell 4.7 Offentligrättslig verksamhet.....	103
Tabell 4.8 Uppdragsverksamhet.....	103
Tabell 4.9 Investeringsplan.....	103
Tabell 4.10 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:1 Kustbevakningen.....	104
Tabell 4.11 Anslagsutveckling 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor.....	104
Tabell 4.12 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor.....	105
Tabell 4.13 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor.....	105
Tabell 4.14 Anslagsutveckling 2:3 Ersättning till räddningstjänst m.m.	106
Tabell 4.15 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:3 Ersättning till räddningstjänst m.m.....	106
Tabell 4.16 Anslagsutveckling 2:4 Krisberedskap.....	106
Tabell 4.17 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:4 Krisberedskap.....	107
Tabell 4.18 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:4 Krisberedskap.....	108
Tabell 4.19 Anslagsutveckling 2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet.....	108
Tabell 4.20 Uppdragsverksamhet.....	109

Tabell 4.21 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	109
Tabell 4.22 Anslagsutveckling 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	109
Tabell 4.23 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	110
Tabell 4.24 Anslagsutveckling 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.	110
Tabell 4.25 Offentligrättslig verksamhet.....	111
Tabell 4.26 Uppdragsverksamhet	111
Tabell 4.27 Investeringsplan.....	111
Tabell 4.28 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.....	112
Tabell 4.29 Anslagsutveckling 2:8 Statens haverikommission.....	112
Tabell 4.30 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:8 Statens haverikommission	113
Tabell 5.1 Utgiftsutveckling inom område Strålsäkerhet.....	115
Tabell 5.2 Anslagsutveckling 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	117
Tabell 5.3 Offentligrättslig verksamhet	117
Tabell 5.4 Uppdragsverksamhet	117
Tabell 5.5 Beställningsbemyndigande för anslaget 3.1 Strålsäkerhetsmyndigheten..	118
Tabell 5.6 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	118
Tabell 6.1 Utgiftsutveckling inom område Elsäkerhet.....	119
Tabell 6.2 Anslagsutveckling 4:1 Elsäkerhetsverket	120
Tabell 6.3 Offentligrättslig verksamhet	120
Tabell 6.4 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 4:1 Elsäkerhetsverket.....	120

Diagramförteckning

Diagram 3.1 Andel befattningar i insatsorganisationen som har en ansatt beredskap på högst 3 månader.....	30
Diagram 3.2 Antalet sökande till grundläggande militär utbildning 2011–2013	39
Diagram 3.3 Tillväxten av GSS/K relativt Försvarmaktens målbild och planering...	39
Diagram 3.4 Tillväxten av GSS/T relativt Försvarmaktens målbild och planering...	39

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att för 2015 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden (avsnitt 3.2),
2. beslutar att insatsorganisationen under 2015 i huvudsak ska bestå av de förband som anges i tabell 3.5 (avsnitt 3.4.2),
3. godkänner investeringsplanen för Försvarmakten för 2015–2018. Regeringen bemyndigas även att i övrigt få fatta nödvändiga beslut beroende på oförutsedda förändrade förutsättningar (avsnitt 3.5.3),
4. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 66 000 000 000 kronor 2016–2027 (avsnitt 3.5.3),
5. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 19 500 000 kronor 2016–2024 (avsnitt 3.5.4),
6. bemyndigar regeringen att för 2015 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 12 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital (avsnitt 3.5.11),
7. bemyndigar regeringen att för 2015 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 7 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital (avsnitt 3.5.13),
8. godkänner investeringsplanen för Kustbevakningen för 2015–2017 (avsnitt 4.4.1),
9. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor 2016–2018 (avsnitt 4.4.2),
10. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 2:4 *Krisberedskap* besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga extraordinära händelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 712 000 000 kronor 2016–2018 (avsnitt 4.4.4),
11. bemyndigar regeringen att för 2015 besluta att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst

- 300 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar (avsnitt 4.4.4),
12. godkänner investeringsplanen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 2015–2017 (avsnitt 4.4.7),
13. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 55 000 000 kronor för 2016–2020 (avsnitt 5.5.1),
14. för budgetåret 2015 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag		
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	24 364 329
1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	1 878 835
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	9 776 522
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	6 547 158
1:5	Forskning och teknikutveckling	591 440
1:6	Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	22 808
1:7	Officersutbildning m.m.	207 795
1:8	Försvarets radioanstalt	863 999
1:9	Totalförsvarets forskningsinstitut	169 058
1:10	Nämnder m.m.	5 801
1:11	Internationella materielsamarbeten, industrifrågor m.m.	63 618
1:12	Försvarsexportmyndigheten	65 828
1:13	Försvarsunderrättelsesdomstolen	7 815
1:14	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	12 750
2:1	Kustbevakningen	1 040 213
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	174 850
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	21 080
2:4	Krisberedskap	1 014 373
2:5	Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	34 000
2:6	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	224 171
2:7	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 043 555
2:8	Statens haverikommission	43 679
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	362 131
4:1	Elsäkerhetsverket	52 839
Summa		48 588 647

2 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

2.1 Omfattning

För att återspegla den verksamhet som finansieras från utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, har regeringen valt att i budgetpropositionen gruppera utgiftsområdets verksamhet i tre underindelningar: Försvar (anslag 1:1 till 1:14), Samhällets krisberedskap (anslag 2:1 till 2:9), samt Strålsäkerhet och Elsäkerhet (anslag 3:1 och anslag 4:1).

Figuren nedan visar fördelningen i de tre undergrupperna samt hemvisten för de myndigheter vars verksamhet helt eller delvis finansieras inom utgiftsområde 6 under 2015.

Tabell 2.1 Underindelning av utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt myndigheter vars verksamhet helt eller delvis finansieras inom utgiftsområdet

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap				
Försvar			Samhällets krisberedskap	Strålsäkerhet och Elsäkerhet
Försvarsmakten inkl. Militära underrättelse-tjänsten	Försvarets radioanstalt	Försvars-högskolan (Officers-utbildning)	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Strålsäkerhets-myndigheten
Försvarets materielverk	Statens inspektion för försvars-underrättelse-verksamheten		Kust-bevakningen	Elsäkerhets-verket
Totalförsvarets forskningsinstitut	Försvars-underrättelse-domstolen		Statens haveri-kommission	
Totalförsvarets rekryterings-myndighet				
Försvarsexport-myndigheten				

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Miljoner kronor

	Utfall 2013	Budget 2014 ¹	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
Försvar	41 437	44 775	43 226	44 578	43 354	44 547	45 891
Samhällets krisberedskap	3 561	3 968	3 928	3 596	3 501	3 591	3 677
Strålsäkerhet	360	361	356	362	364	370	380
Elsäkerhet	51	53	51	53	53	54	56
Totalt för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap	45 409	49 157	47 562	48 589	47 272	48 562	50 003

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.3 Härledning av ramnivån 2015–2018.
Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Miljoner kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	47 196	47 196	47 196	47 196
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	-191	172	939	2 172
Beslut	1 583	-97	427	634
Överföring till/från andra utgifts- områden				
Övrigt				
Ny ramnivå	48 589	47 272	48 562	50 003

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

2.3 Ekonomisk styrning

Regeringen har i budgetpropositionerna för 2013 och 2014 informerat riksdagen om det samlade arbetet inom Regeringskansliet som syftar till att skapa balans mellan Försvarsmaktens verksamhet och ekonomi. Mot bakgrund av detta arbete har vissa åtgärder vidtagits för att erhålla en tydligare styrning och uppföljning av det militära försvaret.

Regeringen har gett en särskild utredare uppdraget att lämna förslag på en ändrad process för investeringar i försvarsmateriel. Betänkandet Investeringsplanering för försvarsmateriel

lämnades till regeringen i mars 2014 (SOU 2014:15). Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet (dnr Fö2014/607/MFU).

Ekonomistyrningsverket (ESV) har på regeringens uppdrag redovisat förslag för hur den finansiella styrningen och uppföljningen av Försvarsmakten och viss stödverksamhet kan förändras och förtydligas (dnr Fö2013/1169/ESL). I syfte att tydliggöra den finansiella styrningen föreslår ESV i rapporten Finansiell styrning av försvaret (ESV 2013:57) bl.a. att ett särskilt anslag för Försvarets materielverks myndighetskostnader förs upp på statens budget. Regeringen har därtill under våren 2014 gett ESV ett tilläggsuppdrag för att närmare utreda möjligheterna att koncentrera de finansiella transaktionerna mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk till en och samma myndighet (dnr Fö2013/1949/ESL). I maj 2014 lämnade ESV rapporten Fungerande styrning av försvarets materiel- och logistikförsörjning (ESV 2014:39) till regeringen och rapporten har därefter remitterats till berörda myndigheter. Samtliga förslag som avser den ekonomiska styrningen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Kustbevakningen aviserade i budgetunderlaget för 2014 om ekonomiska underskott från och med 2015. Regeringen anförde i budgetpropositionen för 2014 att Kustbevakningens avisering föranledde Regeringskansliet att, i en samlad process, inleda ett arbete i syfte att skapa balans mellan myndighetens verksamhet och ekonomi. Arbetet skulle ge regeringen möjlighet att fatta strategiska beslut i syfte att skapa balans i Kustbevakningens verksamhet.

Som ett led i detta arbete har Kustbevakningen på regeringens begäran redovisat en fördjupad beskrivning avseende myndighetens aviserade underskott (dnr Fö2014/410/SSK).

För att Kustbevakningen ska kunna fortsätta utföra nuvarande uppgifter och behålla kompetensen föreslår regeringen i propositionen Höständringsbudget (prop. 2014/15:2) för 2014 att anslaget 2:1 *Kustbevakningen* tillförs medel. I föreliggande proposition föreslår regeringen att anslaget 2:1 *Kustbevakningen* tillförs ytterligare medel från och med 2015.

Regeringen avser att återkomma med fler åtgärder för att åstadkomma en kustbevakning som är långsiktigt ändamålsenlig och resurseffektiv och som har en ekonomi och verksamhet i balans.

Utredningen om översyn av samhällets alarmeringstjänst En myndighet för alarmering (SOU 2013:33) lämnades våren 2013. Betänkandet har remissbehandlats (Fö2013/935/SSK). Vissa frågor behöver utredas vidare innan regeringen kan ta ställning till hur staten på effektivaste sätt kan säkerställa det offentliga åtagandet för samhällets alarmeringstjänst.

Riksrevisionen har förutom revision av årsredovisningen under perioden 2010–2014 publicerat elva granskningsrapporter om försvaret, inklusive slutrapporten Försvaret – en utmaning för staten. Granskningar inom försvarsområdet 2010–2014 (RiR 2014:8). Våren 2014 redovisade regeringen i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Försvarsmaktens förmåga till uthålliga insatser (skr. 2013/14:185), sin syn och sitt ställningstagande avseende Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Ytterligare granskningsrapporter har lämnats av Riksrevisionen under början på 2014. I skrivelsen Riksrevisionens rapporter under 2014 om regeringens och Försvarsmaktens genomförande av riksdagens beslut om försvaret (skr. 2013/14:255) redovisar regeringen sin bedömning av Riksrevisionens iakttagelser i granskningsrapporterna Försvaret – en utmaning för staten, Granskningar inom försvarsområdet 2010–2014 (RiR 2014:8), Försvarsmaktens omställning (RiR 2014:4) och Ekonomiska förutsättningar för en fortsatt omställning av försvaret (RiR 2014:7).

2.4 Mål för utgiftsområdet

De övergripande målen för vår säkerhet är att värna befolkningens liv och hälsa, värna samhällets funktionalitet och värna vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292). Hävdandet av vårt lands suveränitet är en förutsättning för att Sverige ska kunna uppnå målen för vår säkerhet.

Det militära försvaret

Riksdagen har beslutat att målet för det militära försvaret ska vara att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet. Detta ska ske genom att:

- hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen,
- förebygga och hantera konflikter och krig samt,
- skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter

Försvarsmakten ska ha en operativ förmåga som möjliggör att Försvarsmakten kan genomföra omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen. Denna operativa förmåga ska uppnås enskilt och tillsammans med andra (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292).

Samhällets krisberedskap

Regeringen har angett att målen för krisberedskapen ska vara att:

- minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor,
- trygga människors hälsa och personliga säkerhet och
- hindra eller begränsa skador på egendom eller miljö.

(prop. 2013/14:144, bet. 2013/14:FöU11, rskr. 2013/14:324).

Regeringen har angett att målet för verksamheten inom det civila försvaret, bör vara att:

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och

- bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld. (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05FöU5, rskr. 2004/05:143).

2.5 Resultatredovisning

Resultatet inom utgiftsområdet består till del av att hantera inträffade incidenter, olyckor och kriser. En annan del av resultatet är att utveckla och upprätthålla förmåga att förebygga, motstå och hantera mer sällan förekommande men allvarligare hot eller händelser. Att redogöra för vilka hot och händelser som undvikits är till stor del omöjligt. Det är även svårt att bedöma vår förmåga att hantera de hot som skulle kunna uppstå, såväl militära som civila, då förmågan mycket sällan prövas mot de allvarligaste tänkbara händelserna. I det följande redovisas framförallt resultat som baseras på olika former av kvalitativa värderingar, genomförda aktiviteter som förväntas leda till en stärkt förmåga samt i förekommande fall hanteringen av inträffade händelser inklusive genomförda insatser.

2.5.1 Bedömningsgrunder

Det militära försvaret

Det resultat som uppnåtts inom det militära försvaret redovisas i detta avsnitt med utgångspunkt i följande övergripande bedömningsgrunder:

- förmåga i insatsorganisationen
- uppbyggnad av förmåga
- genomförd verksamhet med andra myndigheter, länder och organisationer
- materielförsörjningskostnader i förhållande till Försvarets materielverks intäkter från kunder
- under året aktiverat på balansräkningen i förhållande till avskrivningar (återinvesteringskvot)
- materieluppfyllnadsgrad insatsorganisationen

Förmågan i insatsorganisationen avser en samlad bedömning av myndighetens möjlighet att

genomföra omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen.

Förmågan upprätthålls främst av insatsorganisationen med dess krigsförband med övad personal samt materiel. Under bedömningsgrunden uppbyggnad av förmåga redovisas i detta avsnitt en bedömning av hur övningsverksamhet och personalförsörjning utvecklats.

Den operativa förmågan ska uppnås enskilt men även tillsammans med andra. Genomförd verksamhet med andra avser en bedömning av hur Försvarsmakten samverkat med andra aktörer.

För att spegla de strukturella förändringarna inom materielområdet redovisas två resultatindikatorer – återinvesteringskvoten och anslagens materielandel. I avsnittet redovisas även materieluppfyllnadsgrad. Materieluppfyllnadsgraden utgör en samlad bedömning av i vilken utsträckning krigsförbanden förfogar över den materiel som krävs för att lösa förbandens uppgifter.

En djupare och mer detaljerad redovisning återfinns i avsnitt 3 Försvaret, bl.a. med stöd av mer detaljerade indikatorer och bedömningsgrunder.

Samhällets krisberedskap

Det resultat som har uppnåtts inom samhällets krisberedskap redovisas i detta avsnitt med utgångspunkt i följande övergripande bedömningsgrunder:

- förmåga att motstå störningar – förebygga, olyckor och kriser
- förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar
- förmåga att skydda hav och kust

Regeringen redovisar i denna volym en samlad bedömning av krisberedskapen i samhället samt i större detalj de delar av samhällets krisberedskap som finansieras genom utgiftsområde 6.

En djupare redovisning, bl.a. utifrån mer detaljerade resultatindikatorer och bedömningsgrunder, återfinns i avsnitt 4 Samhällets krisberedskap där även förmågan att följa upp, utvärdera och lära behandlas.

2.5.2 Resultat

Det militära försvaret

I enlighet med riksdagens inriktning bör huvuddelen av förbanden i insatsorganisationen normalt vara tillgängliga inom tre månader och inget förband bör normalt behöva mer än sex månader för att bli tillgängligt. Vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden ska insatsorganisationens förband vara snabbt gripbara. Därför ska huvuddelen av insatsorganisationens förband kunna mobiliseras inom några dagar efter beslut om höjd beredskap enligt 3 § lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Inget förband bör vid ett sådant beslut ha en beredskapstid som överstiger en vecka.

I takt med att försvarsreformen genomförs har Försvarsmakten rapporterat att förmågan i insatsorganisationen har ökat.

Innan försvarsreformen hade stora delar av insatsorganisationen beredskapskrav på ett till tre år. Andelen av förbanden i insatsorganisationen som är tillgänglig inom tre respektive sex månader har ökat i takt med att reformen genomförs. Mot bakgrund av omvärldsutvecklingen behöver takten ökas.

Förutsättningarna för att utveckla den operativa förmågan ser olika ut för olika stridskrafter. Försvarsmakten rapporterar att arméförbanden under 2013, bl.a. genom övningen Joint Challenge 13, ökade sin förmåga att verka med sammansatta förband. Marinförbanden vidmakthöll sin förmåga men begränsningar fanns inom vissa områden, främst undervattens- och sjöminröjningsförmågan. Stridsflygförbanden svarade upp mot ökade krav på incidentberedskapen, men vissa förband nådde inte sina produktionsmålsättningar fullt ut, på grund av problem med utbytes- och reservdelar som begränsat flygtidsproduktionen. Basbataljonerna och helikopterbataljonen nådde inte sina produktionsmålsättningar fullt ut beroende på utebliven övningsverksamhet och uteblivna funktionsutbildningar.

Inom förbandsverksamheten har en försvarsmaktsgemensam övning (FMGÖ) genomförts med deltagande från marin-, flyg- och arméförband. Antalet gruppbefäl, soldater och sjömän som anställdes under 2013 för kontinuerlig eller tidvis tjänstgöring var cirka 2 000 personer. Totalt har uppfyllnaden av denna personalkategori därmed nått 8 000 personer.

Verksamhet med andra länder har bland annat omfattat internationell övningsverksamhet. Samverkan med civila myndigheter har övats i en stabsövning. Internationella insatser har genomförts bl.a. i Afghanistan och Adenviken.

Materiel- och logistikförsörjningen syftar till att förse krigsförbanden med den materiel som behövs för att utrusta och vidmakthålla förbanden. Regeringen har under de senaste åren fattat beslut om ett flertal anskaffningar för att säkerställa att förbanden är utrustade för sina uppgifter. För en djupare redovisning av uppföljningen av respektive materielsystem hänvisas till rubriken Materiel- och logistikförsörjning i avsnitt 3 Försvar.

Samhällets krisberedskap

Regeringen har i propositionen Lag om sprängämnesprekursorer och redovisning av krisberedskapens utveckling (prop. 2013/14:144) redovisat resultaten på området.

Resultatbedömningen utgår från förberedelser som har vidtagits för att utveckla och upprätthålla en förmåga att hantera nödlägen samt de värderingar av denna förmåga som görs, framförallt i myndigheternas risk- och sårbarhetsanalyser. Dessa visar att det i Sverige finns en generell förmåga, i form av planering, strukturer, resurser och rutiner, att förebygga och hantera kriser. Det finns samtidigt områden där ett fortsatt förbättringsbehov föreligger.

Underlag från Sveriges Kommuner och Landsting visar att antalet kommuner som anser sig ha en god förmåga att upprätthålla viktiga verksamheter i kris ökar.

Kustbevakningen ska ha förmåga att bekämpa mycket stora oljeutsläpp till havs. Efter leverans av beställda fartyg och fortsatt övningsverksamhet har förutsättningarna för att klara av ett stort utsläpp av olja förbättrats betydligt. Det finns fortsatta utmaningar att bekämpa olja vid ogynnsamma omständigheter, exempelvis hård vind eller vinterförhållanden med kort dagsljusperiod och is. Vidare kan konstateras att utsläppen från fartygstrafiken har minskat. I Kustbevakningens uppdrag ingår också att bidra till sjösäkerhet. Antalet personer som misstänks för sjöfylleri har minskat sedan den nedre promillegräns (0,2) som anges i sjölagen (1994:1009) infördes 2010.

2.5.3 Analys och slutsatser

Det militära försvaret

Regeringens bedömning är att Försvarsmakten hade förmåga att möta de krav som då ställdes på myndigheten men begränsningar och utmaningar skulle uppstå vid ett försämrat omvärldsläge och vid högre konfliktnivåer.

Begränsningarna i förmåga att verka vid högre konfliktnivåer hänger samman med att många förband fortfarande till stor del bemannas med värnpliktig personal. Krigsförbandens värnpliktiga personal tas inte in till övningar vilket begränsar förmågan att verka vid högre konfliktnivåer även om förbanden efter mobilisering är nominellt fulltaliga. Begränsningarna i förmåga att verka med förbanden utan beslut om höjd beredskap beror på att värnpliktig personal då inte kan utnyttjas.

Nya mobiliserings- och beredskapssystem är under införande i Försvarsmakten och mobiliserings- och försvarsplanering har fortsatt. Krigsförbandens planer kommer att vidareutvecklas i det fortsatta arbetet. Under 2013 har personal och materiel krigsplacerats i den nya insatsorganisationen. Sammantaget bedöms Försvarsmaktens tillgänglighet såväl i normalfallet som vid beslut om höjd beredskap därmed ha ökat. Regeringen vill i detta sammanhang betona vikten av att beredskapskontroller och mobiliseringsövningar genomförs.

Under 2013 nådde uppfyllnaden av frivilliga gruppbefäl, soldater och sjömän med kontinuerlig eller tidvis tjänstgöring 50 procent av totalt behov i insatsorganisationen. Övergången till frivillig personal går långsammare för tidvis tjänstgörande personal än för kontinuerligt tjänstgörande. Uppfyllnaden är, som framgår ovan, väsentlig för Försvarsmaktens förmåga och föremål för kontinuerlig uppföljning och successiva åtgärder av både Försvarsmakten och regeringen. För att höja den operativa förmågan i krigsförbanden behöver tillväxttakten av tidvis tjänstgörande personal öka i förhållande till Försvarsmaktens planering samtidigt som regelbunden övningsverksamhet genomförs.

Övningsverksamheten utvecklas inom Försvarsmakten, även om ambitionerna reducerades under hösten på grund av ekonomiska och personella begränsningar. Det är positivt att försvarsmaktsgemensamma övningar börjat genomföras under året och att krigsförbandsövningar genomförts med tidvis tjänstgörande

gruppbefäl, soldater och sjömän. Övningsverksamheten behöver dock öka i omfattning och omfatta fler. Deltagande i internationella övningar utvecklas vilket gör det möjligt att öva i större förbandsvolymen än annars vore möjligt. De internationella insatserna har under året minskat i omfattning vilket ställer ökade krav på övningsverksamhet.

Regeringen konstaterar att det fortfarande finns materielbrister i krigsförbanden. De vidtagna åtgärderna bedöms sammantaget medföra förbättringar men ett antal utmaningar inom materiel- och logistikförsörjningen bedöms kvarstå.

Samhällets krisberedskap

Samhällets samlade förmåga att motstå, hantera och lära från allvarliga olyckor och kriser bygger på förmågan hos alla aktörer i samhället, offentliga såväl som privata, nationella såväl som lokala, organisationer såväl som enskilda individer.

Inom ramen för ansvarsprincipen har samhällets aktörer vidtagit förebyggande åtgärder för att förbättra robustheten inom sina respektive ansvarsområden. Åtgärderna har i huvudsak finansierats av den aktör som ansvarar för verksamheten. Åtgärder som vidtagits med medel från utgiftsområde 6 utifrån erfarenheter från inträffade händelser och berörda aktörers risk- och sårbarhetsanalyser är t.ex. tillsynsverksamhet, kunskapsuppbyggnad genom informationsspridning, kartläggningar och analyser samt fysiska förstärkningar av skydd och driftsäkerhet i samhällsviktiga verksamheter. Arbetet har bidragit till hanteringen av stormar, översvämningar och störningar i samhällsviktiga funktioner.

Förändringar i antalet olyckor påverkas bl.a. av befolkningsutvecklingen i Sverige där andelen äldre personer i Sverige har ökat. Antalet döda i fallolyckor har ökat.

Arbetet för att stärka förmågan att hantera nödlägen är inriktat mot samverkan, ledning, information och kommunikation. Genom att succesivt förstärka och förtydliga krisberedskapens krav på samhällets aktörer har förmågan att motstå och hantera olyckor och kriser stärkts. Arbetet har bl.a. resulterat i ett ökat antal anslutningar till och fortsatt utveckling av Rakel. Förbättringarna avser också bl.a. utbildningar och övningar, stöd till frivilligorganisationer. De medel som anvisas

inom utgiftsområde 6, främst genom anslaget 2:4 *Krisberedskap* och anslaget 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* bidrar framförallt till att skapa en gemensam förmåga. Vidare har samverkanskonferenser genomförts i syfte att lindra samhällskonsekvenserna av t.ex. stormar, översvämningar eller större olyckor. Regeringen har ökat kraven på redovisning av förmågan men kan samtidigt konstatera att underlaget för att bedöma förmågan att motstå och hantera kriser fortfarande är bristfälligt. Det gäller särskilt sådan verksamhet som bedrivs i privat regi. Förutom att det gör bedömningen av måluppfyllelse mer osäker försvåras styrningen.

En viktig del i arbetet med krisberedskap och skydd mot olyckor är samhällets förmåga att skydda hav och kust. För att bidra till att upprätthålla och fortsatt stärka denna förmåga bedriver Kustbevakningen räddningstjänst till sjöss och sjöövervakning.

Kustbevakningens förmåga att bekämpa mycket stora oljeutsläpp under goda förhållanden har förbättrats betydligt. För att uppnå full förmåga att förhindra att olja kommer ut i vattnet vid olyckor till sjöss behövs dock mer övning och utbildning avseende nödläkning och brandbekämpning till sjöss.

Inom sjöövervakning och kontrollverksamhet har Kustbevakningen fortsatt att utveckla samverkan med ansvariga myndigheter. Den minskade förekomsten av utsläpp och sjöfylla visar på att myndighetens sjöövervakningsverksamhet ger förebyggande resultat.

2.6 Politikens inriktning

Sveriges säkerhet är nära kopplad till utvecklingen i omvärlden och målen för vår säkerhet har både ett nationellt och internationellt perspektiv.

Den svenska unilaterala solidaritetsförklaringen omfattar EU-medlemmar samt Norge och Island. Hot mot freden och vår säkerhet avvärjs bäst i gemenskap och samverkan med andra länder. Sverige är inte med i någon militär allians. Det går inte att se militära konflikter i vårt närområde som skulle påverka endast ett land. Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat medlemsland eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma

sätt om Sverige drabbas. Sverige bör därför kunna ge och ta emot civilt och militärt stöd.

Sverige bygger sin säkerhet tillsammans med andra med utgångspunkt i den solidariska säkerhetspolitiken. Det gör vi genom gemensamma övningar, insatser och annan verksamhet i exempelvis Norden, Förenta nationerna (FN), EU och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (Osse), liksom vårt samarbete med Nato.

Bi- och multilaterala försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten, särskilt det nordiska, stärker säkerheten i vår del av världen, samt stärker Sveriges möjligheter att utveckla sin militära förmåga och bidra till internationella insatser.

Den ryska aggressionen mot Ukraina är oacceptabel. Det är ett entydigt brott mot internationell rätt och principer för fred och säkerhet i Europa. Regeringen har valt att inte förlänga den arrangemangsplan med Ryssland som styr utbytet mellan försvarsmakterna i respektive land. Det innebär att Försvarsmaktens samarbete med Ryssland är suspenderat tills vidare.

Den omfattande reformeringen av de ryska väpnade styrkorna som inleddes 2008 fortsätter. Om de uppsatta målen nås kommer förmågan till större operationer på större geografiskt avstånd att öka gradvis efter 2015 och även om Ryssland inte når målen med reformen, kommer rysk militär förmåga fortsatt att öka som ett resultat av reformeringen och ökad medelstildelning.

Synen på Rysslands politiska intentioner måste förändras och därmed även vår syn på den säkerhetspolitiska utvecklingen i vår del av världen. Det ryska agerandet innebär ett kraftigt försvagande av den europeiska säkerhetsordningen.

Den militära övnings- och underrättelseverksamheten i Östersjöområdet har ökat. Rysk militär uppträder mer utmanande runt Östersjön och kränkningar av östersjöländers territoriella integritet har skett. Regeringen bedömer att denna utveckling kommer att fortsätta.

Ett enskilt militärt väpnat angrepp direkt mot Sverige är fortsatt osannolikt. Kriser eller incidenter, som även inbegriper militära maktmedel kan dock uppstå och på längre sikt kan militära angreppshot likväl aldrig uteslutas. Rysslands aggression mot Ukraina innebär att risken för dessa har ökat, även i vårt närområde.

Utvecklingen i Ukraina och Rysslands agerande runt Östersjön understryker vikten av att förstärkningen av Sveriges försvarsförmåga påskyndas.

Regeringen bedömer därför att förbandsverksamheten och materielanskaffningen i Försvarsmakten successivt behöver förstärkas i enlighet med Försvarsberedningens förslag. Regeringen följer noga den fortsatta utvecklingen och är beredd att vidta nödvändiga åtgärder.

Det fortsatta arbetet med att stärka Sveriges säkerhet tar sin utgångspunkt i en samlad syn på målen för vår säkerhet, hoten mot vår säkerhet samt våra medel för att stärka säkerheten. Den territoriella integriteten är avgörande för vår säkerhet. Att stärka samhällets säkerhet är en angelägenhet för flera aktörer; individer, företag, organisationer, kommuner, landsting, statliga myndigheter, regering och riksdag. Förmågan till civil-militär samverkan är central i detta.

2.6.1 Försvar

Genom att kunna möta ett väpnat angrepp ska Försvarsmakten – tillsammans med övriga delar av det samlade försvaret och jämte politiska, diplomatiska och ekonomiska medel – utgöra en tröskel för den som skulle vilja angripa Sverige eller använda militära maktmedel för att utöva påtryckningar mot Sverige.

Utifrån den förändrade säkerhetspolitiska situationen i Europa är det särskilt viktigt att stärka Sveriges försvarsförmåga på både kort och lång sikt. Det bör göras med fokus på Sveriges närområde.

I denna budgetproposition föreslås därför nya förstärkningar av förbandsverksamheten och materielinvesteringar som bidrar till att öka Försvarsmaktens verksamhet och närvaro i närområdet, främst i och över Östersjön, bl.a. genom en ökad incidentberedskap. Det ligger i linje med ett ökat fokus på närområdet. Bedömningen är att förbandsverksamheten och materielanskaffningen i Försvarsmakten successivt behöver förstärkas under den kommande försvarsinriktningsperioden.

Den svenska försvarsförmågan, möjligheterna för Sverige att föra en självständig och aktiv säkerhets-, utrikes- och försvarspolitik samt förmågan att kartlägga yttre hot mot landet är även beroende av en god försvarsunderrättelse-

förmåga. Försvarsunderrättelseverksamheten bör därför ha beredskap att ge förvarning och uthållighet att över tid följa krisförlopp. Regeringen bedömer att verksamheten behöver förstärkas och aviserar därför i denna proposition en förstärkning av försvarsunderrättelseverksamheten från 2016.

Under 2015 fortsätter genomförandet av det försvarspolitiska inriktningsbeslutet från 2009 (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09 FöU10, rskr. 2009/09:292). I takt med att krigsförbanden bemannas med frivilligt rekryterad personal ökar förbandens tillgänglighet och användbarhet. I enlighet med den satsning som beslutades i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1 utg.omr.6, bet. 2013/14:FöU1, rskr. 2013/14:106) förstärks under året anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* i syfte att öka tillväxten av tidvis tjänstgörande personal och möjliggöra ökad övningsverksamhet för främst de kontrakterade förbanden. Regeringen föreslår vidare ytterligare förstärkningar i propositionen Höständeringsbudget för 2014 (prop. 2014/15:2) för att ge marinförbanden mer övningstid och närvaro till sjöss, flygvapenförbanden mer flygtid och ökad tillgänglighet och arméförbanden ökade övningsmöjligheter.

Försvarsberedningen har i sin rapport Försvaret av Sverige – starkare försvar för en osäker tid (Ds 2014:20) beskrivit sin syn på de försvarspolitiska konsekvenserna av den säkerhetspolitiska utvecklingen. Regeringen konstaterar att det finns ett brett stöd för huvuddragen i rapporten. Förberedelser pågår inför nästa försvarspolitiska inriktningsbeslut som ska avse perioden efter 2015. Regeringen har uppdragit åt berörda myndigheter att lämna underlag inför den inriktningsproposition som regeringen avser lämna till riksdagen under 2015. Utgångspunkten för dessa uppdrag är Försvarsberedningens rapport.

Personalförsörjningen är en central del av försvarsreformen. Personalförsörjningssystemet bygger på frivillighet för alla personalkategorier. Totalförsvarsplikten kvarstår i grunden och möjligheten att aktivera plikten vidmakthålls. Skyldigheten att genomgå mönstring och skyldigheten att fullgöra värnplikt och civilplikt träder i kraft först efter att regeringen, med hänsyn till Sveriges försvarsberedskap, beslutat om detta. Det finns utmaningar i den nya personalförsörjningen, bl.a. den långsiktiga hållfastheten i personalförsörjningssystemet och

folkförankringen. Regeringen avser att med utgångspunkt i Försvarsberedningens rapport återkomma till frågan om personalförsörjning i den försvarspolitiska inriktningspropositionen. Regeringens inriktning för materielförsörjningen, som framgår av den försvarspolitiska inriktningspropositionen (prop. 2008/09:140), ligger fast. Som ett led i utvecklingen av materielförsörjningsprocessen avser regeringen att förbättra styrning och uppföljning av investeringsplaneringsprocessen. De förslag som lämnades av utredningen Investeringsplanering för försvarsmateriel i mars 2014 (SOU 2014:15) utgör en viktig del av detta.

Regeringen konstaterar att stridsflyg- och undervattensförmågan är av stor betydelse för Sveriges försvar och för att Försvarmakten ska kunna upprätthålla kravställd operativ förmåga. Regeringen bedömer att bibehållandet av såväl undervattens- som stridsflygsförmågorna utgör väsentliga säkerhetsintressen för Sverige. Regeringen avser fortsätta arbetet med utgångspunkter och mål avseende rikets väsentliga säkerhetsintressen. I syfte att säkerställa utvecklingen och anskaffningen av JAS 39 E föreslår regeringen att anslag 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* engångsvis tillförs 900 miljoner kronor under 2015.

Hot mot fred och säkerhet avvärs bäst i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Därför bidrar Sverige solidariskt i insatser. Under första halvåret 2015 kommer den nordiska stridsgruppen under svensk ledning att stå i beredskap för att kunna genomföra en operation inom ramen för EU:s gemensamma försvars- och säkerhetspolitik.

Regeringen ser möjligheter till ett mer fördjupat nordiskt samarbete inom det militära försvaret. Utifrån ett svenskt perspektiv finns inga andra begränsningar än att samarbetet inte innebär ömsesidiga försvarsförpliktelser. Ett fördjupat nordiskt samarbete stärker både det nationella försvaret och förmågan att genomföra operationer i närområdet och utanför närområdet.

Sverige och Finland har sedan länge ett väl fungerande samarbete inom försvarsområdet. Försvarmakterna i respektive land har mycket gemensamt, delar många behov och verkar i samma klimat och i samma geografiska område. Det fortsatta arbetet sker i enlighet med en gemensam svensk-finsk handlingsplan som presenterades i maj 2014 och som utgör grunden

för det fortsatta bilaterala samarbetet. Samarbetet ska vara långsiktigt och stärka såväl den nationella förmågan i respektive land som det nordiska samarbetet. Det bör bidra till att skapa ökad säkerhet i närområdet. Sverige kommer under 2015 att vara ordförande i Nordefco, vilket ger oss ytterligare möjlighet att bidra till utvecklingen av det nordiska samarbetet. Det ligger även i Sveriges intresse att samarbetet med de baltiska staterna utvecklas inom försvarsområdet.

I samband med det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2009 återupptogs arbetet med försvarsplaneringen. Den säkerhetspolitiska analysen och de beslutade ekonomiska ramarna är styrande och ger tillsammans med den tillgängliga operativa förmågan de resursmässiga ramarna för försvarsplaneringen. Försvarsplaneringen ska formulera en grundoperationsplan och planeringsantaganden för operationer och kriser i Sverige och närområdet, liksom för deltagande i krishanteringsoperationer utanför närområdet. Den solidariska säkerhetspolitiken är grunden för försvars- och säkerhetspolitiken och därmed också för försvarsplaneringen.

2.6.2 Samhällets krisberedskap

Att stärka samhällets robusthet är en viktig del i krisberedskaps- och försvarspolitiken. Ett robust samhälle ska ha god förmåga att förebygga, motstå och hantera olyckor och kriser, samt återhämta sig och dra lärdom när sådana ändå inträffar. Att stärka samhällets robusthet handlar till stor del om att få samhällets samlade resurser att verka på ett så effektivt sätt som möjligt även i krissituationer. Ansvarsprincipen gäller, vilket innebär att den som har ett ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar även under krissituationer. I ansvaret ingår att vidta de åtgärder som krävs för att kunna förebygga, motstå, hantera, återställa och lära från olyckor och kriser och därigenom skapa både robusthet och krishanteringsförmåga. Ansvarsprincipen innebär också ett ansvar för varje aktör att samverka med andra, ofta sektorsövergripande. Dessa åtgärder ska vidtas och finansieras inom den ordinarie verksamheten. Arbetet handlar om samverkan och samordning i ett brett perspektiv. Hela samhället måste ta ansvar för att öka samhällets robusthet genom att med hög riskmedvetenhet

samordnat stärka samhällets förmåga att motstå och hantera kriser. Utgångspunkten är att samhället bör ha en förmåga att hantera även oförutsägbara situationer. Naturkatastrofer, terrordåd och andra allvarliga samhällsstörningar kan komma utan förvarning.

I sakens natur ligger att arbetet med planering och förmågeutveckling aldrig kommer att nå en slutpunkt och att samhällets aktörer har olika behov av utveckling. Därför handlar en stor del av arbetet om att fortsatt förbättra förmågan att motstå och hantera allvarliga olyckor och kriser. Det finns ett fortlöpande behov av utveckling och anpassning i takt med att omvärlden och hoten mot vår säkerhet förändras. För att möta denna osäkerhet fortsätter arbetet med att utveckla krisberedskapen. Detta ska ske inom ramen för befintliga resurser.

Samverkan är betydelsefull både på den nationella- och internationella nivån. Regeringen vill ytterligare utveckla det nordiska samarbetet inom krisberedskapen inom ramen för Hagasamarbetet. Nordiskt samarbete bidrar till förmågan att möta gränsöverskridande hot, möjliggör utbyten av kunskap och erfarenheter, samt förbättrar förmågan att solidariskt ta emot och ge stöd vid allvarliga händelser och kriser.

Samhällets alarmeringstjänst är en samhällsviktig verksamhet och är nödvändig för att säkra enskildas säkerhet och trygghet. Alarmeringstjänsten måste upprätthållas kontinuerligt. Samhällets alarmeringstjänst är ett grundläggande offentligt åtagande. En förutsättning är en samordnad alarmeringskedja och att staten kan utöva tillräcklig kontroll och styrning av verksamheten.

Kustbevakningen ska fortsatt vara en samordnande maritim resurs för staten som värnar liv, miljö och säkerhet till sjöss, genom att kombinera räddningstjänst, sjöövervakning och sjöinformation. Kustbevakningen ska vidareutveckla sin verksamhet för att bekämpa brott inom myndighetens ansvarsområde. För att ytterligare utveckla myndighetens samverkan med andra statliga maritima aktörer har regeringen beslutat om två uppdrag: dels avseende samverkan mellan Försvarsmakten och Kustbevakningen avseende bl.a. territoriell övervakning, dels avseende samverkan mellan sjöverkanande myndigheter på infrastrukturområdet.

Under augusti 2014 rasade i Västmanlands län den största skogsbranden i Sverige i modern tid.

Med anledning av den räddningsinsats som gjordes beslutade regeringen den 14 augusti att tillsätta en utredning som ska utvärdera den operativa insatsen och övrigt arbete i samband med skogsbranden och redogöra för vilka lärdomar som kan dras. Vidare ska utredaren identifiera förbättringsåtgärder och eventuella författningsändringar i syfte att stärka samhällets krisberedskap (dir. 2014:116).

Det civila försvaret tar sin utgångspunkt i samhällets krisberedskap. Regeringen anser att aktörer med ansvar inom det civila försvaret ska ha en hög förmåga att medverka i gemensamt planeringsarbete i syfte att stärka och upprätthålla förmågan att hantera sina uppgifter under höjd beredskap. Detta ligger inom myndigheternas ordinarie ansvar och ska ske med befintliga anslag. Försvarsmakten är i hög grad beroende av att samhällsviktig verksamhet i övrigt fungerar och kan stödja Försvarsmakten i lösandet av ålagda uppgifter. Det civila försvaret är därmed en viktig del i tröskeln för den som skulle vilja angripa Sverige eller använda militära maktmedel för att utöva påtryckningar mot Sverige. Fokus för planeringen under 2015 bör ligga på att stärka Försvarsmaktens operativa förmåga vid höjd beredskap och krig. Civila myndigheter som har särskilt ansvar inför och vid höjd beredskap enligt förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap ska därmed stödja och samverka med Försvarsmakten i dess uppgifter. Myndigheterna ska inom bl.a. samverkansområdena arbeta med såväl åtgärder för fredstida krissituationer som planering av åtgärder vid höjd beredskap.

Det stora antalet aktörer i krisberedskapsarbetet utgör en utmaning för arbetet med en enhetlig inriktning och tydlig styrning av området. För att utveckla det förebyggande arbetet och arbetet med att hantera kriser när de inträffar är styrning, uppföljning och utvärdering av krisberedskapen avgörande. Regeringen vill fortsatt utveckla styrning, uppföljning och utvärdering, bl.a. genom att utveckla hanteringen av anslaget 2:4 *Krisberedskap*, att precisera målen för krisberedskap och att utveckla arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser. Detta bidrar till att utveckla krisberedskapen och nå en effektiv resursanvändning.

3 Försvar

3.1 Mål för det militära försvaret

Riksdagen har beslutat att målet för det militära försvaret fr.o.m. 2010 ska vara att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet (prop. 2008/09:140, bet. 2008/2009:FöU10, rskr. 2008/09:292). Detta ska ske genom att:

- hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen,
- förebygga och hantera konflikter och krig samt
- skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter.

Av detta följer att Försvarsmakten, enskilt och tillsammans med andra myndigheter, länder och organisationer ska lösa följande uppgifter:

- försvara Sverige och främja vår säkerhet genom insatser på vårt eget territorium, i närområdet och utanför närområdet,
- upptäcka och avvisa kränkningar av det svenska territoriet och i enlighet med internationell rätt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i områden utanför detta samt
- med befintlig förmåga och resurser bistå det övriga samhället och andra myndigheter vid behov.

Insatsorganisationen ska utvecklas i enlighet med de krav på operativ förmåga som riksdagen har beslutat och i den takt ekonomin medger (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292). Den 14 januari 2010 fattades

beslut om inriktningen för Försvarsmakten under perioden 2010–2014.

God försvarsförmåga ska genom planering även finnas i sådan verksamhet som är väsentlig för samhällets grundläggande behov vid ett eventuellt framtida väpnat angrepp samt vid eventuella kriser eller incidenter som inbegriper militära maktmedel i vårt närområde.

3.2 Beredskapskredit för totalförsvaret

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2015 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen fick nyttja en kredit i Riksgäldskontoret på högst 40 000 000 000 kronor för 2014. Regeringen anser att motsvarande bemyndigande bör lämnas för 2015. Beredskapskrediten ska säkerställa att en nödvändig beredskapsökning inte förhindras eller fördröjs därför att regeringen inte disponerar nödvändiga betalningsmedel. Om beredskapskrediten utnyttjas avser regeringen att återkomma till riksdagen med redovisning av behovet av medel för den fortsatta verksamheten.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att för 2015 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig,

krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden.

3.3 Resultatredovisning

3.3.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De indikatorer och bedömningsgrunder som används för att redovisa resultaten inom det militära försvaret är följande:

- Krigsförbandens förmåga
- Deltagandet i internationella insatser
- Andelen befattningar som är tillgängliga inom högst tre månader
- Antalet rekryterade gruppbefäl, soldater och sjömän i förhållande till Försvarmaktens målbild och planering
- Materielförsörjningskostnader i förhållande till Försvarets materielverks intäkter från kunder
- Under året aktiverat på balansräkningen i förhållande till avskrivningar (återinvesteringskvot)
- Materieluppfyllnadsgrad insatsorganisationen

Förmåga i insatsorganisationen

Försvarmakten förmåga att lösa myndighetens uppgifter är beroende av insatsorganisationens operativa förmåga. Denna redovisas under rubriken Försvarmaktens operativa förmåga. Försvarets förmåga visas även i de insatser som genomförs. Dessa redovisas under rubriken Insatser och beredskap.

Uppbyggnad av förmåga

Den operativa förmågan kan bl.a. beskrivas i termer av tillgänglighet och användbarhet. Tillgängligheten manifesteras i de krav på beredskap som gäller för Försvarmakten:

- Försvarmakten ska, med delar av insatsorganisationen, kunna påbörja en insats omedelbart efter beslut. Resultatet i relation till detta krav beskrivs främst under rubriken incidentberedskap under rubriken Insatser och beredskap.

- Vid beslut om höjd beredskap bör inte beredskapstiden för något förband överstiga en vecka. Centralt för denna beredskap är bl.a. att mobiliserings- och försvarsplanering genomförs, att personal och materiel är krigsplacerad samt att dugligheten i krigsförbanden efterhand når och vidmakthålls på en godtagbar nivå. Utvecklingen av dessa faktorer beskrivs främst under rubriken Förbandsverksamhet.
- Huvuddelen av förbanden i insatsorganisationen bör normalt vara tillgängliga inom tre månader och inget förband bör normalt behöva mer än sex månader för att bli tillgängligt. För att spegla detta krav redovisas under rubriken Förbandsverksamhet hur stor andel av befattningarna som har beredskapskrav på högst tre månader.

Det finns flera aspekter av användbarhet. Centralt är att det finns ett utbud av förband och kompetenser med förmåga att hantera en bredd av uppgifter. En grund för detta är en personalförsörjning baserad på frivillighet. Övergången från pliktbaserad till frivillig personal speglas av resultatindikatorn ”antalet rekryterade gruppbefäl, soldater och sjömän i förhållande till Försvarmaktens målbild och planering”, vilken redovisas i avsnitt om personalförsörjning under rubriken Förbandsverksamhet.

En viktig komponent för att bygga upp den operativa förmågan är krigsförbandens materiel. Under respektive stridskraftsavsnitt under rubriken Förbandsverksamhet redovisas vilken materiel som under året levererats till respektive stridskraft.

För att spegla de strukturella förändringarna inom materielområdet redovisas under rubriken Materiel- och logistikförsörjning två resultatindikatorer – återinvesteringskvot och anslagens materielandel. I avsnittet redovisas även materieluppfyllnadsgrad.

Materieluppfyllnadsgraden utgör en samlad bedömning av i vilken utsträckning krigsförbanden förfogar över den materiel som krävs för att lösa förbandens uppgifter.

Genomförd verksamhet med andra myndigheter, länder och organisationer

Försvarmakten ska enligt instruktionen lösa uppgifter enskilt och tillsammans med andra

myndigheter, länder och organisationer. Förmågan att verka tillsammans med andra aktörer är central. Förmågan befästs och utvecklas i olika former av insatser och andra gemensamma aktiviteter såsom exempelvis övningar. Hur denna förmåga har utvecklats beskrivs kvalitativt i bl.a. redovisningen under rubriken Insatser och beredskap, under internationellt förmågeutvecklingssamarbete under rubriken Förbandsverksamhet samt under internationellt materiel-samarbete under rubriken Materiel- och logistikförsörjning.

3.3.2 Resultat

I tabellen nedan redovisas Försvarsmaktens anslagsförbrukning under 2013 uppdelad på produktgrupper, enligt Försvarsmaktens redovisning. Produktgruppen övriga verksamheter omfattar bl.a. statsceremoniell verksamhet och exportstöd. Anslagsförbrukningen redovisas mot anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* (tidigare benämnd Fredsfrämjande förbandsinsatser), anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* samt anslaget 1:5 *Forskning och teknikutveckling*.

Tabell 3.1 Försvarsmaktens anslagsförbrukning under 2013

Miljoner kronor

Verksamhet	Förbandsverksamhet och beredskap	Fredsfrämjande förbandsinsatser	Anskaffning av materiel & anläggningar	Materiel & anläggningar	Forskning & teknikutveckling	Summa
	Anslag 1:1	Anslag 1:2	Anslag 1:3	Anslag 1:4	Anslag 1:5	
1. Insatser						
Internationella insatser	969	1 208	1	78	-	2 256
Nationella insatser	39	-	-	-	-	39
Totalt insatser	1 008	1 208	1	78	-	2 295
2. Uppbyggnad av insatsorganisationen och beredskap						
Insatsorganisationen gemensamt						
Arméförband	6 563	-	2 575	784	-	9 922
Marinförband	4 001	-	1 044	718	-	5 763
Flygvapenförband	6 199	-	3 374	2 744	-	12 317
Lednings- och underrättelseförband	1 981	-	1 550	1 587	-	5 118
Logistikförband	715	-	213	540	-	1 468
Hemvärnsförband	1 714	-	-	-	-	1 714
Totalt insatsorganisationen/ beredskap	21 173	-	8 756	6 373	-	36 302
3. Utveckling						
Forskning och utveckling	33	-	-	-	610	643
Materielutveckling	290	-	69	20	3	382
Totalt utveckling	323	-	69	20	613	1 025
4. Övriga verksamheter	392	-	-	-	-	392
5. Fredsfrämjande verksamhet	31	-	-	-	-	31
6. Stöd till samhället	26	-	-	-	-	26
Summa	22 953	1 208	8 826	6 471	613	40 071

Försvarsmaktens operativa förmåga

Regeringens bedömning är att Försvarsmakten 2013 i huvudsak hade förmåga som motsvarade de krav som då ställdes på myndigheten.

Försvarsmaktens samlade operativa förmåga

Försvarsmakten ska – i enlighet med riksdagens och regeringens inriktning – ha en operativ förmåga och en planering som möjliggör genomförande av omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen. Denna operativa förmåga ska uppnås enskilt och tillsammans med andra.

Det fanns dock begränsningar i bl.a. förmågan att hantera ett försämrat omvärldsläge och högre konfliktnivåer.

Förmåga att genomföra nationella insatser och upprätthållandet av incidentberedskap

Försvarsmakten hade 2013 förmåga att främja svensk säkerhet genom nationella insatser, bedriva omvärldsbevakning, ta fram underlag för beslut om höjd beredskap, upptäcka och avvisa kränkningar samt värna Sveriges suveräna rättigheter och nationella intressen.

Begränsningar finns emellertid i att kunna möta olika händelseutvecklingar och hot som kan uppstå vid ett snabbt och allvarligt försämrat omvärldsläge. Brister finns främst inom förmågan att med en kraftsamlad insatsorganisation verka vid högre konfliktnivåer och avseende uthållighet kopplat till långvariga påfrestningar. Begränsningar finns också i att kunna ta emot militärt stöd.

Förmåga att genomföra internationella insatser

Försvarsmakten hade under 2013 förmåga att främja svensk säkerhet genom internationella insatser. Försvarsmakten hade utöver genomförda internationella insatser förmåga att ge militärt stöd med delar av insatsorganisationen, även om begränsningar fanns vad gäller tillgänglighet. Vidare hade Försvarsmakten förmåga att bedriva omvärldsbevakning för att upptäcka och identifiera hot mot de internationella insatser som myndigheten deltar i.

Förmåga att stödja civil verksamhet

Försvarsmakten hade under 2013 förmåga att lämna stöd till civil verksamhet, med myndighetens befintliga förmåga och resurser. Förmåga att ge stöd till samhället har även utvecklats

genom att de regionala staberna etablerats. Detta har medfört kortare ledtider och bättre kännedom om aktuella insatsområden. Samverkansförmågan med civila myndigheter, såväl regionalt som centralt, har även ökat genom kris- och försvarplanering samt övningar.

Regeringen bedömer att Försvarsmaktens förmåga att stödja civil verksamhet fortsatt har utvecklats.

Förmågan att utveckla det militära försvaret

Försvarsmaktens förmåga uppnås, upprätthålls och utvecklas genom utbildning, övningar och insatser, men även med stöd av kompetensutveckling, forskning- och teknikutveckling samt studier.

Iståndsättande av insatsorganisationen har inneburit ett delvis minskat fokus på långsiktig förmågeuppbyggnad.

Försvarsplanering

Den 31 mars 2011 beslutades om anvisningar till Försvarsmakten om försvarsplaneringen, dvs. inriktningen för nyttjandet av Försvarsmakten i Sverige, i närområdet och utanför närområdet. Försvarsmakten har lämnat underlag i enlighet med anvisningarna.

Regeringen bedömer att Försvarsmakten, genom sin redovisning huvudsakligen uppfyllt ställda mål. Regeringen vill samtidigt betona vikten av att planeringen genomförs och att den omfattar samtliga uppgifter inklusive försvar mot väpnat angrepp.

Insatser och beredskap

Nationell incidentberedskap

Försvarsmakten har under året upprätthållit beredskap för hävdandet av den territoriella integriteten.

Sjöterritoriet och luftrummet har övervakats av fasta och rörliga sensorer. Såväl fartyg som flygplan har funnits i beredskap, utifrån Försvarsmaktens kontinuerliga omvärldsanalys, för identifiering och ingripande mot överträdelser av tillträdesförordningen.

Antalet flygföretag har under 2013, inom ramen för incidentberedskap jakt och spaning, ökat markant jämfört med 2012. Anledningen har varit en ökad aktivitet i närområdet, såväl avseende omfattning som karaktär. Antalet kränkningar och händelser i luften och till sjöss,

relaterade till tillträdesförordningen, har ökat något under 2013 och uppgår sammanlagt till tretton stycken.

Regeringens bedömning är att Försvarsmakten har upprätthållit incidentberedskap i enlighet med myndighetens instruktion.

Internationella insatser

Under 2013 har Försvarsmakten deltagit i ISAF, KFOR, EUFOR Atalanta samt med en flygtransportstyrka inom ramen för FN:s och OPCW:s insats i Syrien. Försvarsmakten har vidare deltagit i EUTM Mali samt i EUTM Somalia samt bidragit till annan av regeringen beslutad SSR- och kapacitetsuppbyggande verksamhet. Cirka 700 personer har varit kontinuerligt insatta under 2013.

Under 2013 har Försvarsmakten fortsatt implementeringen av resolution 1325 och 1820 omfattande bl.a. integreringen av genderperspektiv i de internationella insatserna. Försvarsmakten har mot den bakgrunden även utvecklat den missionsförberedande utbildningen.

Regeringens samlade bedömning är att de förband som deltagit i internationella insatser har uppfyllt de krav som ställts i respektive insatsområde avseende förbandens organisation, bemanning, utrustning och genomförande. Regeringen konstaterar vidare att minskningen av antalet kontinuerligt insatta har skett i enlighet med de uppgifter som myndigheten har fått.

International Security Assistance Force (ISAF), Afghanistan

I juni 2013 tillkännagavs den femte och sista omgången av transitionsprocessen, vilken syftar till att de afghanska säkerhetsstyrkorna (ANSF) ska ta fullt ansvar för säkerheten i landet före utgången av 2014. I takt med den pågående processen har successiva reduceringar av ISAF:s truppnivåer möjliggjorts och ISAF:s roll anpassats till att bli endast stödjande och rådgivande.

De afghanska myndigheterna har sedan sommaren 2013 ansvaret för säkerheten i hela landet. Överföringen har gått planenligt och målbilden om 352 000 personer inom ANSF är uppfylld. De afghanska styrkornas kvalitet har utvecklats i positiv riktning, även om utmaningar kvarstår med exempelvis korruption och hög personalomsättning.

2013 präglades för svenskt vidkommande av omstrukturering av det militära bidraget till en multinationell styrka – *Nordic Baltic Transition Support Unit* – med deltagare från Sverige, Finland, Norge och Lettland. Syftet med samarbetet har varit att upprätthålla fortsatt god effekt av verksamheten samtidigt som planerade militära neddragningar genomförts. Det fördjupade samarbetet har inneburit en ytterligare tyngdpunktsförskjutning från stridande till stödjande verksamhet, i enlighet med riksdagens inriktning. En utmaning har dock varit bristen på samövning.

En annan viktig förändring av det svenska styrkebidraget 2013 skedde i och med omstruktureringen av helikopterenheten då två helikoptrar 10 B ersattes av tre helikoptrar 16. Syftet var att förstärka ISAF:s förmåga till sjukvårdstransporter.

Under 2013 reducerades det svenska bidraget från cirka 500 till cirka 300 befattningar. Merparten av det svenska militära bidraget till ISAF avslutades i maj 2014. I samband med detta stängdes Camp Northern Lights och överlämnades i slutet av juni till den afghanska staten.

Regeringens bedömning är att det svenska styrkebidragets verksamhet bidragit till de afghanska säkerhetsstyrkornas förmåga att självständigt initiera, planera, leda och genomföra operationer. Förbandet har fullgjort sina uppgifter och bedömningen är att det svenska bidraget, i samarbete med finska, norska och lettiska enheter, har bidragit till att normalisera och stabilisera området. Därutöver har det svenska militära bidraget kunnat understödja ISAF:s norra kommando (RC North) under pågående reducering av verksamheten.

De förstärkningar med strategisk reserv, som har skett vid två tillfällen under 2013, har gett möjlighet att lösa bl.a. avveckling av infrastruktur på ett bra sätt. Det har även varit värdefullt för att kunna pröva och utveckla Försvarsmaktens beredskapssystem. De operativa erfarenheterna från Afghanistan har använts i bl.a. utbildning samt reglements- och handboksarbete.

MINUSMA, Mali

Under våren och sommaren 2013 genomfördes förberedelser för ett svenskt styrkebidrag bestående av en flygtransportenhet, en flygsäkringsstyrka, en nationell stödenhet samt

stabsofficerare till FN:s stabiliseringsinsats i Mali, MINUSMA. I september 2013 meddelade emellertid FN-sekretariatet att militärt transportflyg av det slag som Sverige erbjudit, tvärtemot tidigare uppgifter, inte skulle vara möjligt att använda i insatsen under aktuell tidsperiod. Den 24 oktober 2013 fattade regeringen beslut om att planerat bidrag utgick.

Sverige har under andra halvåret 2013 deltagit med fem stabsofficerare i MINUSMA. Stabs-officerarna har varit stationerade vid högkvarteret i Bamako och där bistått i arbetet med insatsens uppbyggnad.

Kosovo Force (KFOR), Kosovo

Under 2013 har Sverige genom sitt militära bidrag till KFOR medverkat till att upprätthålla säkerhet och rörelsefrihet samt stödja uppbyggnaden av säkerhetsstrukturer i Kosovo.

Fram till avvecklingen av det militära bidraget i oktober 2013 uppgick det svenska styrkebidraget till 55 befattningar. Stödet har efter avveckling fokuserat på uppbyggnaden av demokratiska institutioner i landet. Ett knappt tiotal svenska befattningar har varit fördelade på Natos rådgivningsgrupp (*Nato Advisory Team*), Natos samverkans- och rådgivningsgrupp (*Nato Liaison and Advisory Team*), KFOR:s högkvarter samt en militär samverkansofficer vid ambassaden i Pristina respektive en rådgivare vid sekretariatet för Kosovos säkerhetsråd.

Regeringens bedömning är att det svenska förbandets verksamhet inom ramen för KFOR har haft god effekt i området. Sverige har även, genom rådgivning och samverkan med såväl civila som militära aktörer, bidragit till uppbyggnaden av Kosovos säkerhetsstrukturer och därtill bidragit till en god uppfattning om läget och händelseutvecklingen i Kosovo.

Operation Atalanta

EU:s marina insats utanför Somalias kust, EUNAVFOR Operation Atalanta, har sedan 2008 som syfte att bidra till avvärjande, förebyggande och bekämpande av piratdåd och väpnade rån mot fartyg i Adenviken och Indiska oceanen. Insatsen skyddar även fartyg från FN:s livsmedelsprogram och håller handelsvägar öppna.

Stora framsteg har gjorts avseende sjöröveriet i Indiska oceanen sedan hösten 2011. Framstegen förklaras av såväl maritima insatser, däribland operation Atalanta som rederinäringens förbättrade egenskydd. Under 2013

har insatsen avvärjt sju piratattacker och till följd har inga lyckade kapningar genomförts. Insatsen har ytterligare undersökt 20 misstänkta pirataktiviteter. Detta ska jämföras med 176 piratattacker, 25 lyckade kapningar och 166 misstänkta aktiviteter under 2011.

Det svenska bidraget under 2013 bestod av HMS Carlskrona med ombordbaserad helikopter, säkrings- och bordningsstyrka samt sjukvårds-/kirurgisk enhet och tjänstgjorde fyra månader från april till augusti utanför Afrikas horn. Bidraget har primärt genomfört under rättelse- och spaningsuppdrag men även eskorterat ett fartyg och avvärjt ett kapningsförsök. Sverige har även bidragit med cirka fem stabsofficerare till insatsen.

Regeringens bedömning är att Sveriges deltagande i operation Atalanta har bidragit till att uppnå insatsens mål genom att lösa tilldelade uppgifter väl samt bidra till insatsens övergripande genomförande.

EU:s stridsgrupper

Regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2012 sin avsikt att Sverige skulle bidra inom ramen för den stridsgrupp som stod i beredskap under andra halvåret 2013 med Storbritannien som ramnation.

Det svenska bidraget bestod av en luftvärnsunderrättelsetropp, en artillerilokaliseringsradar, en enhet för indikering av kemiska, biologiska och nukleära hot, vissa stödfunktioner samt stabsofficerare.

Regeringen bedömer att målen för deltagandet inom den brittiskt ledda stridsgruppen har uppfyllts.

Ekonomiskt utfall

Anslaget 1:2 *Fredsfrämjande förbandsinsatser* (fr.o.m. 2014 benämnt *Försvarsmaktens insatser internationellt*) uppgick 2013 till 2 273 703 000 kronor inklusive ett anslags-sparande om 744 106 000 kronor från tidigare år. Anslaget finansierade under 2013 särutgifter för de internationella förbandsinsatser som Försvarsmakten genomförde. 2014 ändrades ändamålet för anslaget och en ny anslagspost uppfördes. Syftet med det ändrade ändamålet var att under anslaget inkludera även verksamhet kopplad till säkerhetssektorreform (SSR), kapacitetsuppbyggande insatser samt vissa internationella stabsbefattningar för att därigenom samla samtliga internationella insatser som beslutas av regeringen, och som belastar

utgiftsområde 6, i samma anslag som de väpnade internationella insatserna.

Tabellen nedan visar tilldelade medel och utfall 2013 för de av regeringen beslutade insatserna.

Tabell 3.2 Anslagsutveckling 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Tusental kronor

Insats	Tilldelade medel	Utfall
ISAF	1 449	975
KFOR	90	56
Atalanta	212	142
Athena	30	14
MINUSMA	3,5	1
Övrigt	29	20
Totalt	1 813,5	1 208

Försvarsmaktens utnyttjande av tilldelade medel beror bl.a. på ett generellt minskat logistiskt behov samt lägre personalkostnader för ISAF-insatsen. Utfallet för avvecklingen av KFOR-förbandsbidraget samt deltagandet i EUTM Mali och EUTM Somalia blev även lägre än prognosticerat.

Säkerhetssektorreform och övriga insatser

Inriktningen för Sveriges arbete med säkerhetssektorreform (SSR) innebär att stödet ska utgöra en integrerad och samlad del av en långsiktig svensk politik gentemot det aktuella landet eller regionen och på så sätt, i möjligaste mån, kopplas samman med övriga svenska fredsfrämjande och konfliktförebyggande insatser samt utvecklingssamarbeten. Omfattningen av SSR-verksamheten har de senaste åren ökat och omfattar nu även kapacitetsuppbyggande verksamhet.

Försvarsmakten bidrog under 2013 till SSR- och kapacitetsuppbyggande verksamhet i Georgien, Ukraina, på västra Balkan och i östra Afrika. Verksamheten har bestått av erfarenhetsutbyten, kunskapsöverföring såsom utbildnings- och mentorstöd, sekonderad personal till SSR-insatser och stöd till militär kapacitetsuppbyggnad.

Regeringens bedömning är att den svenska SSR- och kapacitetsuppbyggande verksamheten har bidragit positivt till utvecklingen inom respektive verksamhetsområde. Under 2013 utnyttjades cirka 32 miljoner kronor av anslaget

1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* för SSR- och militärt kapacitetsbyggande verksamhet.

EUTM Somalia

Insatsen EUTM Somalias mål är att på inbjudan av den somaliska regeringen utbilda den somaliska armén och därigenom förbättra säkerheten i landet. Fram till årsskiftet 2013/2014 har cirka 3 600 soldater ur den somaliska armén utbildats.

Under 2013 deltog Försvarsmakten med 4–6 stabsofficerare och instruktörer i den EU-ledda utbildningsinsatsen EUTM Somalia.

Utbildningssamarbete har genomförts med Tyskland vad gäller civil-militär samverkan, där Sverige hade det sammanhållande ansvaret under andra halvåret 2013. Utöver utbildning deltog Försvarsmakten med två genderrådgivare för utbildning av de somaliska soldaterna.

Insatsen avslutade sin verksamhet i Uganda vid årsskiftet 2013/14 för att istället etablera sig i Mogadishu, Somalia.

Den svenska styrkan har bidragit till att uppnå insatsens mål och gett Försvarsmakten värdefulla erfarenheter av internationell samverkan.

EUTM Mali

Insatsen EUTM Mali syftar till att utbilda soldater ur den maliska armén med dess övergripande målsättning att återta kontrollen över de norra delarna av landet.

Försvarsmakten har, sedan insatsen inleddes första kvartalet 2013, deltagit med upp till 15 utbildare och stabsofficerare i den EU-ledda utbildningsinsatsen.

Den svenska personalen ingår i den nordisk-baltiska utbildningsgruppen som leds av Finland. I gruppen ingår utbildare från Sverige, Finland, Estland, Lettland och Litauen. Utöver utbildare har Försvarsmakten haft en stabsofficer placerad i insatsens högkvarter i Bamako.

Den svenska styrkan bidrar till att insatsen ska uppnå uppsatta mål i enlighet med missionsplanen. Insatsen ger vidare Försvarsmakten goda kunskaper om och erfarenheter av att verka i ökenklimat, både vad gäller personal och materiel.

FN:s och OPCW:s insats i Syrien

Under andra halvan av oktober fram till och med den 31 december 2013 bidrog Försvarsmakten med transportflygresurser i form av en TP-84 (Herkules) till stöd för FN:s och Organisationen för förbud mot kemiska vapens (OPCW)

insats för eliminering av Syriens kemiska vapen. Transportflygplanets huvuduppgift var att bistå med transport av personal och utrustning mellan Cypern och Libanon.

Förbandsverksamhet

Insatsorganisationens utveckling

Genomförandet av försvarsreformen fortsätter i enlighet med riksdagens beslut (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2009/10:269) och regeringens inriktningsbeslut för perioden 2010–2014.

Verksamheten inom ramen för respektive stridskraft har i stort genomförts enligt plan. Försening av förmågeuppbyggnad har dock skett avseende bl.a. förmåga att samverka i brigadnivån och förmågan att uppträda i sammansatta förband inom marinen och flygvapnet. Försvarsmakten redovisar en minskad flygtid för stridsflygförbanden. Under 2013 har krigsförbanden omorganiserats till insatsorganisation 2014. Intill dess att frivillig personal till hela insatsorganisationen rekryterats och utbildats kvarstår pliktplacerad personal i delar av organisationen. Cirka 70 procent av personalen i de stående och kontrakterade förbanden är anställda. Möjligheterna till övningsverksamhet är begränsade i de förband där värnpliktiga fortfarande kvarstår.

Övningsverksamheten, inklusive krigsförbandsövningar med tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T), har under 2013 genomförts med högre ambition än 2012. Under andra halvåret begränsades övningsverksamheten dock med hänsyn till ekonomiska ramar och tillgängliga personella resurser. En tydlig prioritering har gjorts mot de förband som ska stå i internationell beredskap eller genomföra internationella insatser.

Parallellt med att försvarsreformen genomförs har förband ur insatsorganisationen genomfört insatser eller funnits tillgängliga för incidentberedskap och styrkeregister.

Regeringen bedömer att förbandsverksamheten bidragit till att förmågan ökat. I budgetpropositionen för 2014 beslutades att tillföra ytterligare medel för bl.a. förstärkt övningsverksamhet.

Resultatindikator: Vid beslut om höjd beredskap bör beredskapstiden inte för något förband överstiga en vecka

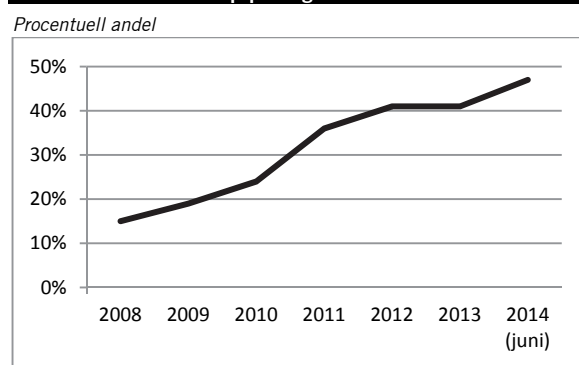
Nya mobiliserings- och beredskapssystem är under införande i Försvarsmakten och mobiliserings- och försvarsplanering har fortsatt. Under 2013 har personal och materiel krigsplacerats i den nya insatsorganisationen. Arbetet med krigsplacering har dock, mot bakgrund av bl.a. de pågående förändringarna i logistiksystemen och införande av PRIO-systemet, inte kunnat slutföras under 2013. Krigsförbandens duglighet har ännu inte nått tillfredsställande nivå för att möta kravet på tillgänglighet vid höjd beredskap. Dugligheten varierar fortfarande mellan förbanden beroende på uppfyllnadsgrad och hur olika förband prioriterats.

Sammantaget bedöms Försvarsmaktens tillgänglighet vid beslut om höjd beredskap ha ökat under året.

Resultatindikator: Huvuddelen av förbanden i insatsorganisationen bör normalt vara tillgängliga inom tre månader och inget förband bör normalt behöva mer än sex månader för att bli tillgängligt

I diagram 3.1 redovisas andelen av befattningarna i insatsorganisationen exklusive hemvärn som enligt Försvarsmakten har en ansatt beredskap på högst tre månader.

Diagram 3.1 Andel befattningar i insatsorganisationen som har en ansatt beredskap på högst 3 månader

Källa: Försvarsmakten.

I diagrammet redovisas hur andelen har förändrats från 2008 till och med det första halvåret 2014.

Andelen befattningar i insatsorganisationen, exklusive hemvärnsförband, som enligt Försvarsmakten har en ansatt beredskap på högst tre månader har successivt ökat. Detta speglar en ökad tillgänglighet hos krigsförbanden efter hand. Förändringen är bl.a.

beroende av att frivillig personal till hela förband har hunnit rekryteras och övas.

Sammantaget bedöms Försvarsmaktens tillgänglighet fortsatt ha ökat.

Internationellt förmågeutvecklingsamarbete

Sverige bygger sin säkerhet tillsammans med andra. Sverige, liksom många av Europas länder, strävar efter att på ett kostnadseffektivt sätt använda, vidmakthålla och utveckla militära förmågor. Ett sätt att nå detta mål är att fördjupa det internationella samarbetet t.ex. genom att metodiskt arbeta för ökad interoperabilitet, nya övningsformer samt samutnyttjande och gemensamt ägande av militära förmågor och resurser. Överväganden kring detta ska därför integreras som en naturlig del i planerings- och beslutsprocesser.

Sverige har till FN, EU och Nato anmält förband till internationella styrkeregister. Dessa register sammanställer de resurser som Sverige efter nationellt beslut skulle kunna komma att bidra med till internationella insatser under ledning av FN, EU eller Nato.

Inom ramen för dessa samarbeten genomför Försvarsmakten bl.a. utbildning- och övningsverksamhet, erfarenhetsutbyte och deltagande i internationella insatser.

Samarbetet medför en ökad färdighet för Försvarsmaktens personal, en förbättrad interoperabilitet och en ökad operativ förmåga och ökar även civila myndigheters förmåga att bidra till både nationella och internationella insatser.

Under 2013 har flera aktiviteter och samarbeten genomförts. Sverige har nu anmällda förband till Natos snabbinsatsstyrkas reservstyrkeregister, NATO Response Forces' Reserve Forces Pool. Detta tillför Sverige ökad interoperabilitet genom praktisk samverkan och tillgång till ytterligare standarder.

Vidare vill regeringen peka på det gränsöverskridande samarbetet mellan flygstridskrafterna i främst norra delen av Norden (Cross Border Training). Genom detta samarbete har de svenska flygstridskrafterna regelbundet kunnat öva mer kvalificerat.

Inom ramen för den Europeiska försvarsbyrån (EDA), har Sverige, tillsammans med ett antal andra europeiska länder, utvecklat en multinationell kriminalteknisk analysförmåga. Denna förmåga har varit operativ i ISAF sedan 2011 och bl.a. fokuserat på analys av improviserade sprängladdningar. Den har bl.a. bidragit till ett

bättre skydd för den internationella insatsen. Inom EDA har Sverige även bl.a. deltagit i samarbetsprojekt kring ett effektivare utnyttjande av flygtransportresurser, standardiseringsarbete samt utveckling av den gemensamma lägesbilden till sjöss i Europa.

Ett flertal internationella övningar har genomförts med deltagande av förband från olika stridskrafter. Exempel på betydelsefulla internationella övningar med stort deltagande från Försvarsmakten är Cold Response 13 och Northern Coast 13. Under 2013 har dessutom ett flertal initiativ tagits för att utveckla det nordiska försvarssamarbetet (Nordic Defence Cooperation – Nordefco).

En vision för nordiskt försvarssamarbete antogs av försvarsministrarna i december 2013. Den väntas bidra till att initiera gemensamma projekt inom förmågeområdet, där arbetet har vidareutvecklats och fördjupats under året. En reviderad struktur för Nordefco etablerades den 1 januari 2014, vilken inkluderar de nordiska statssekreterarna, överbefälhavarna och materielcheferna.

Möjligheterna till samarbete mellan Nordefco och andra länder inom olika förmågeområden har även setts över och riktlinjer upparbetats. Under 2013 gjordes även fortsatta framsteg inom ett flertal områden, däribland utbildning, övningar och taktiska flygtransporter.

Det nordiska gendercentret Nordic Center for Gender in Military Operations har utsetts till så kallat Department Head inom Nato, vilket innebär en roll som en central resurs för Nato i genderarbetet. Centret har på Natos uppdrag genomfört en översyn av de praktiska konsekvenserna av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

Regeringens bedömning är att det nordiska försvarssamarbetet har en stark säkerhetspolitisk betydelse och utvecklingspotential samt att det ökar interoperabiliteten mellan de nordiska länderna och därigenom stärker ländernas förmåga att verka tillsammans, såväl nationellt som internationellt.

Sammantaget bedömer regeringen således att det internationella samarbetet lett till stärkt operativ förmåga och ökade förutsättningar för ytterligare fördjupat samarbete.

Lednings- och underrättelseförband

Verksamheten vid lednings- och underrättelseförbanden har i stort genomförts enligt plan

under 2013 och anbefalld beredskap har upprätthållits. Arbetet med införandet av Försvarsmaktens ledningssystem för insatsorganisationen har pågått under året, men den ursprungliga tidsplanen har justerats och arbetet kommer att fortsätta under de kommande åren. Brister inom sambands- och ledningsmateriel har påverkat insatsorganisationens förbandsverksamhet under året, främst inom markstridskrafterna.

Under 2013 har följande lednings- och underrättelseförband vidmakthållits och vidareutvecklats:

- ett högkvarter med stabsförband
- ett rörligt operativt ledningsförband (ROL/FHQ)
- en sambandsbataljon
- en ledningsplatsbataljon
- en telekrigsbataljon
- ett it-försvarsförband
- ett psyopsförband
- ett telenät- och markteleförband (FMTM)
- fyra regionala staber
- en nationell underrättelseenhet (NUE)
- ett specialförband

Lednings- och underrättelseförbanden deltog i samtliga centrala fältövningar under året vilket medförde att såväl förbandens som Försvarsmaktens förmåga inom ledningssystemområdet utvecklades positivt. Förbanden deltog bl.a. i den operativa stabsövningen Dagny 13, den multinationella stabsövningen Combined Joint Staff Exercise (CJSE) och Joint Challenge 13 där förbanden övades inom brigads ram. Den operativa nivån har utvecklats i begränsad omfattning, eftersom övningsverksamheten i huvudsak genomförts på taktisk nivå. Krigsförbandsövningar och en mobiliserings- och mönstringsövning för främst GSS/T har genomförts.

Förbanden har deltagit i de internationella insatserna i Afghanistan och Kosovo samt lämnat stöd till nationell incidenthantering. Planeringen inför Nordic Battle Group (NBG) 15 har pågått under året och förbandet Rörlig Operativ Ledning/Force Headquarters (ROL/FHQ) har alltmer ställt om verksamheten för att prioritera uppgiften som FHQ. Inrättandet av regionala staber har bidragit till en

ökad förmåga att lösa Försvarsmaktens nationella uppgifter genom att utöva territoriell ledning och ge stöd till samhället.

Sedan juni 2012 har följande ledningsförband varit anmälda till internationella styrkeregister med 360 dagars beredskap:

- ett rörligt operativt ledningsförband/Force Headquarters (ROL/FHQ)
- ett kompani ur ledningsbataljon
- en sambandspluton ur sambandsbataljon

Under 2013 har regeringen fattat beslut om följande anskaffningar:

- informationsinfrastruktur
- satellitkommunikation
- ledningsförmåga mark, inklusive stridsledningssystemet SLB, radiosystemet GTRS och digitala kommunikationsnoder
- vidmakthållande av stridsledningscentral
- materiel till telekrigsbataljonen
- anpassning av ledningsplatser

Följande viktigare materiel har beställts av Försvarsmakten under året:

- modifiering av ledningsstödsystem NBG 15
- fortsatt anskaffning av RAKEL
- försörjning av geografisk information

Under året har bl.a. följande materiel tillförts ledningsförbanden:

- RAKEL-terminaler
- taktiska antenner
- lednings-, stabs- och teknikhytter
- ny stridsledningsradio
- pluton- och soldatradio
- MIDS-terminaler (materiel till Länk 16)

De materiella bristerna inom ledningsområdet kan främst kopplas till senarelagda beställningar till följd av omplaneringar och ekonomiska avvägningar. Under 2014 planeras beställningar att läggas som bl.a. kommer att bidra till att åtgärda brister inom ledningsförmågan på markområdet.

Logistikförbanden

Verksamheten vid logistikförbanden har varit ansträngd. Personalläget har varit pressat och ledningsorganisationen för logistikverksamheten har haft en hög arbetsbelastning på grund av den pågående effektiviseringen av försvarslogistiken och införandet av det integrerade resurs- och ekonomiledningssystemet PRIO. Underhåll av marin-, flyg- och ledningssystemmateriel har inte genomförts i planerad omfattning på grund av brister i reservdelsförsörjningen, begränsningar hos leverantörer samt myndigheternas förändringar i den ekonomiska planeringen. Problemen påverkade framförallt stridsflygdivisionerna under det första halvåret. Reservmaterieförsörjningen har i huvudsak återgått till normal nivå och Försvarsmakten har i samarbete med Försvarets materielverk fortsatt arbetet med att öka tillgången till reservdelar.

Under 2013 har följande logistikförband vidmakthållits och vidareutvecklats:

- en operativ ledningsteknisk bataljon
- en teknisk bataljon
- två logistikbataljoner
- två sjukhuskompanier
- två sjukvårdsförstärkningskompanier
- ett transportledningskompani (MOVCON-kompani)
- Försvarsmaktens logistik (FMLOG) stab
- tre nationella logistikstödsenheter (National Support Element, NSE)

Logistikförbanden har under året deltagit i merparten av alla fältövningar och har därigenom övat sin förmåga att stödja förband ur övriga stridskrafter. Den operativa nivån har utvecklats i begränsad omfattning, eftersom övningsverksamheten i huvudsak genomförts på taktisk nivå. Delar av förbanden har varit insatta internationellt vilket medfört en positiv utveckling av förmågan att stödja förbandsenheter i insatsområden.

Sedan juni 2012 har följande logistikförband varit anmälda till internationella styrkeregister med 90 dagars beredskap:

- en teknisk pluton
- en sjukvårdspluton

Under 2013 har bl.a. följande viktigare materiel beställts under året:

- hjälmar
- kroppsskydd
- laserskydd för soldater

Under året har bl.a. följande materiel tillförts logistikförbanden:

- ambulanser
- miljöstationer
- kroppsskydd

Arméstridskrafterna

Produktionsmålsättningarna för 2013 avseende prioriterade arméförband har i allt väsentligt uppnåtts. Dock kan regeringen konstatera att målsättningarna för vissa förband har förskjutits framåt i tiden vilket påverkar iståndsättandet av insatsorganisationen och reformtakten. Prioriteten har legat på uppbyggandet av insatsorganisationen mot prioriterade förband samt upprätthållandet av nationell beredskap, vilket resulterat i att övningsverksamheten prioriterats till förband ingående i bl.a. bataljonsstridsgruppen 2014 och NBG15.

Under 2013 har följande förband vidmakthållits:

- två brigadstaber
- fem mekaniserade bataljoner
- en motoriserad skyttebataljon
- en lätt skyttebataljon
- tre stridvagnskompanier
- två artilleribataljoner
- två luftvärnsbataljoner
- en jägarbataljon
- en underrättelsebataljon
- en säkerhetsbataljon
- två ingenjörbataljoner
- två militärpoliskompanier
- ett CBRN-kompani (förband för skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel)
- ett tungtransportkompani
- en livbataljon
- 40 hemvärnsbataljoner

Regeringen konstaterar att arméstridskrafterna genomfört viktig övningsverksamhet, även om en reduktion skett under andra halvåret jämfört

med planerad verksamhet. Övningen Joint Challenge 13 har varit den enskilt viktigaste för arméförbandens förmågeutveckling, både vad avser arméns operativa effekt och dess förmåga att genomföra större övningar. Övningen genomfördes med gott resultat och fokus för övningen var att öva huvuddelen av de förband som kommer att utgöra den nordiska stridsgruppen 2015 samt stå i nationell beredskap under 2014. Under året har även mobiliseringsplanering och mobiliseringsutbildningen fortsatt. En mobiliseringsövning som inkluderade ledning från Högkvarteret har genomförts.

Arméstridskrafterna har stöttat insatserna i Afghanistan och Kosovo. En operativ reserv om ett kompani har stått i beredskap. Insatserna internationellt bidrar till förmåge- och materielutvecklingen. Arméstridskrafterna har upprätthållit nationell beredskap med bl.a. insatsberedda skyddsstyrkor i enlighet med operativa behov.

Avseende hemvärnet och de nationella skyddsstyrkorna har målen uppnåtts. Under året har hemvärnsförbandens övningsverksamhet ökat förmågan att lösa förbandens huvuduppgifter. Utbildningen av hemvärnsförbanden har genomförts enligt plan och produktionsmålen har nåtts. Hemvärnet är i dagsläget uppfyllt avseende hemvärnsavtal och rekryteringen till hemvärnet har under 2013 i stort skett från tidigare värnpliktskullar, samt GSS/K och T som valt att byta tjänst. Uppfyllnaden från den frivilliga försvarsverksamheten med frivilligavtal har under året genomförts men produktionsmålsättningarna har inte uppnåtts. Hemvärnets stöd till samhället under 2013 har omfattat cirka 45 500 timmar.

Följande förband som ska vara tillgängliga inom 90 dagar har under 2013 varit anmälda till internationella styrkeregister:

- en mekaniserad bataljon
- ett ingenjörkompani
- ett militärpolisförband
- en CBRN-insatsstyrka
- en artillerilokaliseringsradargrupp
- en jägarpluton
- en luftvärnspluton

Under 2013 har regeringen fattat beslut om följande anskaffningar:

- renovering av stridsvagn 122

- lastbilar
- bandvagn 410 steg två
- mörkerstridsutrustning
- mörkerriktmedel

Följande viktigare materiel har beställts av Försvarsmakten under året:

- anskaffning av bandvagn 410 steg två
- anskaffning av lastbilar
- renovering av granatkastare
- insatsförmåga luftvärn
- artillerigranaten Excalibur, steg tre
- förberedande anskaffning av nytt handeldvapen

Under 2013 har bl.a. följande materiel tillförts:

- personterrängbil 360
- terrängbil 141
- terrängbil 16
- bandvagn 410

De materiella begränsningarna har främst utgjorts av leveransförseningar av artillerisystem, pansar- och personterrängbilar samt sambands- och ledningsmateriel. Inom flera av dessa områden har regeringsbeslut redan fattats. Norges beslut att sent under året lämna ARCHER-samarbetet har skapat osäkerheter som kan klarläggas först efter genomförda förhandlingar.

De första pansarterrängbilarna av typen 360 har levererats och utbildning har påbörjats. Ny personterrängbil 16 (GALT) håller efter förseningar på att levereras.

Regeringens bedömning är att beslutade anskaffningar och genomförda leveranser kommer att förbättra förbandens rörlighet och skydd, samt bidra till att säkerställa Försvarsmaktens förmågebredd.

Marinstridskrafterna

Verksamheten har i stort genomförts enligt plan för 2013. De viktigaste produktionsmålsättningarna för marin basorganisation och insatsförbanden har uppnåtts. Huvuddelen av de marina förbanden har en tillfredsställande personaluppfyllnad. Dock finns brister inom vissa nyckelkategorier som är gränssättande för förbandens operativa förmåga. Tillväxten och

transformeringen sker i stort enligt plan, dock med vissa kompetensbrister. Reducering av verksamheten under året har försenat amfibieförbandens förmåga att strida i sammansatta förband. Även sjöstrids-, ubåts-, och basförbanden har senarelagt stridsövningar i sammansatta förband. Begränsningar finns inom undervattens- och sjöminröjningsförmågan på grund av vissa systembrister. Tidigare gångförbud för amfibiebataljonens svävare är hävt.

Regeringen bedömer att genomförd insats- och övningsverksamhet, nationellt och internationellt, har bidragit till de marina stridskrafternas förmågeutveckling.

Under 2013 har följande förband vidmakthållits:

- två sjöstridsflottiljledningar
- två korvettdivisioner
- två minröjningsdivisioner
- två underhållsdivisioner
- en röjdykardivision
- en ubåtsflottilj med ledning
- ett signalspaningsfartyg
- en amfibiebataljon
- ett bevakningsbåtskompani
- en marin basbataljon
- en sjöinformationsbataljon

Samarbetet med övriga kustländer i Östersjön inom sjöövervakning har utvecklats vidare genom fördjupning av projekten Surveillance Co-operation Finland Sweden (SUCFIS) och Sea Surveillance Cooperation Baltic Sea (SUCBAS). Inom dessa områden har interoperabiliteten och därmed effekten ökat när dessa samarbeten fördjupats. Insatser har vid behov genomförts för att hävda territoriell integritet. Multinationellt samarbete inom minröjning har genomförts bl.a. inom ramen för Nordefco och samarbetet Baltic Ordnance Safety Board. Sjöstridsflottiljledningarna har fortsatt utvecklat förmågan till nationell och internationell sjögående sjöstyrkeledning med övnings- och insatsverksamhet.

Under 2013 har marinen deltagit i EU:s marina insats Atalanta (ME03) utanför Somalias kust vilket har utvecklat förmågan att medverka i gemensamma internationella marina insatser. Stabsofficerare har varit placerade i det operativa högkvarteret i Northwood inom ramen för

ATALANTA vilket bidragit till ökad förmåga att verka i en multinationell insats. Deltagandet i den multinationella insatsen i Afghanistan FS 25 (NORDIC/BALTIC Transition Unit), till huvuddelen bemannad med personal ur Amfibiebataljonen, har medfört en kompetenshöjning i internationell kontext som gett en god grund för fortsatt förmågeutveckling av förbandet.

Övningen Northern Coasts (NOCO) 2013 har genomförts med deltagande från ett flertal Östersjöländer och med gott resultat. Detsamma gäller för övningarna SWENEX 13-1 och 13-2 som har genomförts. Myndighetssamverkan och övningar har under 2013 genomförts med ett flertal myndigheter, såsom Kustbevakningen, Polisen och Sjöfartsverket.

Ett amfibieskyttekompani med sjö- och landrörlighet har utbildats för att utgöra Försvarmaktens operativa reserv 2014. Produktionsstödet till hemvärnsförbanden har löpt enligt plan och samövningarna med de marina förbanden har utvecklats under året.

Under 2013 var följande marina förband som ska vara tillgängligt inom 90 dagar anmälda till internationella styrkeregister:

- ett sjöminröjningsförband
- ett korvettförband
- ett ubåtsförband
- del av en amfibiebataljon

Under 2013 har regeringen fattat beslut om följande materielanskaffningar:

- halvtidsmodifiering av röjdykfartyg typ Spårö
- uppgradering av stridsbåt 90
- ny ekonomisk ram för anskaffning av nytt signalspaningsfartyg

Försvarmakten har gjort följande viktigare beställningar av materiel under 2013:

- sonar 126
- förprojektering av nytt lätt torpedsystem
- omsättning av sonarsystem på ubåt typ Gotland (Gotland och Uppland)
- generalöversyn av ubåt typ Gotland (Uppland)
- signaturåtgärder av ubåt typ Gotland

Under 2013 har en korvett av Visbyklass uppgraderats till version 5 med integrerad sjömålsrobot. Sedan tidigare är två korvetter levererade med denna kapacitet. Därutöver har bl.a. följande viktigare leveranser gjorts under året:

- spaningsradar PS 860
- modifierade allmålskanoner
- ubåtsjaktmål
- elektroniskt sjökort
- aktivt sonarsystem

De fortlöpande leveranserna av korvett typ Visby medför gradvis en kapacitetsökning av ytstridsförmågan inom marinstridskrafterna. Visbykorvetterna ersätter Stockholmsklassen som gradvis uppnår sin livslängd.

Flygstridskrafterna

Flygförband

Verksamheten inom flygstridskrafterna har i stort genomförts enligt plan för 2013. Flygtidsuttaget för stridsflygsdivisionerna har dock underskridit produktionsmålsättningarna, vilket huvudsakligen beror på brist på utbytesenheter och reservdelar. Personalläget är fortsatt ansträngt, i synnerhet inom basförbanden och stridslednings- och luftbevakningsbataljonen.

Under 2013 har följande flygförband vidmakthållits:

- en stridslednings- och luftbevakningsbataljon
- två flygbasbataljoner
- fyra stridsflygdivisioner JAS 39
- en transport- och specialflygsenhet, bestående av transportflygdivision Tp 84, ledningsflyggrupp ASC 890, signalspaningsdivision S 102B, central transportflygdivision samt den svenska kontingent som ingår i Heavy Airlift Wing inom ramen för SAC (Strategic Airlift Command)

Flygvapenförbanden deltog under 2013 bl.a. i de internationella övningarna Arctic Challenge Exercise, Red Flag och Frisian Flag. Gränsöverskridande övningsverksamhet, Cross Border Training, pågår frekvent med Norge och Finland i norr och har inletts med Danmark i söder, som en del av det nordiska försvarssamarbetet. Denna

verksamhet har medgivit en ökad kvalitet och komplexitet för de delar av flygvapnet som deltagit vilket i sin tur medfört en höjd förmåga.

Flygvapenförband har under 2013 kontinuerligt övervakat det svenska luftrummet och har upprätthållit ålagd beredskap för att uppfylla verksamhetens målsättningar. Under året har Försvarmakten genomfört ett antal transportflygningar med TP 84 till och från pågående insatser i Kosovo och Afghanistan. Transport- och specialflygheten har lämnat stöd till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) efter tyfonen i Filippinerna.

Försvarmakten har under 2013 gjort följande viktigare beställningar av materiel:

- utveckling av JAS 39 E
- anskaffning av JAS 39 E
- nya livflottar
- anskaffning av ILS (Instrument Landing System)
- vidmakthållande av STRIC/Strics
- biobränsle JAS 39

Försvarmakten har även bl.a. mottagit leveranser av bildutvärderingssystem för spaningskapsel och modifierade fackelfällare till stridsflygsystemet.

Under 2013 har ytterligare flygplan, uppgraderade från JAS 39 A/B till JAS 39 C/D, levererats till Försvarmakten i enlighet med den s.k. handlingsplanen för Gripen-systemet (prop. 2006/07:100, bet. 2006/07:FiU 21, rskr. 2006/07:222).

Under 2013 har brister i tillgång till reservdelar och utbytesenheter medfört att flygvapenförbandens flygtid minskat vilket i sin tur resulterat i att förbandens produktionsmålsättningar inte kunnat nås. Detta gäller såväl stridsflygdivisionerna som transport- och specialflygheten. Försvarmakten har under året initierat ett arbete för att åtgärda bristerna. Regeringen följer detta arbete.

Helikopterförband

Försvarmakten redovisar i sin årsredovisning för 2013 att basbataljonerna och helikopterförbanden inte når sina produktionsmålsättningar för 2013, med hänvisning till utebliven övningsverksamhet samt uteblivna funktionsutbildningar. Detta beror delvis på tillkortakommanden i produktionskapacitet som

dels är personalbrist, vilket kan innefatta personal under utbildning på ett system, dels brist på reservdelar och utbytesenheter.

Regeringen anser att läget för helikopterförbanden med hänsyn till pågående förbandsuppbyggnad och materielomsättning är godtagbart på kort sikt under förutsättning att Försvarsmakten kommer till rätta med de brister som angivits och gett upphov till att produktionsmålsättningarna inte kunnat uppnås. Regeringen vill dock uppmärksamma att trots de rapporterade bristerna, så har det omfattande arbetet med införandet och driftsättandet av helikopter 16 i Afghanistan varit en stor framgång och visat på god förmåga att lösa uppgifter med kort tidsram. Vidare har erfarenheterna från genomförda insatser gett både kort- och långsiktiga erfarenheter för förbanden, samt att flygtiden för helikoptersystemen har ökat sedan föregående år.

Regeringen kan konstatera att flygtidsuttaget för helikopterbataljonen under 2013 har ökat i jämförelse med år 2012. Helikopterbataljonen har under 2013 varit under fortsatt utveckling och inför för närvarande tre olika helikoptersystem, där två av dessa, helikopter 15 och helikopter 16 deltagit i internationella insatser. Detta ställer stora krav på omställning och en utökning av flygtid. Beställningsflödet och långa väntetider på reservdelar från leverantörerna för helikopter 14 och helikopter 15 utgör fortfarande ett problem för förbanden. Leveransen av helikopter 14 är fortsatt försenad vilket medför omplanering och ett eventuellt behov av att anpassa avvecklingstidpunkten för helikopter 10.

Helikopterförbanden har under 2013 genomfört insats i Afghanistan till stöd för ISAF med sjukvårdshelikopterenhet samt ombeväpnat denna insats från helikopter 10 till helikopter 16. Vidare har helikopterförbanden lämnat stöd med helikopter 15 i Adenviken till EU:s marina insats Atalanta. Regeringen bedömer att insatsverksamheten på ett positivt sätt har bidragit till helikopterbataljonens förmågeutveckling.

Insatsen i Afghanistan med helikopter 16 har bidragit till ökad effekt avseende medicinsk evakuering och luftburen transport. Likaså har insatsen bidragit både i det korta och långa perspektivet med t.ex. interoperabilitet, ökad tillgänglighet och spridning av operativ erfarenhet i insatsförbanden.

Den 19 december 2013 fattades beslut om att Försvarsmakten ska kunna stödja polisen med

medeltung helikoptertransport. Uppbyggandet av förmågan och beredskapen inleddes den 1 januari 2014, med en första delredovisning i början av juli samma år.

Under 2013 levererades ytterligare en helikopter 14 till helikopterbataljonen vilket innebär att förbandet nu opererar sex helikopter 14. Försvarets materielverk har till följd av ytterligare förseningar i början av 2013 omförhandlat avtalet med leverantören av helikopter 14.

Personalförsörjning

I propositionen Ett användbart försvar (prop. 2008/09:140) och propositionen Modern personalförsörjning för ett användbart försvar (prop. 2009/10:160) redovisas principerna för Försvarsmaktens personalförsörjning. En bärande princip är att den ska bygga på frivillighet. Totalförsvarsplikten kvarstår i grunden och möjligheten att aktivera plikten vidmakthålls. Skyldigheten att genomgå mönstring och skyldigheten att fullgöra värnplikt och civilplikt träder i kraft först efter att regeringen, med hänsyn till Sveriges försvarsberedskap, beslutat om detta. Förändringarna inom personalförsörjningsområdet är av stor omfattning och kommer att ta tid att genomföra i sin helhet.

Den 23 maj 2012 fattade riksdagen beslut om propositionen Soldatanställningar i Försvarsmakten (prop. 2011/12:11, bet. 2011/12 FöU:5, rskr. 2011/12:216). Den nya lagen (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar trädde i kraft den 1 juli 2012. Lagen ger Försvarsmakten möjlighet att anställa gruppbefäl, soldater och sjömän i längre tidsbegränsade anställningar om 6 till 8 år, med möjlighet till förlängning.

Den 30 maj 2013 överlämnades betänkandet Disciplinansvar i ett reformerat försvar (SOU 2013:36). Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Den 24 oktober 2013 fattades beslut om direktiv för en särskild utredare att föreslå hur Försvarsmaktens personalförsörjning bör utvecklas inom ramen för den försvarspolitiska inriktning som riksdagen beslutat (dir. 2013:94). Syftet med utredningen är att bidra till en långsiktigt hållbar personalförsörjning av det militära försvaret. Uppdraget ska redovisas den 1 november 2014.

I tabell 3.3 redovisas hur antalet anställda har förändrats under 2013 och under det första halvåret 2014.

Tabell 3.3 Personella förändringar i Försvarsmakten

	2012- 12-31	2013- 12-31	2014- 06-30
Yrkesofficerare totalt	9 540	9 177	9 082
Officerare	8 424	7 837	7 685
- varav män	8 014	7 426	7 268
- varav kvinnor	410	411	417
Specialistofficerare			
Varav grundutbildade specialistofficerare	1 116	1 340	1 397
- varav män	1 015	1 212	1 271
- varav kvinnor	101	128	126
Varav officer placerad på befattning för specialistofficer	3 500	2 900	2 812
- varav män ¹	-	-	2 663
- varav kvinnor ¹	-	-	149
Civilanställda	6 567	5 365 ⁽²⁾	5 265
- varav män	4 088	3 195	3 120
- varav kvinnor	2 479	2 170	2 145
Reservofficerare	6 926	6 561	6 347
- (varav aktiva)	(103)	(155)	(151)
- varav män	6 766	6 394	6 180
- varav kvinnor	160	167	167
Kontinuerligt tjänstgörande GSS	4 487	5 391	5 538
- varav män	3 998	4 821	4 915
- varav kvinnor	489	570	623
Tidvis tjänstgörande GSS	1 582	2 66	3 108
- varav män ³	-	2 469	2 874
- varav kvinnor ³	-	197	234

1) Könsuppdelad statistik saknas för officerare som placerats på befattning för specialistofficer för 2012 och 2013.

2) Minskningen med cirka 1 200 civila relativt 2012 beror huvudsakligen på verksamhetsövergång från Försvarsmakten till Försvarets materielverk inom ramen för en effektivare försvarslogistik.

3) Försvarsmaktens redovisningssystem (PRIO) medgav inte könsuppdelad statistik för denna kategori 2012.

Genomsnittsåldern för yrkesofficerare (officerare och specialistofficerare) ligger kvar på 42 år. För civilanställda ligger genomsnittsåldern kvar på 46 år.

Andelen yrkesofficerare som är kvinnor har endast ökat marginellt de senaste åren och är för närvarande 5,3 procent. I gruppen officerare är andelen kvinnor 5,2 procent medan andelen män är 94,8 procent. Bland grundutbildade specialistofficerare har andelen kvinnor ökat något från 9,1 procent till 9,6 procent. I gruppen kontinuerligt tjänstgörande soldater har det skett en marginell minskning av andelen kvinnor, från 10,9 procent till 10,6 procent. Andelen män är 89,4 procent. I tabell 3.4 redovisas hur Försvarsmaktens personalkostnader har utvecklats från och med 2009. För att få en jämförbar serie redovisas personalkostnaderna i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och

budgetunderlag och inte som tidigare enligt Försvarsmaktens ekonomimodell (FEM). Personalkostnaderna anges i löpande priser.

Tabell 3.4 Personalkostnader i Försvarsmakten

Miljoner kronor (löpande priser)

År	2009	2010	2011	2012	2013
Löne- kostnader ¹⁾	6 807	7 609	7 966	8 136	8 222
Sociala avgifter ²⁾	3 417	3 793	3 856	4 254	3 809
Övrigt ³⁾	485	417	515	509	539
Totalt	10 708	11 819	12 337	12 898	12 031

1) Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal.

2) Sociala avgifter enligt lag och avtal samt pensionskostnader

3) Övriga personalkostnader

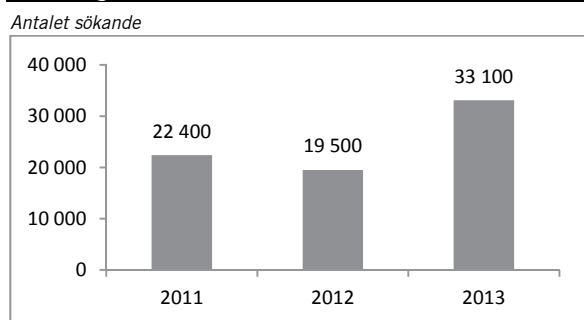
Relativt 2012 har personalkostnaderna för den civila personalen minskat beroende på att cirka 1 200 civila har lämnat Försvarsmakten genom verksamhetsövergång till Försvarets materielverk. Samtidigt har det ökande antalet kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän medfört ökade personalkostnader för denna personalkategori. Försvarsmakten redovisar även ökande personalkostnader som en följd av ett nytt arbetstidsavtal. Kostnaderna för sociala avgifter enligt lag och avtal samt pensionsersättningar har minskat relativt 2012 då Försvarsmakten detta år hade engångskostnader för avsättning till pensioner och avveckling av personal i samband med Försvarsmaktens omstrukturering inför 2013.

Resultatindikator: Antalet rekryterade gruppbefäl, soldater och sjömän i förhållande till Försvarsmaktens målbild och planering

Under 2013 ökade antalet sökande till grundläggande militär utbildning, 6 551 kvinnor och 26 596 män ansökte till cirka 2 700 utbildningsplatser med utbildningsstart under 2014. Antalet som påbörjade utbildningen var 576 kvinnor och 3 208 män. Antalet som slutförde utbildningen var 426 kvinnor och 2 609 män. Antalet kvinnliga sökanden har fördubblats i förhållande till tidigare men andelen kvinnor som antas har minskat. Försvarsmakten redovisar att en större andel kvinnor än män faller bort i antagningsprocessen. Andelen kvinnor som ansökte var cirka 20 procent, andelen som antagningsprövade var cirka 17 procent, andelen som nominerades var cirka 16 procent, andelen som påbörjade grundläggande militär utbildning var

cirka 15 procent och andelen som slutförde utbildningen var cirka 14 procent.

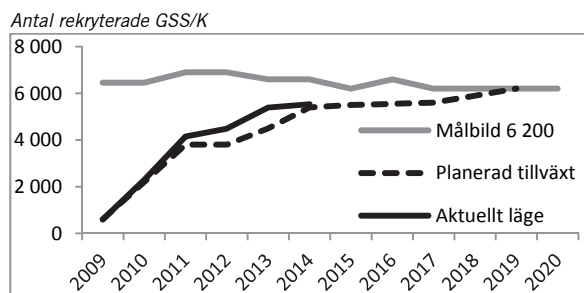
Diagram 3.2 Antalet sökande till grundläggande militär utbildning 2011–2013

Källa: Försvarsmakten.

Den nya personalförsörjningen baserad på frivillighet har i olika grad utvecklats i enlighet med Försvarsmaktens planering. Rekryteringen av GSS/K har utvecklats så att myndigheten successivt kunnat höja sitt rekryteringsmål. Antalet GSS/K var t.ex. vid utgången av 2013 nästan 5 400, att jämföra med rekryteringsmålet 4 500. Vid halvårsskiftet 2014 var antalet cirka 5 500, vilket i stort överensstämmer med Försvarsmaktens planering. Utgående från myndighetens planering kommer krigsförbanden att vara uppfyllda med GSS/K 2019.

Diagram 3.3 Tillväxten av GSS/K relativt Försvarsmaktens målbild och planering

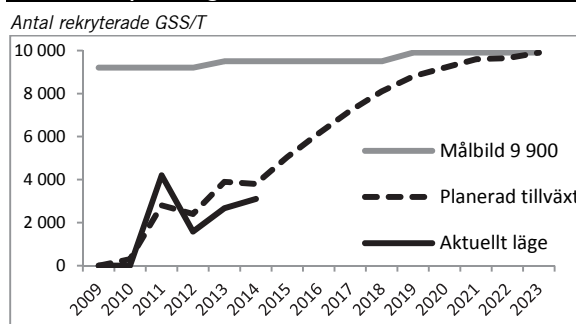

Källa: Försvarsmakten.

Samtidigt redovisar Försvarsmakten en högre personalomsättning av GSS/K, definierad som avbruten anställning på egen begäran m.m., än vad myndigheten utgått från i sina planeringsantaganden. Avgångarna för GSS/K var 14 procent 2013 jämfört med myndighetens antagande om 10 procent. Försvarsmakten redovisar ett positivt, men inte tillräckligt återflöde från GSS/K som avbryter sin anställning i förtid. För närvarande väljer cirka 40 procent av dessa att fortsätta sitt engagemang inom Försvarsmakten i en annan personalkategori, främst som GSS/T. Försvarsmaktens mål är att återflödet

ska öka. Baserat på avgångssiffrorna är den prognosticerade medelanställningstiden för GSS/K cirka 4 år, vilket är kortare än de cirka 6 år planeringen utgår från. Den högre personalomsättningen medför, i förhållande till myndighetens planering, ökade kostnader för nyrekrytering och utbildning av ersättningspersonal. Därutöver påverkas krigsförbandens operativa förmåga negativt.

Diagram 3.4 Tillväxten av GSS/T relativt Försvarsmaktens målbild och planering

Källa: Försvarsmakten.

Rekryteringen av GSS/T har inte följt samma utveckling som GSS/K. De interimskontrakt Försvarsmakten tecknade med cirka 4 500 tidigare värnpliktiga, inför att den nya lagen (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar trädde i kraft den 1 juli 2012, kunde inte omsättas i tidsbegränsade anställningar i den omfattning Försvarsmakten planerat. Försvarsmakten har vidare i sina budgetunderlag, i flera omgångar justerat ned sina rekryteringsmål för GSS/T. För 2013 har t.ex. planeringsmålen minskats från 6 850 till 3 900. Vid utgången av 2013 hade Försvarsmakten rekryterat cirka 2 700 GSS/T, vilket var cirka 4 100 färre än myndigheten ursprungligen planerat för i budgetunderlaget för 2011. Vid halvårsskiftet 2014 var antalet cirka 3 100, vilket är cirka 700 färre än vad som är planerat i myndighetens senaste budgetunderlag. Försvarsmakten bedömer dock att man med särskilda åtgärder kommer att kunna nå rekryteringsmålet 3 800 till årsskiftet 2015. I myndighetens analys redovisas att kategorin GSS/T är okänd bland målgrupperna vilket påverkar förutsättningarna för att säkerställa uppfyllnad i krigsförbanden. Med Försvarsmaktens planering kommer krigsförbanden, om rekryteringsmålen fortsatt uppnås, att vara uppfyllda med GSS/T först 2023.

Krigsförbanden är fortfarande till del uppfyllda av tidigare utbildad värnpliktig

personal. Under 2013 uppgick antalet värnpliktiga i krigsförbanden till cirka 8 000. Dessa kommer succesivt att ersättas i takt med att GSS rekryterats och utbildats. Även de GSS som inte fullföljer sin anställning krigsplaceras och ersätter värnpliktig personal. För GSS/K är utfasningen av värnpliktig personal planerad att vara helt genomförd 2019, för GSS/T först 2023. Då den värnpliktiga personalen under denna period, inte kommer att kunna repetitionsutbildas sjunker deras användbarhet successivt. Detta påverkar möjligheten att höja den operativa förmågan i krigsförbanden negativt.

Regeringen bedömer att Försvarsmakten inte i tillräcklig utsträckning har lyckats attrahera och rekrytera GSS/T. Oroväckande är också att personalomsättningen av GSS/K är högre än vad myndigheten utgått från i sina planeringsantaganden. Försvarsmakten bör följa upp och analysera vad som orsakat utvecklingen och vidta åtgärder så att rekryteringen av GSS/T stärks och att andelen GSS/K som fullföljer sina anställningar blir fler. Tillväxttakten av GSS/T bör öka så att de tidigare utbildade värnpliktiga i krigsförbanden ersätts snabbare än vad Försvarsmakten hittills planerat. Regeringens bedömning är att de samlade förstärkningarna av anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, både det som riksdagen beslutade om i enlighet med förslagen i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1, utg. omr. 6) och de förstärkningar som regeringen inför budgetåret 2015 föreslår, innebär att det bör finnas förutsättningar för Försvarsmakten att öka tillväxten av tidvis tjänstgörande personal i förhållande till myndighetens budgetunderlag för 2015.

Yrkes- och reservofficerare

Det införda tvåbefälssystemet medför ett pågående förändringsarbete inom Försvarsmakten. Den nya officerskategorin specialistofficer bidrar till att höja den operativa förmågan i krigsförbanden genom en ökad professionalisering mot djup systemkunskap och det praktiska. Till dess att antalet grundutbildade specialistofficerare svarar mot myndighetens behov fortsätter Försvarsmakten att placera officerare på de vakanta specialistofficersbefattningarna. För närvarande är cirka 2800 officerare och cirka 1 300 grundutbildade specialistofficerare placerade på specialistofficersbefattningar.

Andelen kvinnor bland officerarna uppgick till cirka 14 procent, bland specialistofficerarna var andelen kvinnor cirka 12 procent. Under 2013 har cirka 350 yrkesofficerare anställts, varav cirka 13 procent kvinnor. Av de nyanställda yrkesofficerarna var cirka 220 specialistofficerare och cirka 130 officerare. Under 2013 har 31 yrkesofficerare lämnat Försvarsmakten med hjälp av myndighetens karriärväxlingsverktyg.

Antalet reservofficerare överskrider Försvarsmaktens behov både på lång och på kort sikt. Försvarsmakten har påbörjat ett arbete för att komma i balans mellan tillgång och behov av reservofficerare. Under många år har reservofficerssystemet haft ett begränsat inflöde, resultatet av detta är en ogynnsam ålders- och kompetensstruktur. Medelåldern är 49 år och andelen kvinnor är 2,4 procent. Under 2013 har myndigheten anställt cirka 250 reservofficerare, varav andelen kvinnor uppgick till cirka 4,5 procent. Cirka 540 reservofficerare har avslutat sin anställning under 2013, varav cirka 430 sagts upp på grund av arbetsbrist då de tackat nej till internationell arbetsskyldighet.

Regeringen bedömer att Försvarsmakten bör fortsätta förändringsarbetet med anledning av införandet av tvåbefälssystemet så att den ökade professionalisering mot djup systemkompetens och det praktiska som utgör kärnan i tvåbefälssystemet uppnås. Försvarsmakten bör vidare vidta åtgärder för att komma tillrätta med obalanserna inom reservofficerskåren.

Veteransoldater

I propositionen Modern personalförsörjning för ett användbart försvar (prop. 2009/10:160) redovisades våren 2010 en samlad svensk veteransoldatpolitik. I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1, utg. omr. 6) redovisades hur denna politik genomförs. Veteransoldatpolitiken har nu i allt väsentligt genomförts. Den 29 maj 2013 invigde H.M. Konungen minnesmonumentet för alla veteraner på Djurgården i Stockholm.

Den 8 december 2011 fattades beslut om direktiv för en särskild utredare att utreda en utvidgad frivillig försvarsverksamhet som även omfattar stöd till anhöriga och veteransoldater (dir. 2011:103). Utredaren skulle föreslå hur den frivilliga försvarsverksamheten skulle kunna utvidgas till att innefatta verksamhet för anhöriga till den tjänstgörande personalen och till veteransoldater. Utredningen lämnade i

delbetänkande i februari 2013 förslag att statligt bidrag ska kunna ges till veteran- och anhörigorganisationer. Den 21 november 2013 fattades beslut om en ny förordning gällande statsbidrag till frivilliga veteransoldat- och anhörigorganisationer. Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2014.

Den 23 augusti 2012 beslutades tilläggsdirektiv till den nämnda utredningen (dir. 2012:83). Utredaren fick i uppdrag att även följa det pågående genomförandet av den svenska veteransoldatpolitiken och bedöma om den behöver utvecklas vidare och om veteranperspektivet bör omfatta veteraner efter annan internationell verksamhet än militär, t.ex. kustbevakningspersonal, personal vid räddnings- och katastrofinsatser, polispersonal och hälso- och sjukvårdspersonal. Uppdraget redovisades den 7 maj 2014. Utredningens förslag bereds inom Regeringskansliet.

Frivillig försvarsverksamhet

Frivillig försvarsverksamhet är en viktig del av Försvarsmaktens förmåga, och bidrar därmed till att uppfylla målen för Försvarsmaktens verksamhet. Frivillig försvarsverksamhet riktad mot Försvarsmaktens behov har under 2013 i huvudsak genomförts enligt plan men produktionsmålsättningarna har inte uppnåtts till fullo. 23 grundläggande soldatutbildningar för frivilliga har genomförts med ett utfall om 382 godkända elever, planen var 30 stycken utbildningar. 21 rekryteringshelger ("Military Weekend") har genomförts, mot planerat 30 stycken. Verksamheten har utöver det omfattat 467 olika utbildningar, bl.a. i form av vinterutbildningar, kompletteringsutbildningar, ungdomskurser och instruktörsutbildningar.

De frivilliga försvarsorganisationerna har fått organisationsstöd (organisations- och verksamhetsbidrag) inom ramen för anslag 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*. Organisationsstödet uppgick till cirka 45,2 miljoner kronor och gick bl.a. till administrativ verksamhet, rekrytering syftande till nuvarande och kommande uppdrag samt till verksamhetsutveckling.

Av de högst 82 miljoner kronor som Försvarsmakten disponerade för uppdragsersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna för deras utbildningsverksamhet m.m. har cirka 79,6 miljoner förbrukats.

Grundorganisation, miljö och fysisk planering

Grundorganisation

Den 1 januari 2013 inrättade Försvarsmakten en ny intern organisation vid namn FM Org 13. Genom denna omorganiserade Försvarsmakten såväl insatsorganisationen som den s.k. basorganisationen.

I september 2013 redovisade Försvarsfastighetsutredningen sitt betänkande Försvarsfastigheter i framtiden (SOU 2013:61). I utredningen lämnades bl.a. förslag om den framtida förvaltningen av försvarets fastigheter. Betänkandet föreslog t.ex. att Försvarsmakten bör utveckla myndighetens interna processer, kompetens och organisation för att uppnå en effektivare och mer rationell hushållning med lokalresurserna. Utredningen föreslog även att Statens Fastighetsverk och Fortifikationsverket läggs ned och att deras fastighetsbestånd läggs samman i en ny statlig fastighetsförvaltningsmyndighet. Betänkandet har skickats på remiss.

I januari 2014 uttalade regeringen i ett särskilt beslut att det inte längre fanns en grund för avveckling av Fortifikationsverket. I samma beslut uppdrog regeringen åt Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket att öka samverkan mellan myndigheterna och att öka effektiviteten inom respektive myndighet.

Försvarsmaktens totala hyreskostnader uppgick under 2013 till cirka 2 528 miljoner kronor. Under 2012 var siffran 2 485 miljoner kronor.

Miljöfrågor

Försvarsmakten strävar efter att miljöarbetet ska vara en naturlig del av myndighetens strategiska processer. Försvarsmaktens miljöpolicy, som tar sin utgångspunkt i de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen och generationsmålet (prop. 2009/10:55, bet. 2009/10:MJU25, rskr. 2009/10:377), har därför under 2013 integrerats i myndighetens styrdokument, bl.a. i Försvarsmaktens strategiska inriktning.

Under 2013 har Försvarsmakten fortsatt att göra framsteg när det kommer till myndighetens arbete med att nå miljö kvalitetsmålen. Vidare har en förnyad miljöutredning om myndighetens betydande miljöpåverkan inletts under året. Myndigheten har dessutom börjat vidareutveckla sitt miljöledningssystem och sin miljöledning sinstruktion. Ett nytt verktyg för miljöutbildning för chefer, specialister och soldater har utarbetats tillsammans med Finland och USA.

Försvarsmakten har även tillsammans med Försvarets Materielverk, Försvarets radioanstalt, Totalförsvarets forskningsinstitut, Fortifikationsverket och Försvårshögskolan enats om en avsiktsförklaring beträffande gemensamma övergripande mål och fokusområden för miljöarbetet. Målen och fokusområdena är kopplade till de nationella miljö kvalitetsmålen. Därmed blir det lättare att redovisa hur försvarssektorn bidrar till att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen.

Vindkraft

Vindkraftverk kan i flera avseenden påverka Försvårsmaktens verksamhet. Försvårsmakten gör en s.k. hindersprövning mot bakgrund av de behov och verksamheter Försvårsmakten och andra myndigheter inom försvarssektorn har. Det gäller, t.ex. övnings- och skjutverksamhet, militär luftfart och kommunikations- och sensorsystem.

I vindkraftshanteringen gäller att Försvårsmakten i mer än 80 procent av ärendena inte har något att invända. Under 2013 fick Försvårsmakten 659 vindkraftremisser, vilket är cirka 424 färre än 2012.

Försvårsmakten har efter en särskild översyn av MSA-ytorna (Minimum Safe Altitude) för den militära luftfarten beslutat om förändringar i hanteringen av dessa. Beslutet har öppnat upp fler områden för vindkraftsutbyggnad.

Materiel- och logistikförsörjning

Resultat inom materiel- och logistikförsörjning

Materiel- och logistikförsörjningen syftar till att förse krigsförbanden med den materiel som behövs för att utrusta och vidmakthålla förbanden. Regeringen har under de senaste åren fattat beslut om ett flertal anskaffningar för att säkerställa att förbanden är utrustade för sina uppgifter. Anskaffningen av ett nytt kort-räckviddigt luftvärnssystem, utvecklingen av lednings- och kommunikationskapaciteten inom armétridskrafterna samt anskaffningen av nya splitterskyddade bandvagnar är exempel på det. Regeringen konstaterar att det fortfarande finns materielbrister i krigsförbanden. De vidtagna åtgärderna bedöms sammantaget medföra förbättringar, men ett antal utmaningar inom

materiel- och logistikförsörjningen bedöms kvarstå.

Flera pågående anskaffningsprojekt är försenade jämfört med ursprunglig planering. Anskaffningen av helikopter 14 och artillerisystemet ARCHER är exempel på detta. Dessa förseningar medför att förbandens operativa kapacitet inte utvecklas i planerad takt.

Det finns även exempel på fördyringar. Regeringen har bl.a. fattat beslut om en utökad ekonomisk ram för anskaffningen av det nya signalspaningsfartyget eftersom anskaffningen inte kunde genomföras med bibehållen ambitionsnivå inom den tidigare beslutade ekonomiska ramen. Dessa exempel på förseningar och fördyringar pekar sammantaget på brister inom materiel- och logistikförsörjningsprocessen. Regeringen följer Försvårsmaktens och Försvarets materielverks arbete med att förbättra leveranssäkerhet och uppföljning av lagda beställningar.

I det följande redovisas resultatet vad gäller materiel- och logistikförsörjning utifrån de resultatindikatorer och den bedömningsgrund som presenterades i avsnitt 3.3.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.

Materieluppfyllnadsgrad

Regeringen följer årligen upp utvecklingen av insatsorganisationen, bl.a. vad avser krigsförbandens tillgång till materiel. Materieluppfyllnadsgraden utgör ett mått på i vilken utsträckning målet för materielförsörjningen, att förse insatsorganisationen med materiel, har uppnåtts.

Materieluppfyllnadsgraden i krigsförbanden varierar mellan förbanden. Materielbrister medför att det finns begränsningar i flera förbands förmåga att lösa sina uppgifter. Bristerna finns inom såväl dimensionerande materiel som förnödenhetsförsörjningen. Regeringen bedömer att materieluppfyllnadsgraden behöver öka med föreslagna ökningar av materielanslagen för att krigsförbandens krigsduglighet ska stärkas.

Återinvesteringskvot

Kvoten beskriver i vilken utsträckning den förslitning av beredskapsinventarierna som representeras av avskrivningarna i Försvårsmakten ersätts av åter- eller nyanskaffade beredskapsinventarier.

Trenden för denna indikator är över de tre senaste åren positiv och den har ökat från 0,82

till nära 0,97. Kvoten bör vara större än 1 men kan under något eller några år sjunka under 1 givet att materiel med lång avskrivningstid anskaffats. Regeringen bedömer att återinvesteringkvoten i stort är tillfredsställande, då merparten av det avskrivna värdet ersätts. Regeringen avser dock följa den fortsatta utvecklingen.

Materieförsörjningskostnader

Försvarets materielverks kostnader för anskaffning av varor/materiel och materieförsörjningstjänster i förhållande till Försvarets materielverks fakturerade intäkter från kunder är ett mått på effektiviteten i materielanskaffningen. Slutsatser kring indikatorn behöver dras för en period över flera år då det som faktureras mot kund ett år kan ha upparbetats under flera år. Över perioden 2011–2013 är kvoten cirka 0,9. Försvarets materielverks avgifter för upphandlingstjänster har således uppgått till cirka 10 procent av värdet på de upphandlade varorna och tjänsterna. Eftersom det är av stor betydelse att materieförsörjningen är effektiv och att kostnaderna för anskaffning av varor och tjänster minskar över tiden, avser regeringen följa utvecklingen.

Resultatindikatorn för materieförsörjningskostnader behöver ses i ett sammanhang som beaktar en kostnadseffektiv materieförsörjning i enlighet med de beslutade principerna för materieförsörjningen i 2009 års försvarspolitiska inriktningsproposition (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292).

Utvecklingen av den strategiska styrningen av materieförsörjningen

I maj 2013 tillsattes en särskild utredare för att föreslå en ändrad process för hur regeringen ska styra investeringar i försvarsmateriel samt för hur riksdagen och regeringen ska kunna fatta investeringsbeslut på strategisk nivå (dir. 2013:52). Syftet var att utforma en ändamålsenlig ordning för styrningen av Försvarmaktens materielinvesteringar samt öka möjligheterna för riksdagen och regeringen att fatta investeringsbeslut på strategisk nivå.

Utredaren redovisade i mars 2014 betänkandet *Investeringsplanering för försvarsmateriel* (SOU 2014:15). Utredaren föreslog en planerings-, besluts- och uppföljningsprocess som bygger på ett samlat beslutstillfälle för materielinvesteringar under en planeringscykel. Genom förslagen bedömde utredaren att

spårbarheten till insatsorganisationens behov och krav på operativ förmåga kunde stärkas, liksom kopplingen mellan den långsiktiga inriktningen och den statliga budgetprocessen. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Resultatredogörelse för materieförsörjningen

Regeringen har i ett flertal budgetpropositioner utvecklat resultatredovisningen i materieförsörjningen genom en gradvis utvecklad materielredovisning. Syftet med redovisningen är att möta riksdagens krav på underlag för uppföljningen av resultatet inom utgiftsområdet.

I betänkandet *Investeringsplanering för försvarsmateriel* (SOU 2014:15) föreslår utredaren att regeringen i budgetpropositionen bör lämna en resultatredogörelse till riksdagen som visar hur de tidigare investeringsbesluten har genomförts. Syftet är att skapa goda förutsättningar för riksdagen att utöva sin finansmakt. Utredaren föreslår att resultatredogörelsen dels sker årligen på det sätt som nu sker, dels genom en mer omfattande resultatredogörelse i samband med förslaget till den föreslagna 12-årsplanen. Försvarsberedningen framhåller betydelsen av att utredningens förslag omhändertas.

Regeringen bedömer att resultatredogörelsen i dess nuvarande form utgör en ändamålsenlig utgångspunkt för den fortsatta utvecklingen av resultatredovisningen i enlighet med utredarens förslag.

ARCHER

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2005/06:132, bet. 2005/06:FöU10, rskr. 2005/06:264) beslutat om anskaffning av 24 stycken ARCHER-enheter i form av renovering och modifiering av haubits 77B. Anskaffningen har skett i samarbete med Norge. Beslutet syftar till att säkerställa en kvalificerad förmåga till indirekt eld samt ge möjligheter till att delta i insatser internationellt med artilleriförband.

ARCHER-systemet skulle ha varit operativt i Försvarmakten 2012. På grund av tekniska problem har tillförseln av systemet försenats. Fyra pjäser levererades i en förserie hösten 2013, varpå Försvarmakten kunde påbörja utbildningen. I december 2013 beslutade Norge att lämna ARCHER-samarbetet vilket har skapat osäkerheter som kan klarläggas först efter förhandlingar. Trots Norges val att lämna samarbetet bedöms dock serieleveranser till den

svenska Försvarsmakten kunna genomföras under 2015 och 2016.

Till och med 2012 har Försvarsmakten upparbetat cirka 1,2 miljarder kronor i anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser har, trots Norges val att lämna samarbetet, redovisats. I och med att samtliga Haubits 77B utgått ur insatsorganisationen, för att byggas om till ARCHER och att det uppstått förseningar i tillförseln av ARCHER, har förmågan till indirekt eld varit nedsatt.

Splitterskyddad bandvagn

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FöU1, rskr. 2010/11:103) beslutat om anskaffning av upp till 60 stycken splitterskyddade bandvagnar. Anskaffningen omfattade 48 stycken bandvagn 410 och tillhörande systemmateriel. Genom att utlösa en option beslutade regeringen år 2013, om anskaffning av ytterligare bandvagnar vilket innebär att projektet omfattar totalt 150 stycken bandvagnar. Beslutet syftar till att vidmakthålla förmåga till trupptransport, ledning, sjuktransport och logistik genom att ersätta äldre fordon som avecklas. Materielen tillförs bl.a. ingenjörsbataljonerna och logistikbataljonerna under 2013-2016.

Till och med 2013 har Försvarsmakten upparbetat cirka 400 miljoner kronor i anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska eller operativa avvikelser från ursprungsplanen har redovisats.

Splitterskyddade hjulgående fordon

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2009/10:2, bet. 2009/10:FiU11, rskr. 2009/10:47) beslutat om anskaffning av högst 113 stycken splitterskyddade hjulgående fordon. Anskaffningen omfattar 113 stycken pansarterrängbil 360, integrationskostnader för vapenstation och ledningssystem, systemmateriel samt underhåll och utbildning. Beslutet innebär att pansarterrängbil 360 ska kunna användas för trupptransport, ledning, sjuktransport och reparation i syfte att ge förmåga till rörlighet med en hög skyddseffekt. Materielen kommer att tillföras den motoriserade skyttebataljonen.

Ursprungligen planerades materielen vara operativ från år 2012, men på grund av förseningar i projektet tillfördes de första fordonen år 2013 och materielen planeras i sin helhet vara operativ från år 2017.

Till och med 2013 har cirka 900 miljoner kronor upparbetats inom ramen för projektet. Inga ekonomiska avvikelser från ursprunglig ekonomisk ram har redovisats.

Korträckviddig luftvärn

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93) den 20 december 2012 beslutat att anskaffa korträckviddig luftvärnsförmåga. Regeringen lämnade bifall till Försvarsmaktens hemställan att använda Rb98 (IRIS-T) som korträckviddig luftvärnsrobot samt att upphandla det systemstöd som behövs för detta ändamål. Anskaffningen syftar till att vidmakthålla en kvalificerad korträckviddig luftvärnsförmåga.

Förmågan planeras att vara operativ i luftvärnsbataljonerna från år 2017 och fullt ut efter år 2018.

Projektet hade inget ekonomiskt utfall under 2013. Beställning planeras ske under 2014.

Långräckviddig flygburen jaktrobot

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:FöU1, rskr. 2009/10:104) beslutat om anskaffning och integration av ny radarjaktrobot till JAS 39 C/D och JAS 39 E. Anskaffningen omfattar radarjaktrobot METEOR som avses ersätta befintlig radarjaktrobot 99 med början under 2015. Avsikten är att vapensystemet ska tillföras stridsflygdivisionerna.

Utvecklingen av radarjaktrobot METEOR har skett i samverkan med flera andra europeiska länder.

Integration av METEOR i JAS 39 C/D samt serieanskaffning pågår. Serieleveranserna genomförs under perioden 2013-2021. Några avvikelser har inte redovisats i dessa delar.

Av sekretesskäl är en ekonomisk redovisning inte möjlig att lämna i budgetpropositionen. Inga ekonomiska avvikelser från ursprunglig ekonomisk ram har emellertid redovisats.

Helikopter 14

Den 13 september 2001 beslutade regeringen om anskaffning av helikopter 14. Helikoptersystemet ska lösa såväl markoperativa som sjöoperativa uppgifter. Anskaffningen omfattar bl.a. 18 stycken helikopter 14 i två olika konfigurationer. Materielen tillförs helikopterbataljonen.

Ursprunglig planerad slutleverans var 2009. Den 1 februari 2014 hade sex helikoptrar i en preliminär konfiguration levererats till Försvarsmakten. Samtliga helikoptrar planeras vara överlämnade till myndigheten 2019. Förseningar har inneburit att den ursprungliga leveransplanen har omförhandlats i tre omgångar. Förseningarna har fått negativa operativa konsekvenser för främst den sjöoperativa helikopterförmågan.

Till och med 2013 har cirka 4,2 miljarder kronor upparbetats inom projektets ekonomiska ram.

Regeringen bedömer mot bakgrund av underlag från myndigheterna att den slutliga kostnaden för systemet kan komma att överskrida den ekonomiska ram som regeringen beslutat. Mot denna bakgrund följer regeringen leveranserna och kostnadsutvecklingen särskilt.

JAS 39 E

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93, prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:317) beslutat om utveckling och anskaffning av JAS 39 E. Beslutet innebär att stridsflygsystemet bl.a. erhåller ökad prestanda avseende räckvidd, vapenlast och sensorer.

Systemleveranser är planerade att påbörjas 2018. Till och med 2013 har cirka 1,7 miljarder kronor upparbetats inom projektets ekonomiska ram. Inga ekonomiska avvikelser har rapporterats.

Informationsinfrastruktur

Regeringen har den 28 februari 2013 beslutat om anskaffning av informationsinfrastruktur.

Beställningen omfattar en plattform av både hård- och mjukvaror som realiserar en klient-, server-, kommunikations- och nätverksinfrastruktur. Beslutet syftar till att Försvarsmaktens samtliga informationssystem ska kunna hantera information klassad upp till Hemligt/Top secret. Inledningsvis tillförs informationsinfrastrukturen Högkvarteret med stabsförband inklusive MUST, nationella underrättelseenheten (NUE), brigadstaberna, stridslednings- och luftbevakningsbataljonen, sjöinformationsbataljonen och manöverbataljonerna.

Försvarsmakten kommer att genomföra ytterligare studier med syftet att se över kraven på informationsinfrastrukturen för att nå en så optimal och kostnadseffektiv lösning som

möjligt. Som en följd av detta kan plattformen försenas jämfört med vad som tidigare planerats. Någon operativ konsekvens av denna eventuella förskjutning har inte redovisats.

Till och med 2013 har Försvarsmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet.

Satellitkommunikation

Regeringen har den 28 februari 2013 beslutat om anskaffning av ytterligare ett system för satellitkommunikation, FM Satkom. FM Satkom omfattar basstation (serverplats och antenner), fjärranslutningsenhet (kommunikationsstationer som är permanent monterade i farkoster) samt soldatburna terminaler. Anskaffningen omfattar vidare ytterligare fjärranslutningsenheter och burna terminaler. Anskaffningen syftar till att förbättra driftssäkerheten, öka redundansen och öka tillgängligheten på system för kommunikation vid internationella insatser och förberedande övningar. FM Satkom planeras i huvudsak tillföras sambandsbataljonen som en central resurs som kan fördelas till andra förband när behov uppstår.

Anskaffningen är försenad och systemet kommer tidigast vara operativt från 2019. Förseningen medför risk för att införandet av andra ledningssystem senareläggs.

Till och med 2013 har Försvarsmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet.

Stridsvagn 122

Regeringen har den 16 maj 2013 beslutat om att renovera 42 stridsvagn 122. Renovering omfattar livstidsförlängande åtgärder och integrering av ett ledningssystem (stridsledningssystembataljon, SLB). Beslut om anskaffning av stridsvagn 122 fattades av regeringen den 20 januari 1994. Renoveringen syftar till att vidmakthålla en förmåga till god rörlighet och stor eldkraft på mycket långa avstånd från en plattform med hög skyddseffekt i armén som kan användas i ett brett omfång av konfliktnivåer och hotscenarier för att kunna vara fortsatt operativa till 2030. Därutöver vidmakthålls förmågan att identifiera mål på mycket långa avstånd och med stor verkan och precision bekämpa angripare utan att påverka egna styrkor eller tredje part i en konflikt. Stridsvagnarna planeras att tillföras successivt och i sin helhet vara operativa från år 2019.

Försvarets materielverk har i sin upphandling av renoveringen mottagit en industrioffert som överskrider den ekonomiska ram som regeringen

beslutat. Arbetet med att identifiera möjliga handlingsalternativ inom ekonomisk ram pågår. Regeringen ser allvarligt på den aviserade fördyringen och de operativa konsekvenser den kan komma att innebära och följer utvecklingen noggrant.

Till och med 2013 har Försvarmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet.

Ledningsförmåga mark

Regeringen fattade den 16 maj 2013 beslut om ledningsförmåga mark i och med bemyndigande till Försvarmakten att anskaffa stridsledningssystem bataljon (SLB), gemensamt taktiskt radiosystem (GTRS) och kommunikationsnod. De tre anskaffningarna syftar tillsammans till att medge en kvalificerad ledningsförmåga (Battle Management System – BMS) för ett utvalt antal förband samt fordonsuppföljning (Blue Force Tracking – BFT) för ett utvalt antal andra förband. Införandet av BMS i insatsorganisationen kommer att ske successivt under planeringsperioden samt initialt taktas med renoveringen av Stridsvagn 122 samt Stridsfordon 90. Delar av ledningssystemet kommer även införas i amfibiebataljonens stridsbåtar. De första fordonen med ledningsförmåga i form av både SLB, GTRS och kommunikationsnod bedöms vara operativa från 2017.

Delkomponenter levereras även till amfibiebataljonen där första driftsättning av nytt ledningssystem bedöms ske i Stridsbåt 90 under 2016.

Inga förseningar eller fördyringar har redovisats av själva ledningsmaterielen. Däremot kan den aviserade fördyringen för renoveringen av stridsvagn 122 komma att påverka hur många av stridsvagnarna som utrustas.

Materiel till telekrigsbataljonen

Regeringen har den 26 september 2013 beslutat om att anskaffa materiel till telekrigsbataljonen. Anskaffningen syftar till att komplettera förbandets materiel med mer kvalificerad utrustning än vad förbandet i dag förfogar över så att det i högre grad ska kunna lösa de internationella uppgifter som fastställts i förbandets målsättning. Materielen planeras vara operativ tidigast år 2018.

Projektet planeras att beställas under år 2014. Till och med 2013 har Försvarmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser har redovisats.

Lastbilar

Regeringen har den 3 oktober 2013 beslutat om att anskaffa lastbilar. Beställningen omfattar min- och splitterskyddade men även oskyddade terränglastbilar inklusive klargöringsfordon för flygbaser. Terrängframkomlighetskraven skiftar från skogsbilväg till terräng beroende på var i organisationen bilarna ska krigsplaceras. Ett ramavtal har upprättats i ett gemensamt projekt mellan Försvarets materielverk och Norska Forsvarets logistikkorganisasjon. Lastbilarna planeras att tillföras ett flertal krigsförband och planeras vara operativa i Försvarmakten från år 2017 och framåt. Inga ekonomiska avvikelser har redovisats.

Mörkerstridsutrustning

Regeringen har den 7 oktober 2013 beslutat om att anskaffa mörkerstridsmateriel. Beställningen omfattar infraröda sikten för handeldvapen och tyngre vapen som kulspruta samt sikten för granatgevär. I beställningen ingår även infraröda observationskikare och laseravståndsmätare. Anskaffningen syftar till att krigsförbanden ska kunna upprätthålla hög förmåga till samlad verkan med grupp, pluton, kompani och bataljon i mörker. Anskaffningen syftar även till att minska riskerna för vådabekämpning av såväl egna förband som tredje part. Beställningen har försenats av Försvarmakten på grund av omplanering och är framskjuten tre år från perioden 2015–2018 till perioden 2018–2021.

Till och med 2013 har Försvarmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser har redovisats.

Anpassning telekom ledningsplatser

Regeringen har den 7 oktober 2013 beslutat om att anskaffa anpassning av telekom ledningsplatser. Beställningen omfattar servrar, datorer, routrar och switchar. Syftet med anskaffningen är att skapa förutsättningar för brigadledningsförmåga. Telekom ledningsplatser planeras att tillföras brigadstaberna och blir operativt successivt under de kommande åren.

Projektet är planerat att beställas 2014.

Till och med 2013 har Försvarmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser har redovisats.

Korvett typ Visby

Anskaffningen av korvett typ Visby omfattar fem multifunktionella fartyg som kan verka mot hot i luften samt på och under ytan. Syftet med

anskaffningen är att vidmakthålla en kvalificerad förmåga till sjöstrid. Korvetterna tillförs korvettdivisionerna.

Utvecklingen av systemet påbörjades under 1990-talet och har vid ett flertal tillfällen försenats och fördröjats. Nuvarande projektplan togs fram 2009. Fyra fartyg har nu levererats i version 5 med sjömålsrobot och det återstående fartyget kommer enligt planeringen att levereras under 2015.

Till och med 2013 har Försvarsmakten upparbetat cirka 10,5 miljarder kronor i anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser jämfört med gällande plan har redovisats.

Ubåt A26

Efter riksdagens godkännande (prop. 2009/10:99, bet. 2009/1:FiU21, rskr. 2009/10:348) beslutade regeringen den 1 juli 2010 om anskaffning av två nya ubåtar som ersättning för två befintliga ubåtar.

Regeringen redovisade i propositionen Vårändringsbudget för 2014 (prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:317) att det inte var möjligt att nå avtal om byggnation av ubåt typ A26 inom ramen för de pågående kontraktshandlingarna. För att tillgodose Försvarsmaktens behov bedömde regeringen att en annan industriell lösning var nödvändig och att en konstruktionsöversyn av nästa generations ubåt borde genomföras för att säkerställa svensk ubåtsförmåga. Regeringen upphävde i samband med det anskaffningsbeslutet från 2010. Mot denna bakgrund slutredovisas nu projekt A26.

Till och med 2013 har Försvarsmakten upparbetat 171 miljoner kronor i anslagsmedel inom projekt A26. Inga ekonomiska avvikelser har redovisats. I budgetpropositionen för 2014 redovisade regeringen ett högre belopp, vilket även inkluderade kostnader för konstruktionsfasen.

Halvtidsmodifiering ubåt typ Gotland

Efter riksdagens godkännande (prop. 2009/10:99, bet. 2009/1:FiU21, rskr. 2009/10:348) beslutade regeringen den 1 juli 2010 om modifiering och livstidsförlängning av två befintliga ubåtar av Gotlandsklass.

Regeringen redovisade i propositionen Vårändringsbudget för 2014 (prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:317) att det inte var möjligt att nå avtal om halvtids-

modifiering av ubåt typ Gotland inom ramen för de pågående kontraktshandlingarna.

Halvtidsmodifieringen bedömdes dock alltjämt vara nödvändig för att vidmakthålla Försvarsmaktens förmåga till undervattensstrid och underrättelseinhämtning. Halvtidsmodifieringen fullföljs därför i enlighet med riksdagens beslut, men genom en annan industriell lösning. Regeringen upphävde i samband med det anskaffningsbeslutet från 2010. Mot denna bakgrund slutredovisas nu projekt Halvtidsmodifiering ubåt typ Gotland.

Till och med 2013 har Försvarsmakten upparbetat 123 miljoner kronor i anslagsmedel inom projektet. I budgetpropositionen för 2014 redovisade regeringen ett högre belopp, vilket även inkluderade kostnader för projekteringsfasen. Inga ekonomiska avvikelser har redovisats.

Ersättning lätt torped

Efter riksdagens godkännande (prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FöU1, rskr. 2010/11:103) har regeringen den 14 oktober 2010 beslutat om att ersätta det nuvarande lätta torpedsystemet. Vapensystemet planeras att införas i korvettdivisionerna, i helikopterflottiljen samt i ubåtflottiljen. Vapensystemet syftar till att vidmakthålla en kvalificerad vapnad förmåga.

Under 2013 har Försvarsmakten beställt en förprojektering av systemet. En slutlig beställning är planerad att läggas under 2014. Anskaffning och införande av torpedsystemet på ytstridsfartyg och ubåtar planeras vara genomförd 2023.

Till och med 2013 har inga anslagsmedel upparbetats inom projektet.

Halvtidsmodifiering av dykfartyg typ Spårö

Regeringen har den 10 januari 2013 beslutat att anskaffa halvtidsmodifiering av två röjdykfartyg typ Spårö som ingår i minröjningsdivisionerna. Halvtidsmodifieringen syftar till att förlänga fartygens tekniska och operativa livslängd.

Anskaffningen är planerad att beställas under 2014. Halvtidsmodifieringen är planerad att vara genomförd 2017, vilket är en senareläggning av tidplanen med cirka två år.

Till och med 2013 har inga anslagsmedel upparbetats inom projektet.

Uppgradering av stridsbåtar

Regeringen har den 14 mars 2013 beslutat att anskaffa uppgradering av stridsbåt 90. Uppgraderingen omfattar bl.a. motorer och fram-

drivningssystem samt lednings-, sambands- och navigationssystem och syftar till att förlänga båtarnas tekniska och operativa livslängd. Båtarna ingår i amfibiebataljonen.

Uppgraderingen är planerad att beställas under 2014 och ska slutföras under 2018. I samband med Försvarmaktens avvägning inför budgetunderlaget för 2014 reducerade myndigheten antalet båtar som genomgår uppgraderingen. Konsekvenserna av detta beslut kommer enligt myndigheten att klarläggas först i samband med att en ny försvarmaktsorganisation har fastställts.

Till och med 2013 har inga anslagsmedel upparbetats inom projektet.

Spaningsfartyg

Regeringen beslutade den 22 april 2010 om anskaffning av ett nytt signalspaningsfartyg. Den 14 november 2013 beslutade regeringen att Försvarmakten fick utöka den ekonomiska ramen för anskaffningen sedan offertförfrågningsunderlaget visat på en högre kostnadsbild än den bedömning som det ursprungliga beslutet var baserad på.

Anskaffningen syftar till att tillgodose behovet av underrättelseinhämtning till sjöss och ersätter det nuvarande signalspaningsfartyget HMS Orion.

Anskaffningen är försenad och det nya signalspaningsfartyget planeras vara levererat först 2017, vilket är en senareläggning av tidplanen med cirka två år.

Till och med 2013 har Försvarmakten upparbetat 30 miljoner kronor i anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser har redovisats.

Effektivisering av stödverksamhet

Regeringen har fortsatt att genomföra den av riksdagen beslutade inriktningen att rationalisera och effektivisera försvarslogistiken i enlighet med propositionen En effektivare försvarslogistik (prop. 2011/12:86, bet. 2011/12:FöU9, rskr. 2011/12:291). En förutsättning för omställningen av försvaret är att medlen som, enligt regeringens beslut, ska frigöras inom materiel- och logistikförsörjningen fullt ut kan tillgodoräknas för omställningen till användbara och tillgängliga förband.

Mot denna bakgrund har den 1 januari 2013, i enlighet med regeringens uppdrag, verksamheterna Förråd, Service och Verkstäder överförts från Försvarmakten till Försvarets materielverk

där verksamheterna konsoliderats och effektiviserats. Vidare har myndigheternas arbete med att organisera materiel- och logistikförsörjningen fortgått med en tydligare och effektivare uppgifts- och ansvarsfördelning för ledning och beställning av försvarsmateriel.

Försvarmakten och Försvarets materielverk har redovisat att delar av beslutade rationaliseringar kan bli svåra att i tid genomföra och pekar på att detta riskerar leda till att medel inte kan frigöras i den omfattning som behövs för den fortsatta försvarsreformen. Regeringen följer fortsatt hur de båda myndigheterna genomför sina uppdrag att rationalisera försvarslogistiken.

Internationellt materielsamarbete

Vid Europeiska rådet i december diskuterades försvars- och säkerhetspolitiska frågor. Ett stort fokus lades vid industri- och marknadsfrågor, där ett viktigt ingångsvärde var det meddelande som Europeiska kommissionen publicerade i juli 2013. En betydande del av arbetet inom Europeiska försvarsbyrån (European Defence Agency, EDA) och Sexnationerssamarbetet (det s.k. Letter of Intent/Framework Agreement från 2000) har ägnats åt att ge underlag för slutsatserna inför Europeiska rådet.

Därutöver har arbetet med gemensam produktion och nyttjande av försvarsförmågor (s.k. pooling & sharing) fortsatt.

Det nordiska försvarssamarbetet Nordefco utvärderades under första halvan av 2013. Utvärderingen resulterade i att samarbetsstrukturen justerades. Bland annat inrättades nya forum med syfte att stärka materielsamarbetet.

Det bilaterala samarbetet har fortgått enligt plan.

Exportstöd

En grundläggande utgångspunkt för statens exportstöd är att exporten godkänns av ansvarig exportkontrollmyndighet samt att exporten bidrar till försvarets långsiktiga förbands- och förmågeuppbyggnad.

Efterfrågan på de statliga aktörernas medverkan fortsätter att öka. De växande behoven under 2013 har lett till krav på hårdare prioriteringar inom ramen för exportstöds-verksamheten.

Under 2013 har Schweiz förhandlat om anskaffning av Gripen. Förhandlingar har även genomförts med Tjeckien i syfte att förlänga nuvarande leasingavtal avseende 14 st. JAS 39

C/D. Brasilien meddelade i december 2013 att man avsåg att inleda slutförhandlingar om en anskaffning av JAS 39 NG (E) med Saab AB.

Försvarsexportmyndigheten hade sitt tredje hela verksamhetsår 2013. Försvarsexportmyndigheten har företrätt staten vid försäljning och i vissa mellanstatliga avtal.

Under 2014 påbörjade Statskontoret på uppdrag av regeringen en utvärdering av myndighetens verksamhet. Slutrapport lämnas i december 2014.

Forskning och utveckling

Under 2013 fanns 118 projekt i Försvarsmaktens forsknings- och teknikutvecklingsplan som omfattade någon form av bilateralt eller multilateralt samarbete (115 projekt 2012). Den ekonomiska andelen för internationell samverkan inom forskningsverksamheten bedömdes uppgå till 80 miljoner kronor (77 miljoner kronor 2012, 61 miljoner kronor 2011). Andelen projekt med inslag av kontrakterad eller överenskommen internationell samverkan uppgick inom området teknikutveckling till cirka 30 procent eller 54 miljoner kronor (20 procent eller 56 miljoner kronor 2012, 30 procent eller 85 miljoner kronor 2011), dvs. en ökad samverkan, men minskad ekonomisk volym.

Samverkan med civila aktörer har ökat inom flera områden. Försvarsmakten har samarbetsavtal med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Rymdstyrelsen. Samverkan sker också med Vinnova och industri samt med högskolor och universitet.

Under 2013 har leverans och resultatöverföring till insatsorganisationen prioriterats av Försvarsmakten framför mer långsiktig forskningsverksamhet. En stor del av resultatöverföringen har genomförts för att stödja utvärdering, utveckling och övriga åtgärder inom Försvarsmaktens internationella insatser.

Forskning och utveckling avseende skydd mot och hot från kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära ämnen (CBRN) under år 2013 har bidragit till att utveckla och vidmakthålla svensk grundkompetens och förmåga att utföra oberoende bedömningar rörande hot och risker inom CBRN-området samt tidigt upptäcka förändringar av dessa. Under året har Totalförsvarets forskningsinstitut i sin roll som designerat laboratorium för OPCW (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons), deltagit i den undersökning som

genomfördes avseende användningen av kemiska vapen i kriget i Syrien.

Regeringen bedömer att resultaten avseende forskning och utveckling motsvarade de krav som ställdes på verksamheten.

Försvarsunderrättelseverksamhet

Försvarsunderrättelseverksamhet bedrivs av Försvarsmakten, Försvarets radioanstalt, Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut. Försvarsmakten har genom den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (MUST) under 2013 bedrivit försvarsunderrättelseverksamhet och tagit fram efterfrågade underlag för regeringens, Regeringskansliets och Försvarsmaktens samt andra myndigheters behov. MUST har vidare lämnat stöd till underrättelsefunktionen i EU (EU INTCEN – European Union Intelligence Analysis Centre).

Försvarets radioanstalt har under 2013 bedrivit försvarsunderrättelseverksamhet och tagit fram efterfrågade underlag för regeringens, Regeringskansliets, Försvarsmaktens, Säkerhetspolisens och Rikskriminalpolisens behov. En fortsatt utveckling och anpassning av verksamheten har skett till den nya lagstiftningen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet som trädde i kraft den 1 januari 2009 samt till de ändringar och tillägg till denna som trädde i kraft den 1 december 2009. Stöd har under 2013 fortsatt lämnats till Försvarsmaktens internationella insatser.

Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut har inom sina kompetensområden också bidragit till försvarsunderrättelseverksamheten.

Det är regeringens bedömning att försvarsunderrättelsemyndigheterna har uppfyllt de av riksdagen och regeringen ställda kraven samt att samarbetet mellan myndigheterna har fortsatt att vidareutvecklas på ett positivt sätt.

Försvarsunderrättelsedomstolen har under 2013 fortsatt arbetet med att bygga upp och bemanna domstolen samt att utforma och säkerställa arbetsmetoder och rutiner för en effektiv och rättssäker prövning av tillståndsärenden. Säkerhetspolisen och Rikskriminalpolisen kan från och med den 1 januari 2013 åter inrikta signalspaning. Den process för tillståndsärenden, som domstolen lagt ned ett omfattande arbete på att tillskapa, har kunnat tillämpas även

med ett utökat antal inriktande organ. Processen för tillståndsärenden fungerar enligt regeringens bedömning väl och tillgodoser kraven på effektivitet och rättssäkerhet.

Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun) har under 2013 bl.a. genomfört verksamhet i enlighet med dess uppgift som kontrollmyndighet enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Siun har under 2013 inom ramen för sin kontrollverksamhet genomfört 28 granskningar och 62 kontroller på enskilda begäran. Kontrollverksamheten resulterade i fyra synpunkter. Två av dessa synpunkter riktade sig till Försvarets radioanstalt. Kontrollverksamheten har inte föranlett Siun att framföra några synpunkter till regeringen, eller lämna över några ärenden till någon annan myndighet. Enligt regeringens bedömning visar Siuns genomförande av kontroller och att dessa i förekommande fall resulterar i synpunkter att systemet fungerar på det sätt regelverket föreskriver.

Det är regeringens bedömning att Förvarsunderrättelsedomstolen och Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten på ett fullgott sätt har genomfört den verksamhet som åligger dem.

I december 2013 lämnade den förra regeringen en skrivelse till riksdagen med rapport om integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamheten (skr. 2013/14:54 Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet). I skrivelsen konstaterar den dåvarande regeringen att signalspaningsverksamheten vid Försvarets radioanstalt bedrivs i enlighet med lagstiftningens intentioner och med respekt för den enskildes integritet.

3.3.3 Årlig revision

Riksrevisionen har gjort löpande granskningar och granskning av Försvarets maktens årsredovisning. Det uttalande som Riksrevisionen gör är att de uppfattar Försvarets maktens årsredovisning som att den i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild avseende finansiell ställning och resultat.

Riksrevisionen har i sin granskning gjort iakttagelser som resulterat i ett antal rekommendationer till Försvarets makt.

Dessa iakttagelser visar på brister i bl.a. resultatredovisningen, kostnader för personal och lokaler, redovisning av beredskapstillgångar och varulager. Försvarets makt ges möjlighet att svara på dessa iakttagelser.

Regeringen har uppmärksammat Riksrevisionens iakttagelser och myndighetens bedömning gällande rekommendationer och förbättringar av den interna styrningen och kontrollen. Regeringen kommer i dialog med Försvarets makt att fortsatt följa myndighetens arbete med att komma tillrätta med bristerna.

3.3.4 Analys och slutsatser

Regeringens bedömning är att Försvarets makt under 2013 i huvudsak hade en operativ förmåga som motsvarade de krav som ställdes på myndigheten. Begränsningar har dock bedömts finnas i bl.a. förmågan att hantera ett försämrat omvärldsläge, att verka vid högre konfliktnivåer med en kraftsamlad insatsorganisation samt att kunna ta emot militärt stöd. Bedömningen avseende Försvarets maktens operativa förmåga ovan har gjorts relativt de krav som ställdes på Försvarets makt 2013. Den omvärldsutveckling som därefter skett, vilken beskrivs i avsnitt 2 Utgiftsområde 6 Försvaret och samhällets krisberedskap, har därför inte beaktats i ovanstående bedömningar.

Försvarets makt hade utöver genomförda internationella insatser förmåga att ge militärt stöd med delar av insatsorganisationen, även om begränsningar har funnits vad gäller tillgänglighet. Förmåga att ge stöd till samhället har utvecklats genom etableringen av de regionala staberna, vilket bl.a. har medfört kortare ledtider och en ökad samverkansförmåga med civila myndigheter.

Regeringens bedömning är att de förband som deltagit i internationella insatser och i den SSR- och kapacitetsuppbyggande verksamheten, bl.a. ISAF, KFOR, Atalanta, EUTM Somalia, EUTM Mali och FN:s och OPCW:s insats i Syrien, har uppfyllt de krav som ställts i respektive insatsområde avseende bidragens uppgifter, organisation, bemanning och utrustning. Minskningen av antalet kontinuerligt insatta har skett i enlighet med de uppgifter som myndigheten har fått.

Förbandsverksamheten har under 2013 genomförts med gott resultat för framförallt prioriterade förband, dvs. sådana förband som har stått i internationell beredskap eller som har planerats för att genomföra internationella insatser.

Övningsverksamhet har under 2013 bidragit till att utveckla både enskilda krigsförbands och arméförbandens samlade förmåga. Verksamheten, inklusive krigsförbandsövningar med tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T), har därtill genomförts med högre ambition än 2012. Exempelvis har en försvarsmaktsgemensam övning genomförts med deltagande från marin-, flyg- och arméförband.

Försening av förmågeuppbyggnad har dock skett avseende bl.a. förmåga att samverka i brigadnivån och förmågan att uppträda i sammansatta förband inom marinen och flygvapnet. Den minskade flygtiden för stridsflygförbanden, beroende på brist på utbytes- och reservdelar, är särskilt bekymrande. Produktionsmålsättningarna för helikopterförbanden har under 2013 inte kunnat nås. Även vissa arméförband har inte kunnat nå dessa målsättningar. Regeringen anser att läget är godtagbart på kort sikt under förutsättning att Försvarsmakten kommer till rätta med de brister som angivits.

Under 2013 har krigsförbanden omorganiserats till insatsorganisation 2014. Andelen befattningar i insatsorganisationen, exklusive hemvärnsförband, som finns tillgängliga inom tre månader har successivt ökat. Förändringen beror bl.a. på att frivillig personal till hela förband har hunnit rekryteras och utbildats. Regeringen kan dock konstatera att krigsförbanden under 2013 fortfarande till stor del har varit uppfyllda med tidigare utbildade värnpliktiga. Utfasningen av värnpliktig personal är planerad att vara helt genomförd först 2023. Då den värnpliktiga personalen under denna period inte kommer att kunna repetitionsutbildas sjunker deras användbarhet successivt. Detta påverkar möjligheten att höja den operativa förmågan i krigsförbanden negativt.

Personalförsörjningen baserad på frivillighet har i olika grad utvecklats i enlighet med Försvarsmaktens planering. Rekryteringen av GSS/K följer i stort myndighetens planering och krigsförbanden bedöms vara uppfyllda 2019. Rekryteringsmålen för GSS/T har dock i flera

omgångar behövs juterats ned och med nuvarande planering bedöms krigsförbanden vara uppfyllda först 2023. Personalomsättningen av GSS/K är högre än planerat och den prognosticerade medelanställningstiden kortare än planerat. Sammantaget påverkar detta möjligheterna att höja den operativa förmågan i krigsförbanden negativt, samtidigt som det medför ökade kostnader för rekrytering och utbildning.

Andelen kvinnor är fortsatt låg på alla nivåer och inom alla militära personalkategorier. Antalet kvinnliga sökanden till den grundläggande militära utbildningen har fördubblats i förhållande till tidigare men andelen kvinnor som antas till utbildningen har minskat. Försvarsmakten redovisar att en större andel kvinnor än män faller bort i antagningsprocessen.

Under många år har reservofficerssystemet haft ett begränsat inflöde. Resultatet av detta är en ogynnsam ålders- och kompetensstruktur. Regeringen noterar att Försvarsmakten har påbörjat ett arbete för att komma i balans mellan tillgång och behov av reservofficerare och avser att följa utvecklingen av reservofficerssystemet sker i enlighet med vad som har angivits i uppdrag i bl.a. regleringsbrevet för 2014.

I syfte att bidra till en långsiktigt hållbar personalförsörjning fattade regeringen beslut hösten 2013 om att tillsätta en särskild utredare att föreslå hur Försvarsmaktens personalförsörjning bör utvecklas inom ramen för den försvarspolitiska inriktning som riksdagen har beslutat.

Det internationella förmågesamarbetet inom försvarsområdet under 2013 har, enligt regeringen, lett till stärkt operativ förmåga och ökade förutsättningar för ytterligare fördjupat samarbete, inte minst inom Norden.

Vid Europeiska rådet i december diskuterades försvars- och säkerhetspolitiska frågor och stort fokus lades vid industri- och marknadsfrågor.

Regeringen har under de senaste åren fattat beslut om ett flertal anskaffningar för att säkerställa att förbanden är utrustade för sina uppgifter. Åtgärder har vidtagits för att insatsorganisationen ska nå full uppfyllnad av den viktigaste materielen.

Regeringen bedömer att de vidtagna åtgärderna sammantaget i god utsträckning ersätter materiel som uppnått sin livslängd.

Regeringen kan emellertid konstatera ett antal kvarstående utmaningar inom materiel- och logistikförsörjningen.

I maj 2013 tillsattes en särskild utredare för att föreslå en ändrad process för hur regeringen ska styra investeringar i försvarsmateriel samt för hur riksdagen och regeringen ska kunna fatta investeringsbeslut på strategisk nivå.

Regeringen har under 2013 fortsatt att genomföra den av riksdagen beslutade inriktningen att rationalisera och effektivisera försvarslogistiken. Försvarsmakten och Försvarets materielverk har redovisat att delar av beslutade rationaliseringar kan bli svåra att i tid genomföra och pekar på att detta riskerar leda till att medel inte kan frigöras i den omfattning som behövs för den fortsatta försvarsreformen.

Regeringen följer fortsatt hur de båda myndigheterna genomför sina uppdrag att rationalisera försvarslogistiken.

Regeringens bedömning är att efterfrågan på de statliga aktörernas medverkan i export-sammanhang fortsätter att öka. Den växande efterfrågan under 2013 har lett till krav på hårdare prioriteringar inom ramen för exportstödsverksamheten.

Regeringen bedömer att Försvarsmaktens resultat under 2013 avseende forskning och utveckling motsvarade de krav som ställdes på verksamheten.

3.4 Politikens inriktning

3.4.1 Insatser och beredskap

Incidentberedskap och insatser nationellt

Försvarsmakten ska upprätthålla nationell beredskap och förmåga att hävda den territoriella integriteten i enlighet med beslutade beredskapskrav. Svenskt sjöterritorium och luftrum ska kontinuerligt övervakas och incidentberedskap ska upprätthållas. Beredskapen ska anpassas mot rådande omvärldsläge och militär övningsverksamhet. Östersjön som övningsområde ska i utökad omfattning tillvaratas. Med tillgängliga och användbara förband ska Försvarsmakten med befintliga förmågor och resurser bistå det övriga samhället och andra myndigheter vid behov.

Försvarsmaktens stöd till övriga samhället

Försvarsmakten har unika och kvalificerade resurser som i många fall saknas inom andra samhällssektorer. Dessa resurser är i flera avseenden användbara när samhället utsätts för påfrestningar. Regeringen anser att Försvarsmakten i större omfattning ska kunna bidra med ett kvalificerat stöd till övriga samhället. Detta stöd ska ske inom ramen för Försvarsmaktens befintliga förmågor och resurser och ska inte vara dimensionerande för myndigheten.

Utifrån den förändrade säkerhetspolitiska situationen i Europa, vilken närmare beskrivs i avsnitt 2 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, är det särskilt viktigt att stärka samverkan mellan civila verksamheter och Försvarsmakten. Detta bör bidra till ökad säkerhet och trygghet samt medföra ett rationellt utnyttjande av samhällets samlade resurser. Detta ställer krav på samordning, övning och utbildning. Regeringen vill särskilt uppmärksamma samarbetet mellan polisen och Försvarsmakten. Regeringen anser att det finns ett fortsatt behov av gemensamma övningar mellan polisen och Försvarsmakten i syfte att ge Försvarsmakten de förutsättningar som krävs för att kunna lämna efterfrågat stöd.

Insatser internationellt

Beredskap för internationella insatser ska upprätthållas i enlighet med de anmälningar Sverige gjort till internationella styrkeregister inom FN, EU och Nato. Insatser och beredskap bör genomföras av insatsorganisationens ordinarie förband eller delar av dess förband.

Sverige ska som deltagare i insatser stödja och påskynda ansträngningarna att genomföra FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 från år 2000, om kvinnor, fred och säkerhet samt säkerhetsrådsresolution 1820 från år 2008 om sexuellt våld i konflikter. Hänsyn ska tas till kvinnors roll som aktörer, och till kvinnors och flickors särskilda skyddsbehov i kris och konflikter.

Säkerhetssektorreform

Under 2015 planeras det försvarsrelaterade stödet till säkerhetssektorreformer (SSR) och militär kapacitetsuppbyggnad att fortsätta genom insatser i bl.a. Afghanistan, Georgien, Ukraina, Moldavien, Östafrika (stöd till

östafrikanska fredsstyrkan), Afrikas horn (stöd till utbildning av den somaliska regeringens säkerhetsstyrkor), Mali (stöd till utbildning av den maliska försvarsmakten) och på västra Balkan.

Regeringen ser positivt på ett fortsatt försvarsrelaterat SSR- och kapacitetsuppbyggnadsstöd i multilaterala fora, särskilt samordnat nordiskt och nordiskt-baltiskt SSR-stöd.

Resolute Support Mission (RSM), Afghanistan
Regeringens inriktning är att Sverige ska fortsätta arbetet med att stödja utvecklingen av de afghanska säkerhetsstrukturernas förmåga att hantera säkerheten i Afghanistan efter det att ISAF fasas ut vid utgången av 2014. Målsättningen är att bidra till att åstadkomma en långsiktig stabilitet och en positiv säkerhetsutveckling i landet.

Sverige avser därför att bidra till utbildnings- och rådgivningsinsatsen Resolute Support Mission (RSM) med syftet att stödja, utbilda och genomföra rådgivning till de afghanska säkerhetsstrukturerna. Sveriges bidrag planeras bestå av högst 50 personer på plats och inriktningen är att det svenska bidraget i huvudsak ska vara verksamt i norra Afghanistan. Bidraget kommer främst att bestå av rådgivare samt personal vid de staber som leder RSM. Det svenska bidraget kommer att fasas in under 2014, i takt med att förberedelserna för insatsen genomförs parallellt med ISAF:s verksamhet. Regeringen avser under hösten 2014 att återkomma till riksdagen om svenskt deltagande i RSM. Målsättningen är att den nya insatsen ska vara fullt operativ den 1 januari 2015.

EUNAVFOR (Operation Atalanta)

Piratattacker utgör en potentiell risk för den internationella sjöfarten mot bakgrund av det instabila säkerhets- och politiska läge som fortsatt råder i Somalia.

Regeringens inriktning är att Sverige på nytt ska delta i insatsen under 2015 och har därför anvisat Förvarsmakten att förbereda och planera för ett nytt svenskt bidrag. Bidraget planeras omfatta ett svensklett styrkehögkvarter (FHQ), två helikoptrar samt två stridsbåtar baserat ombord på ett nederländskt fartyg under fyra månader första halvåret 2015.

Kosovo

Sverige fortsätter att bidra inom ramen för stöd till säkerhetssektorreformer. Stödet består av ett

knappt tiotal befattningar i Nato:s rådgivningsgrupp (Nato Advisory Team), Nato:s samverkans- och rådgivningsgrupp (Nato Liaison and Advisory Team), KFOR högkvarter, en militär samverkansofficer vid ambassaden i Pristina samt en rådgivare vid sekretariatet för Kosovos säkerhetsråd. Bedömningen är att detta bidrag kommer att innebära viktiga synergieffekter avseende Sveriges övriga engagemang inom säkerhetssektorreform i Kosovo, då KFOR fortfarande bedöms vara den sammanlänkande och viktigaste externa aktören i Kosovo för försvarsrelaterat säkerhetssektorreformarbete. Med detta bidrag kommer Sverige få fortsatt insyn i, och möjlighet till påverkan på, insatsens fortsatta verksamhet i Kosovo.

MINUSMA, Mali

Målet för den svenska insatsen är att bidra till att uppfylla MINUSMA:s mandat enligt FN:s säkerhetsrådsresolution 2100 och att därigenom bidra till förbättrad säkerhet i Mali, återupprättande av den konstitutionella och demokratiska ordningen samt till att understödja långsiktigt hållbara lösningar på krisen i landet. Bidraget ligger i linje med Sveriges engagemang för fred och utveckling i Afrika och är därtill ett uttryck för det svenska stödet för FN och dess fredsfrämjande verksamhet. Det svenska deltagandet i MINUSMA svarar mot ett tydligt efterfrågat stöd till FN:s verksamhet.

Huvuddelen av det svenska styrkebidraget ska utgöras av ett underrättelsekompani, samt en nationell stödenhet innehållande sjukvård-sressurser och stabsofficerare i relevanta staber. Det totala svenska bidraget till insatsen förväntas uppgå till ungefär 250 personer och är till del samordnat med bidrag från andra nordiska länder.

Regeringens avsikt är att under 2015 fortsatt bidra till FN:s stabiliseringsinsats i Mali, MINUSMA.

EUTM Mali

Sveriges engagemang i EUTM Mali är en del i Sveriges breda engagemang för Mali. EUTM Mali är ett viktigt redskap i att bygga upp kapaciteten i den maliska försvarsmakten och ett komplement till den svenska insatsen i MINUSMA samt EU:s civila säkerhetsfrämjande insats EUCAP Sahel Mali. Regeringens inriktning för 2015 är ett förlängt svenskt bidrag till insatsen.

EUTM Somalia

EUTM Somalias utbildning av personal till den somaliska armén bidrar fortsatt till att stärka säkerhetssituationen i landet. Regeringens inriktning för 2015 är ett förlängt svenskt bidrag till insatsen.

Nordiska stridsgruppen, NBG15

Under första halvåret 2015 kommer den nordiska stridsgruppen att under svensk ledning stå i beredskap för att kunna genomföra en

operation inom ramen för EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Styrkan består av olika enheter som sätts samman beroende på uppdragets art. Storleken på styrkan som kan komma att sättas in kan variera beroende på uppgiftens behov. Fullt utvecklade består NBG 15 av cirka 2 400 soldater från Sverige, Estland, Finland, Irland, Lettland, Litauen och Norge. Det svenska bidraget till den nordiska stridsgruppen 2015 utgör kärnan av stridsgruppen och omfattar cirka 1 900 personer.

3.4.2 Förbandsverksamhet m.m.**Insatsorganisationens utveckling**

Regeringens förslag: Insatsorganisationen ska i huvudsak bestå av följande förband under 2015.

Tabell 3.5 Insatsorganisationens utveckling

Förbandstyp	2015
Lednings- underrättelseförband	
Högkvarter med stabförband	1
Rörlig operativ ledning	1
Regionala staber	4
Sambandsbataljon	1
Telekrigbataljon	1
Ledningsplatsbataljon	1
Försvarsmaktens telenät- och markteleförband	Av/1 ¹
Försvarsmaktens telekommunikations- och informationssystemförband (FMTIS)	1 ¹
Särskilda operationsgruppen	1
It-försvarförband med FM CERT	1
NUE	1
Logistikförband	
Operativ ledningsteknisk bataljon	Av/1 ¹
Teknisk bataljon	1
Logistikbataljon	2
Sjukhuskompani	2
Arméstridskrafter	
Brigadstab	2
Mekaniserad bataljon	5
Motoriserad bataljon	1
Lätt skyttebataljon	1
Stridsvagnskompani	3
Artilleribataljon	2
Luftvärnsbataljon	2
Jägarbataljon	1
Underrättelsebataljon	1
Säkerhetsbataljon	1
Ingenjörbataljon	2
Militärpoliskompani	2
CBRN-kompani	1
Livbataljon	1
Hemvärnsbataljon	40
Marinstridskrafter	
Sjöstridsflottiljledning	2
Korvettdivision	2
Minröjningsdivision	2
Underhållsdivision	2
Röjdykardivision	1
Ubåtsflottilj med ledning	1
Ubåt	4
Signalspaningsfartyg	1
Amfibiebataljon	1
Bevakningsbåtkompani	1
Marin basbataljon	1
Sjöinformationsbataljon	1
Flygstridskrafter	
Stridsflygdivision	4
Helikopterbataljon	1
Flygbasbataljon	2
Transport- och specialflygenhet	1
Stridslednings- och luftbevakningsbataljon	1

Förklaring till tabellen:

Tabellen visar för varje förbandstyp hur många förband som ska ingå i insatsorganisationen.

1) Försvarsmaktens telekommunikations- och informationssystemförband (FMTIS) utvecklas ur Försvarsmaktens telenät- och markteleförband och operativ ledningsteknisk bataljon som avvecklas.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen har godkänt inriktningen för insatsorganisationens utformning för 2014 (prop. 2008/09:140 Ett användbart försvar, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292). Regeringen gör bedömningen att inriktningen i huvudsak fortsatt är relevant och föreslår därför att inriktningen för insatsorganisationens utveckling fortsätter gälla under år 2015 i avvaktan på nytt försvarspolitiskt inriktningsbeslut.

Försvarsmaktens operativa förmåga och insatsorganisationens utformning

Försvarsmakten ska i enlighet med riksdagens och regeringens försvarspolitiska inriktning ha en operativ förmåga och en planering som möjliggör för Försvarsmakten att genomföra omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen. Denna operativa förmåga ska uppnås enskilt och tillsammans med andra. Försvarsmaktens operativa förmåga ska utifrån rådande omvärldsläge möta kraven på ett användbart och tillgängligt försvar. Insatser ska kunna genomföras enskilt och tillsammans med andra länder i Sverige, i närområdet och utanför närområdet. Den senaste tidens omvärldsutveckling har medfört ett ökat behov av fokus på närområdet.

Stridskrafterna ska kunna användas i alla konfliktnivåer från konfliktförebyggande insatser till krig. Försvarsmakten ska, med delar av insatsorganisationen, kunna påbörja en insats omedelbart efter beslut. Huvuddelen av förbanden i insatsorganisationen ska vara tillgängliga inom tre månader och inget förband ska normalt behöva mer än sex månader för att bli tillgängligt. Vidare ska insatsorganisationens förband vara snabbt gripbara vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden, vilket betyder att huvuddelen av insatsorganisationens förband ska kunna mobiliseras inom några dagar efter beslut om höjd beredskap enligt 3 § lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Inget förband bör vid ett sådant beslut ha en beredskapstid som överstiger en vecka.

Regeringens utgångspunkt är att samtliga förband i insatsorganisationen vid varje givet tillfälle bör vara uppfyllda med krigsplacerad personal. En personalreserv med krigsplacerad personal ska finnas. Förbandsreserven ska så långt det är möjligt ha krigsplacerad personal som tidigare varit anställd eller värnpliktig. Förbandens materiel ska vara krigsplacerad. Chefer för krigsförbanden ska, enligt regeringens mening, ha god kännedom om

vilken status materielen har, var den förvaras och att den kan bli tillgänglig inom beredskapstiden.

Utifrån omvärldsutvecklingen, vilken närmare beskrivs i avsnitt 2 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, är det regeringens mening att insatsorganisationens tillgänglighet och användbarhet bör öka både på kort och på lång sikt. På kort sikt anser regeringen därför att marinens tillgänglighet och antalet flygtimmar bör höjas, att incidentberedskapen bör förstärkas samt att övningsverksamheten och närvaron på Gotland och i Östersjön bör öka. Regeringen bedömer i likhet med Försvarsberedningen att förbandsverksamheten och materielanskaffningen i Försvarsmakten successivt behöver förstärkas under den kommande försvarsinriktningsperioden. År 2024 bör därför denna del av verksamheten ha anslag som kommer vara drygt 5,5 miljarder kronor högre på årsbasis jämfört med tidigare beräknade anslag. Respektive års tillskott är i löpande priser och kommer då de ingår i anslagbasen att justeras inom ramen för den årliga försvarsspecifika pris- och löneomräkningen de efterföljande åren.

Parallellt med att anställd personal ersätter värnpliktiga, är övningsverksamhet central för att insatsorganisationens förmåga ska höjas. Regeringens inriktning är att mobiliseringsövningar ska genomföras under 2015 med krigsplacerad personal och materiel, i enlighet med fastlagda mobiliseringsplaner. Krigsförbandsövningar med stående och kontraktsförband, ska genomföras regelbundet, vilket successivt kommer att öka förbandens användbarhet.

Återkommande försvarsmaktsgemensamma övningar är nödvändiga för att höja förmågan till att verka med en samlad insatsorganisation. Under 2015 bör en större övning genomföras med förband från samtliga stridskrafter där en stridsgrupp ingår bland de deltagande förbanden.

Utbildning och övning bör, utgående från respektive förbands uppgifter, beredskap och planerade insatser, samordnas med personal- och

materieluppfyllnad för att förbanden efterhand ska bli användbara och tillgängliga.

Försvarsplaneringen är fortsatt central för att lägga grunden till hur Försvarsmakten ska ställa förband i beredskap och använda dessa. Den säkerhetspolitiska analysen och de beslutade ekonomiska ramarna är styrande och ger tillsammans med den tillgängliga operativa förmågan de resursmässiga ramarna för försvarsplaneringen. Erfarenheter vunna ur försvarsplaneringen ger också ingångsvärden för framtida utveckling av Försvarsmaktens, inte minst avseende kritiska begränsningar. Regeringen beslutar om anvisningar för försvarsplaneringen med utgångspunkt i målen för det militära försvaret, Försvarsmaktens uppgifter samt beredskaps- och tillgänglighetskrav. Därigenom åstadkoms en samlad styrning av planeringen för det samlade försvaret inklusive vilken förmåga som ska kunna upprätthållas över tid. Under 2015 fortsätter krigsförbanden arbetet med att höja sin krigsduglighet. När hela krigsförband när avsedd förmåga kan de genomföra insatser och övningar i sammanhållna förband.

Internationellt förmågeutvecklingssamarbete

Sverige bygger sin säkerhet tillsammans med andra. Sverige, liksom många av Europas länder, strävar efter att på ett kostnadseffektivt sätt använda, vidmakthålla och utveckla militära förmågor. Ett fördjupat internationellt samarbete kan uppnås genom att metodiskt arbeta för ökad interoperabilitet, etablera nya övningsformer samt samutnyttja och gemensamt äga militära förmågor och resurser. Överväganden kring detta ska därför integreras som en rutin i planerings- och beslutsprocesser. Inom ramen för det internationella samarbetet bör Försvarsmakten fortsatt genomföra bl.a. utbildnings- och övningsverksamhet, erfarenhetsutbyte och delta i internationella insatser.

Sverige kommer fortsatt anmäla förband till internationella styrkeregister inom FN, EU och Nato. Dessa register redovisar resurser som Sverige efter nationellt beslut skulle kunna bidra med till internationella insatser under dessa organisationers ledning.

Regeringen vill särskilt peka på värdet och behovet av att öva tillsammans med andra länder. Övningsarbeten kan ge bättre förutsättningar för samarbeten i insatser och det kan också medge mer kvalificerade och kostnads-

och resurseffektiva övningar. Sverige har förband anmälda till Natos snabbinsatsstyrkas reservstyrkeregister, Nato Response Forces' Reserve Forces Pool vilket medför att möjligheten att delta i avancerade Nato-ledda övningar ökar. Detta, liksom övriga samarbeten inom Norden, EU, FN och Nato ökar färdigheten hos Försvarsmaktens personal och förbättrar Försvarsmaktens interoperabilitet. Vidare ökar förutsättningar för stärkt samverkan mellan Försvarsmakten och civila myndigheter inom ramen för nationella och internationella insatser.

Värdlandsstöd

Sveriges partnerskap med Nato bygger sedan 1994 på Partnerskapet för fred och Euroatlantiska partnerskapsrådet. I samband med Natos toppmöte i Wales 2014 inbjöds en mindre grupp länder, bland dem Sverige och Finland, till möjligheten att fördjupa och utveckla partnerskapet (Enhanced Opportunities Programme) utifrån varje enskilt lands specifika vilja, behov och förmåga. Sveriges dåvarande regering tecknade den 2 september med stöd av Socialdemokraterna och Miljöpartiet de gröna ett samförståndsavtal med Nato om värdlandsstöd i linje med det partnerskapsmål som regeringen beslutade om 2010 och 2012. Syftet med värdlandsstödet bedömdes vara att säkerställa att värdlandet kan lämna effektivt stöd för militär verksamhet på värdlandets territorium i samband med övningar, kris- hanterings- eller andra insatser.

Sverige ska inte söka medlemskap i Nato. Regeringen avser återkomma till riksdagen med en redovisning av hur man avser att utveckla partnerskapet med Nato. Då värdlandsstöd kan omfatta många samhällssektorer, kan redovisningen bland annat inrymma hur regeringen avser utveckla samverkan mellan civila och militära aktörer.

Nordiskt samarbete

Regeringen ser möjligheter till ett mer fördjupat nordiskt samarbete, både inom krisberedskapen och inom det militära försvaret. Utifrån ett svenskt perspektiv finns inga andra principiella begränsningar än att samarbetet inte innebär ömsesidiga försvarsförpliktelser och kan ske inom av riksdagen anvisade ekonomiska ramar.

Det är också regeringens ambition att ytterligare fördjupa och utveckla det nordiska samarbetet, i syfte att stärka den militära förmågan

och bidra till säkerhet och stabilitet såväl i Sverige, i närområdet som utanför närområdet.

Det nordiska försvarssamarbetet Nordefco (Nordic Defence Cooperation) vägleds fortsättningsvis av den politiska vision ministrarna enades om under hösten 2013.

I januari 2015 tar Sverige över ordförandeskapet för Nordefco. Detta kommer för svenskt vidkommande att innebära ett år av möjligheter att ytterligare påverka, stärka och fördjupa det nordiska samarbetet, men även att utveckla nordiskt-baltiskt samarbete. Ordförandeskapet kommer omfatta förberedelser, genomförande samt nära samordning med berörda myndigheter, främst Försvarsmakten och Försvarets materielverk.

Sverige och Finland har sedan länge ett väl fungerande samarbete inom försvarsområdet. Försvarsmakterna i respektive land har mycket gemensamt, delar många behov och verkar i samma klimat och i samma geografiska område. Det fortsatta arbetet sker i enlighet med en gemensam svensk-finsk handlingsplan som presenterades i maj 2014 och som utgör grunden för det fortsatta bilaterala samarbetet. Samarbetet ska vara långsiktigt och stärka såväl den nationella förmågan i respektive land som det nordiska samarbetet. Det ska bidra till att skapa ökad säkerhet i närområdet.

Regeringen bedömer att det nordiska samarbetet leder till stärkt operativ förmåga och bidrar till säkerheten och stabiliteten i närområdet.

Lednings- och underrättelseförband

Ledningsområdet ska utformas och dimensioneras efter armé-, marin- och flygstridskrafternas ledningsbehov. Samtliga förband i insatsorganisationen ska ha tillräcklig ledningsförmåga för att kunna utföra tilldelade uppgifter. Förmågan att verka försvarsmaktsgemensamt med samtliga stridskrafter bör prioriteras. Försvarsmakten bör även följa utvecklingen inom Nato på ledningsområdet i syfte att över tiden vidmakthålla och utveckla interoperabilitet i syfte att effektivt kunna verka tillsammans med andra länder.

Regeringen bedömer att krigsförbandet Försvarsmaktens Telekommunikations- och Informationssystemförband (FMTIS) bör inrättas från och med den 1 januari 2015 genom en omstrukturering av de nuvarande krigsförbanden, Försvarsmaktens telenät och markteleförband (FMTM), Operativ ledningsteknisk bataljon (OpLedTek-bat) och Systemförvalt-

ningsenheten (SFE), som i dag är en del av basorganisationen. Regeringen föreslår vidare att en utveckling av FMTIS grundorganisationsdelar påbörjas under 2015. Se under rubrik Grundorganisation m.m. i detta avsnitt.

Försvarsmakten anmälde den 2 maj 2014 avsikten att inrätta en förstärkt funktion för sammanställning av lägesinformation på operativ nivå. Försvarsmaktens åtgärder bedöms inte medföra några behov av infrastrukturella och tekniska investeringar och kan därmed hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Tillförsel av materiel på ledningsområdet ska utgå från krigsförbandens operativa krav. I samband med anskaffning bör särskild vikt läggas vid behovet av kostnadseffektiva och fungerande system som snabbt kan tillföras insatsorganisationen. Den materiella förnyelsen bör fokuseras på system för informationsinfrastruktur, vilka möjliggör ledningsförmåga i hela ledningskedjan från stridande förband till staber och chefer. Fortsatt vikt bör även ligga på att tillföra de markrörliga förbanden ledningssystem i form av stridsledningssystem bataljon, gemensamt taktiskt radiosystem och digitala kommunikationsnoder, vilket ger ökad verkan, skydd och rörlighet samt förmåga att verka försvarsmaktsgemensamt samt samverka med förband från andra länder.

Införande av taktisk datalänk för ledning av flygstridskrafterna fortsätter. Försvarsmakten har därutöver bemyndigats att ingå ett internationellt samarbete kring det marina datalänk-systemet Länk 22.

Lednings- och underrättelseförband bör delta i förbandsövningar i syfte att kunna verka i bataljonsstridsgrupps- och brigadstruktur, samt att öva både nationella och internationella scenarier.

Specialförbandssystemet

Det försvarsmaktsgemensamma specialförbandssystemet är primärt en strategisk resurs. Specialförband ska tillföra handlingsalternativ för den politiska och militärstrategiska nivån som ligger utanför de reguljära förbandens förmågor. Specialförbanden ska vara insatsberedda för operationer i alla konfliktnivåer, nationellt och internationellt, inom Sveriges säkerhetspolitiska intresseområde.

Regeringen konstaterar att betydelsen av specialförband ökat och att specialförband visat sig verkningsfulla i dagens komplexa stridsmiljö. Specialförbanden har förmåga att stödja sam-

hället med sina unika förmågor i fred, kris och krig. Specialförbandens samverkan och samordning med andra myndigheter och organisationer behöver utvecklas ytterligare under 2015.

Logistikförband

Regeringen fortsätter att genomföra den av riksdagen beslutade inriktningen att rationalisera och effektivisera försvarslogistiken i enlighet med propositionen En sammanhållen försvarslogistik (prop. 2011/12:86, bet. 2011/12:FöU9, rskr. 2011/12:291). (Se avsnitt under rubriken Materiel- och logistikförsörjning.) Den ställer nya krav på logistikfunktionen och innebär stora förändringar inom försvarslogistikområdet.

Logistikförbanden ska vara modulärt uppbyggda och stödja övriga förband i insatsorganisationen. Försvarsmakten ska upprätthålla en förmåga som möjliggör främre logistik även i högre konfliktnivåer. Andra aktörer ska kunna utnyttjas i de fall konfliktnivå, hot, miljö och övriga förutsättningar inom insatsområdet medger att så sker. I utvecklingen av logistikstöd till marin- och luftstridskrafter ska hänsyn tas till dessa stridskrafterns särskilda behov. Tillförseln av nya min- och splitterskyddade fordonssystem förstärker logistikförsörjningen i fält.

Utvecklingen av logistikförbanden ska ske med beaktande av utvecklingen inom civil och internationell militär logistik. Former för samordning och samverkan avseende logistik med andra nationella aktörer, länder och institutioner bör utvecklas.

Försvarsmakten ska samverka med andra myndigheter för att utveckla sin sjukvårdsförmåga nationellt. Även förmågan till förebyggande hälso- och sjukvård omfattande åtgärder före, under och efter en insats i syfte att bevara personalens hälsa och stridsduglighet bör fortsatt vidmakthållas och utvecklas. Tillgången till avancerad vård av skadade och sjuka samt omhändertagande och evakuering ska bibehållas. Olika metoder för att tillgodose behovet av specialistkompetens inom sjukvårdsförmågan bör vidareutvecklas.

Logistikförbanden ska även delta i andra förbands övningar i syfte att kunna verka i bataljonsstridsgrupps- och brigadstruktur.

Arméstridskrafter

Arméförbanden ska kunna möta kvalificerade motståndare som har ett reguljärt eller irreguljärt uppträdande. Uppsättandet av användbara och tillgängliga arméförband har prioriterats i

omställningen av försvaret under perioden 2010–2014 och kommer fortsätta under 2015. För att skapa kompletta krigsförband anser regeringen att hela krigsförband ska fortsätta iståndsättas efterhand, istället för att förbanden fylls upp samtidigt på bredd.

Försvarsmakten ska kunna sätta samman en bataljonsstridsgrupp eller en brigadstruktur utifrån behov och krav vid en insats nationellt eller internationellt. Förmågan att snabbt kunna genomföra insatser bygger på att de ingående förbanden är samövade. Övningsverksamheten är av fortsatt stor betydelse under 2015 för att förbanden ska kunna lösa sina huvuduppgifter enligt krigsförbandsspecifikationerna. Detta kräver att även lednings- och funktionsförband deltar i arméförbandens övningar syftande till att utveckla förmågan att verka i bataljonsstridsgrupps- och brigadstruktur.

Sverige har tillsammans med Estland, Finland, Irland, Lettland, Litauen och Norge, beslutat att ställa den nordiska stridsgruppen (NBSG) till EU:s förfogande under det första halvåret 2015, med Sverige som ramnation. Sveriges bidrag utgår huvudsakligen ifrån samma motoriserade skyttebataljon och stödjande funktionsförband som ingick i den nationella stridsgruppen för 2014.

I omsättningen och förnyelsen av materiel inom arméstridskrafterna är det av fortsatt vikt att vidmakthålla tyngre fordon med hög skyddsnivå och stor eldkraft. Parallellt med detta fortsätter införandet av lättare fordon. Tonvikten i den fortsatta materieltillförseln till arméstridskrafterna bör ligga på förmåga till verkan, rörlighet och uthållighet. För ökad verkan ska fortsatt fokus ligga på att genomföra livstidsförlängning av arméns tyngre fordon med hög skyddsnivå och stor eldkraft samt att tillföra artilleri. Förmågan till rörlighet utvecklas genom tillförseln av de brobandvagnar som beslutades om den 22 maj 2014 (dnr 2014 Fö2014/2681/MFU). Uthålligheten förbättras genom att nya min- och splitterskyddade fordonssystem tillförs som kan transportera såväl personal som förnödenheter, sjukvårdsutrustning, ammunition och reservdelar i fält.

Under 2015 ska hemvärnsförbanden med de nationella skyddsstyrkorna vidmakthålla beredskapen och förmågan. Uppfyllnaden från den frivilliga försvarsverksamheten med frivilligavtal bör öka under 2015, då tidigare produktionsmålsättningar inte uppnåtts. Hemvärdet genom-

för under 2015 en förnyelse av fordonsparken, mörker-, lednings- och sambandsmateriel samt fältförplägnadsmateriel.

Marinstridskrafter

Marinförbandens primära uppgift är att hävda territoriell integritet och skydda svenska intressen till havs och i den marina miljön.

Marinförbanden ska upprätthålla incidentberedskap samt övrig beredskap i enlighet med operativa krav. Fartygsförbanden, med stora krav på tillgänglighet och förmåga är stående förband. Genom nationell och internationell övningsverksamhet och deltagande i insatser ska Försvarsmakten fortsatt utveckla sin förmåga att nationellt leda förband och att verka inom ramen för en multinationell sjöstyrka. Försvarsmakten ska i ökad utsträckning öva sin förmåga att verka i sammansatta förband.

Marinförbanden ska under 2015 med ytstridsfartyg, minröjningsfartyg, ubåtar, amfibie- och sjöinformationsförband vidmakthålla och fortsatt utveckla förmågan till kvalificerad ytstrid, undervattensstrid, minröjning, luftförsvar, eskortering, amfibiestrid och underrättelseinhämtning. Deltagande med marinförband ska också kunna ske i insatser utanför vårt närområde i syfte att tillsammans med andra bidra till skydd av sjöfart och annan maritim verksamhet. Vidare ska Försvarsmakten fortsatt samverka med andra sjöverkande myndigheter som verkar på svenskt territorialhav eller i närområdet.

För att säkerställa uthållighet i förbanden, öka tillgänglighet och tid till sjöss samt för att öka Försvarsmaktens förmåga på kort och lång sikt ska en tillförsel ske av personal inom vissa nyckelkategorier.

Under 2015 levereras den femte och sista korvetten av typ Visby i version 5 med sjömålsrobot. Korvettsystemet ökar sjöstridsflottiljernas kapacitet att påverka mål under och över ytan och bidrar därför till en stärkt operativ förmåga i marinstridskrafterna. Utveckling, produktion och successiva modifieringar av Visbykorvetterna har tagit närmare tjugo år i anspråk. Projektet utgör ett tydligt exempel på behovet av en ökad leveranssäkerhet inom materielförsörjningen. Utöver leveransen av Visbysystemet förväntas under 2015 uppgraderingsåtgärder påbörjas för att säkerställa Försvarsmaktens tillgång till sammanlagt sju korvetter.

I propositionen Vårändringsbudget för 2014 konstaterades dels att undervattensförmågan utgör ett väsentligt säkerhetsintresse och att bibehållandet av kompetensbasen är nödvändig för att tillförsäkra Försvarsmakten denna förmåga, dels att en konstruktionsöversyn av nästa generations ubåt bör genomföras (prop. 2013/14:99, s. 20, bet. 2013/14:FiU21, rskr.2013/14:317). Mot denna bakgrund har beställningar av konstruktionsöversyn och projektering lagts på Saab AB. I juli 2014 offentliggjordes Saabs köp av TKMS AB (f.d. Kockums AB). Regeringen bedömer att den nya industriella lösningen skapar förutsättningar för att trygga undervattensförmågan långsiktigt.

Flygstridskrafter

Flygförband

Flygförbanden ska primärt inriktas mot uppgifter i närområdet men ska även, då detta bedöms lämpligt för de svenska förbanden, kunna delta i insatser utanför närområdet. Flygstridskrafterna ska fortsatt ha förmåga att kunna hålla en stridsflygenhet och delar av en transportflygenhet insatt över tiden. Detta ska kunna genomföras utanför Sverige.

Flygförbanden är stående förband med hög tillgänglighet. Flygbasbataljonerna ska fortsatt utvecklas för att stödja de flygande förbanden samt för att kunna planera och leda verksamhet vid ett utökat antal platser.

Flygstridskrafterna ska upprätthålla incidentberedskap och luftrumsövervakning. Logistiska förutsättningar för att öka antalet flygtimmar inom stridsflygsystemet ska utvecklas.

Försvarsmakten ska inom stridsflygsystemet vidmakthålla förmåga till jakt, attack och spaning. Förmåga att föra över information mellan olika enheter ska upprätthållas för att möjliggöra övning och insatser tillsammans med andra stridskrafter.

Under 2015 fortsätter leveranserna av JAS 39 C/D i enlighet med handlingsplanen. Under året fortskrider även utveckling och integration av långräckviddig radarjaktrobot METEOR och lätt, GPS-styrd bomb (GBU 39), som nya vapensystem på JAS 39 Gripen, vilket ökar förmågan att verka mot mål i luften och på marken. Kapaciteten att snabbt växla uppgift exempelvis mellan jakt och spaningsroll, s.k. swing role, förbättras, vilket innebär möjlighet att ytterligare nyttja systemets operativa

potential. Förmågan att påverka mål på havsytan vidmakthålls.

Helikopterförband

Helikopterbataljonen ska fortsätta att utveckla sin tillgänglighet och interoperabilitet. Försvarmaktens helikopterförmåga utvecklas genom nationell och internationell övningsverksamhet samt deltagande i insatser. Utvecklingen ställer bl.a. krav på en fungerande personalförsörjning, regelbunden övningsverksamhet samt införandet av de nya helikoptersystemen till helikopterbataljonen.

Leveransen av helikopter 14 löper i huvudsak enligt plan efter tidigare redovisade förseningar. Helikopter 10 ska på sikt avvecklas. Det är dock av stor betydelse att avvecklingstidpunkten anpassas mot verksamhetens behov och införandet av helikopter 14 så att luckor i förmågan inte uppstår.

Taktisk transport och annat understöd till armé-, marin- och flygförband utgör centrala uppgifter för helikopterbataljonen. Regeringen anser det väsentligt att helikopterförbandet under de kommande åren prioriterar samövning med armétridskrafterna. Detta för att säkerställa förmågan att snabbt flytta förband till strategiska områden. Utvecklingen av helikopterbataljonens förmåga att tillsammans med arméförband lösa markoperativa uppgifter ska fortsätta under 2015. Förmågan att tillsammans med marinförbanden lösa sjöoperativa uppgifter ska utvecklas i takt med att helikopter 14 tillförs insatsorganisationen. Uppbyggnaden av den sjöoperativa helikopterförmågan kommer på sikt att bl.a. innebära helikopterburens förmåga att spana mot markytan samt över och under havsytan.

Arbetet för att effektivt kunna stödja polisen med medeltung helikoptertransport ska under 2015 fortsätta att utvecklas. Uppbyggandet av förmåga och beredskap inleddes den 1 januari 2014.

Personalförsörjning

Det finns utmaningar i den nya personalförsörjningen, bl.a. den långsiktiga hållfastheten i personalförsörjningssystemet och folkförankringen. Regeringen avser att med utgångspunkt i Försvarsberedningens rapport återkomma till frågan om personalförsörjning i den försvarspolitiska inriktningspropositionen. Vidare kommer regeringen att bereda förslagen från Utredningen om Försvarmaktens militära

personalförsörjning (Fö2013:3). Syftet med utredningen är att bidra till en långsiktigt hållbar personalförsörjning av det militära försvaret. Utredningen överlämnar sitt betänkande Försvarmakten i samhället – en långsiktigt hållbar militär personalförsörjning och en modern folkförankring av försvaret till regeringen i november 2014.

Regeringen anser att det under 2015 är angeläget att Försvarmakten lägger särskild vikt på följande områden för att öka stabiliteten i personalförsörjningssystemet:

- åtgärder som skapar förutsättningar för myndigheten att över tiden rekrytera och behålla gruppbefäl, soldater och sjömän
- åtgärder för att säkerställa personalförsörjning av tidvis tjänstgörande personal, inklusive en ökad användning av såväl tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän som reservofficerare
- fortsatt omstrukturering av officerskåren
- genomförande av reservofficersutbildning

Andelen tidvis tjänstgörande av alla kategorier har stor påverkan på personalkostnaderna samtidigt som de tidvis tjänstgörande bidrar till folkförankringen av försvaret och med kunskaper från det civila samhället, som Försvarmakten annars inte kan ta del av.

Regeringen bedömer att Försvarmakten inte i tillräcklig utsträckning har lyckats öka andelen kvinnor på alla nivåer inom myndigheten. Förändringarna går särskilt långsamt avseende officerare. Oroväckande är också utvecklingen under 2013 med en lägre andel kvinnor som tar sig igenom rekryteringen till GMU, trots att ett större antal kvinnor söker utbildningen. Försvarmakten bör följa upp och analysera vad som påverkat utvecklingen för att skyndsamt kunna vidta åtgärder så att antalet kvinnor som rekryteras och stannar i yrket blir fler.

Rekrytering och grundläggande militärutbildning

Regeringen anser det angeläget att Försvarmakten under 2015 vidtar åtgärder för att öka den operativa förmågan i krigsförbanden. Personaluppfyllnaden i krigsförbanden bör därför påskyndas samtidigt som regelbunden övningsverksamhet genomförs. Regeringens bedömning är att de samlade förstärkningarna av anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, både det som riksdagen beslutade om i enlighet

med förslagen i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1, utg. omr. 6) och de förstärkningar som regeringen inför budgetåret 2015 föreslår, innebär att det bör finnas förutsättningar för Försvarsmakten att öka tillväxten av tidvis tjänstgörande personal i förhållande till myndighetens budgetunderlag.

Samtränade och tillgängliga krigsförband med hög kvalitet utgör försvarsreformens kärna. En grundläggande förutsättning för att upprätthålla kvaliteten i krigsförbanden är att den tidvis tjänstgörande personalen övar tillsammans med övrig personal i krigsförbanden. Det är därför regeringens bedömning att Försvarsmakten bör säkerställa att de tidvis tjänstgörande upprätthåller sin förmåga inom ramen för sina krigsförband genom regelbunden övningsverksamhet. Det är, både av kvalitetsskäl och av attraktions-skäl, viktigt att tidvis tjänstgörande personal har en årligen återkommande relevant aktivitet vid sitt krigsförband.

Yrkes- och reservofficerare

Det reformerade personalförsörjningssystemet, med tyngdpunktsförskjutningen från en utbildningsorganisation för värnpliktiga till en organisation med stående och kontraktsförband, innebär att officerarnas roll och kompetensbehov förändras. En ändamålsenlig kompetensprofil inom officerskåren måste motsvara Försvarsmaktens krav på operativ förmåga. Nyrekrytering och utbildning av officerare bör ske med för verksamheten ändamålsenliga förutsättningar och krav.

Det är regeringens mening att tvåbefälssystemet utgör ett viktigt fundament för att höja kvaliteten i krigsförbanden. Införandet av det nya befälssystemet ska därför fullföljas.

Det tillgängliga och användbara försvarets krav och behov påverkar också reservofficerarna.

Regeringen vill understryka vikten av reservofficerssystemet som en betydelsefull del i personalförsörjningen av det framtida försvaret. Reservofficerssystemet ger en möjlighet att knyta personer med önskvärd civil kompetens till Försvarsmakten, samtidigt som den bidrar till att kunskap om Försvarsmakten sprids till andra delar av samhället och därmed stärker försvarets folkliga förankring. En annan viktig egenskap hos reservofficerssystemet är att officerare finns tillgängliga med begränsade kostnader för personal mellan tjänstgöringstillfällena. En förutsättning för att dessa fördelar ska uppnås är

bl.a. att Försvarsmakten över tiden genomför rekrytering av reservofficerare även utanför myndigheten (grundutbildning av både tidvis tjänstgörande officerare och specialistofficerare).

I regleringsbrevet för 2014 gavs Försvarsmakten i uppdrag att under 2014 vidta åtgärder som innebär att utbildning, rekrytering, övning och avveckling av reservofficerare når en långsiktigt hållbar balans i enlighet med intentionerna i propositionen Ett användbart försvar (prop. 2008/09:140). Åtgärderna ska syfta till att Försvarsmakten under 2015 återupptar en grundläggande utbildning för reservofficerare, såväl officerare som specialistofficerare. Den grundläggande reservofficersutbildningen för officerare ska vända sig till personer som har genomgått eller avser att genomgå en högskoleutbildning vid ett universitet eller en högskola. Försvarsmakten ska erbjuda dessa personer en kortare inomverksutbildning.

Frivillig försvarsverksamhet

Regeringens syn på den frivilliga försvarsverksamheten som redovisades i propositionen Ett användbart försvar (prop. 2008/09:140) gäller alltså. Regeringen anger i propositionen att frivillig verksamhet ofta är ett kostnads-effektivt sätt för samhället att tillgodose resursbehov som kan vara tillfälliga men omfattande. Regeringen bedömde att de behov som finns i olika sektorer av samhället och som är direkt kopplade till dessa sektors verksamhet i framtiden bör utgöra grund för uppdrag som myndigheter, kommuner och andra ger till frivilliga försvarsorganisationer. När det gäller det militära försvaret anser regeringen att frivilligorganisationerna har sin huvudsakliga roll när det gäller bemanningen av vissa befattningar i hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna.

Vidare kan de frivilliga försvarsorganisationerna spela en viktig roll när det gäller att bidra till Försvarsmaktens rekrytering av intresserade och lämpliga ungdomar för Försvarsmaktens verksamhet samt stärka försvarets folkliga förankring och tillvarata det personliga engagemanget. I regleringsbrevet för 2014 ökade regeringen Försvarsmaktens möjligheter att använda medel för uppdragsersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna. Från 82 miljoner kronor till 92 miljoner kronor. Ersättningen ska i högre grad än tidigare gå till uppdrag som stöder Försvarsmaktens personalförsörjning.

Grundorganisation m.m.

Regeringens bedömning: Organisationsenheten Försvarsmaktens telenät- och markteleförband (FMTM) bör omstruktureras till organisationsenheten Försvarsmaktens telekommunikations- och informationssystemförband (FMTIS) från och med den 1 januari 2015.

Skälen för regeringens bedömning: I budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1, vol. 5) gjordes bedömningen att organisationsenheten Försvarsmaktens telenät- och markteleförband (FMTM) på sikt borde utvecklas till Försvarsmaktens telekommunikations- och informationssystemförband (FMTIS). Samtidigt påpekades att förändringen bör ske efter det att de verksamhets- och organisationsförändringar, som planeras ske i samband med en mer sammanhållen försvarslogistik, har blivit genomförda. Denna inriktning bekräftades i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1), utgiftsområde 6.

Regeringen bedömer att de åtgärder som genomförts för en sammanhållen försvarslogistik medger att organisationsenheten FMTM kan omstruktureras till FMTIS från och med den 1 januari 2015.

FMTIS skapas genom att Systemförvaltningsenheten samt Operativ ledningsteknisk bataljon förs över till FMTM från organisationsenheten Försvarsmaktens logistik (FMLOG). FMTM byter därmed benämning till FMTIS. Försvarsmakten har redovisat bedömningen att den nya organisationsenheten FMTIS sammantaget kommer att ha cirka 1 430 befattningar.

För den berörda personalen innebär inrättandet av FMTIS framförallt ett byte av organisationsenhet. Bytet av organisationsenhet påverkar inte personalens arbetsuppgifter eller verksamhetsort.

I och med organisationsförändringen skapas ett krigsförband med ett samlat och entydigt ansvar för drift och underhåll av alla ledningssystem i Försvarsmakten, både vad gäller insats- och verksamhetsledningssystem. Regeringen bedömer att detta ger en mer kostnadseffektiv organisation, eftersom kompetenser kan samutnyttjas, samt en ökad operativ effekt då mellansteget mellan olika organisatoriska enheter kan minskas.

I fråga om rationaliseringar i övrigt i grundorganisationen ska Försvarsmakten löpande anpassa sin verksamhet inom ramen för den befintliga organisationsstrukturen.

Materiel- och logistikförsörjning

Materieförsörjningen ska genom leveranser till insatsorganisationens förband bidra till omställningen till ett mer användbart försvar. Försvarsmaktens operativa behov ska vara styrande för materieförsörjningen.

Regeringens inriktning för materieförsörjningen, som framgår av den försvarspolitiska inriktningspropositionen (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292), ligger fast. Principerna för materieförsörjningen är fokuserade på minskade kostnader, kortare leveranstider, handlingsfrihet, vidmakthållande, beprövad materiel och konkurrens.

Som ett led i utvecklingen av materieförsörjningen och stärkt styrning av denna avser regeringen att förbättra styrningen och uppföljningen av planerade och påbörjade anskaffningar. De förslag som lämnades av utredningen Investeringsplanering för försvarsmateriel (SOU 2014:15) i mars 2014 utgör en viktig del av detta.

JAS 39 Gripen

I enlighet med riksdagens beslut (prop. 2013/14:1, bet. 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93 resp. prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:317) fortsätter utvecklingen och anskaffningen av JAS 39 E.

Schweiz genomförde den 18 maj 2014 en folkomröstning om finansieringen av anskaffningen. Folkomröstningen resulterade i ett nej till den föreslagna finansieringsmodellen och förhandlingarna med Schweiz har därför avslutats.

Regeringen delar Försvarsmaktens bedömning att anskaffningen av JAS 39 E är nödvändig för att tillgodose det operativa behovet av stridsflygsförmåga. Regeringen har tidigare, bl.a. i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1, utg.omr. 6), konstaterat att stridsflygsförmåga utgör ett väsentligt säkerhetsintresse. Det är också fortsatt regeringens bedömning att ett förmågeflygt för stridsflygsystemet är nödvändigt under 2020-talet.

Regeringens inriktning är därför att fullfölja utvecklingen och anskaffningen av stridsflygsystemet.

Den uteblivna försäljningen av JAS 39 E till Schweiz får konsekvenser för möjligheterna att finansiera Sveriges anskaffning av systemet inom befintliga anslagsramar, utan betydande inverkan på övrig materielanskaffning. Regeringen föreslår därför att anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* förstärks.

Möjligheter till synergieffekter i anskaffningen av JAS 39 E kommer även fortsättningsvis att eftersträvas genom samverkan med andra länder.

ARCHER

Riksdagen bemyndigade den 17 maj 2006 regeringen att fatta beslut om renovering och modifiering av artillerisystem Haubits 77B (prop. 2005/06:132, bet. 2005/06:FöU10, rskr. 2005/06:264). I propositionen anges att om projektets totalkostnad ökar p.g.a. att ingen samarbetspartner ansluter och regeringen fortfarande vill genomföra projektet så ska regeringen återkomma till riksdagen. I december 2013 beslutade Norge att lämna ARCHER-samarbetet. I och med att beställningen är kontrakterad till fast pris uppkommer inga fördyringar till följd av Norges val att lämna samarbetet. Regeringen avser därför att fullfölja den svenska delen av beställningen, omfattande 24 enheter, utan Norges medverkan i samarbetet.

För närvarande pågår förhandlingar mellan Norge och Sverige om hur Norges val att avsluta samarbetet ska hanteras. Beroende på utfallet av dessa förhandlingar kan regeringen behöva återkomma till riksdagen.

Karlskronavarvet

Riksdagen har i behandlingen av vårändringsbudgeten för 2014 tillkännagivit för regeringen som sin mening att statens möjlighet att vid behov utöva inflytande över äganderätten till Karlskronavarvet ska säkerställas (bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:317). Riksdagen har vidare bemyndigat regeringen att, om det bedöms vara nödvändigt, ingå åtagande om att kompensera Saab AB för eventuella kostnader som kan drabba bolaget till följd av miljöskador på fastigheterna med anledning av verksamhet som bedrivits på Karlskronavarvet fram till dess att bolaget förvärvat varvet.

Regeringen har mot denna bakgrund, i juni 2014, bemyndigat Försvarets materielverk att

ingå nödvändigt avtal med Saab AB om de frågor som riksdagen har behandlat. Avtalet får inga budgetära konsekvenser för staten i dagsläget. Om avtalet i ett senare skede återopnas kommer regeringen att återkomma till riksdagen.

Följaktligen bedömer regeringen att riksdagens beslut har kunnat tillgodoses.

Effektivisering av försvarslogistikverksamheten

Regeringen fortsätter att genomföra den av riksdagen beslutade inriktningen att rationalisera och effektivisera försvarslogistiken i enlighet med propositionen En sammanhållen försvarslogistik (prop. 2011/12:86, bet. 2011/12:FöU9, rskr. 2011/12:291). Regeringen noterar att myndigheterna bedriver ett omfattande arbete inom området. Av den kvartalsvisa redovisningen från Försvarmakten och Försvarets materielverk från den 2 september 2014 framgår att myndigheterna har utvecklat samverkansformer och interna processer, stödsystem, m.m. för att omhänderta kraven på en effektivare försvarslogistik, men att myndigheterna riskerar att inte uppnå det ekonomiska målet för beslutade rationaliseringar. Utöver rationaliseringsåtgärderna inom de områden av försvarslogistiken som omfattas av tidigare beslut kan det bli aktuellt med kompletterande åtgärder.

Därtill kommer överväganden och eventuella åtgärder till följd av Statskontorets kommande redovisning av regeringsuppdrag avseende reformeringen av försvarslogistiken (dnr Fö2011/613/MFU). Försvarslogistikverksamheten berörs även av utvecklingen av styrningen av materieförsörjningsprocessen (se rubriken Materiel- och logistikförsörjning i avsnitt 3.3.2 Resultat).

Regeringens inriktning avseende logistikförbanden framgår av avsnitt 3.4.2 Förbandsverksamhet m.m.

Internationellt materielsamarbete

Försvaret är en nationell angelägenhet och EU:s medlemsstaters val av säkerhetspolitisk lösning återspeglas också i materieförsörjningen, t.ex. vad gäller synen på försörjningstrygghet och upprätthållande av strategiska kompetenser för militära förmågor. Det fortsatta arbetet med industri- och marknadsfrågor inom EU bör därför beakta försvarsmaterielmarknadens särart, och behovet att tillgodose medlemsstaternas säkerhetsintressen inom ramen för den

gemensamma marknaden. I detta sammanhang ska också möjligheten att upprätthålla den transatlantiska länken beaktas.

Regeringen har, i april 2014, gett Försvarets materielverk i uppdrag att redovisa hur de industri- och marknadsrelaterade slutsatserna från Europeiska rådet i december 2013 kan följas upp och utvecklas, bl.a. som ett ingångsvärde inför den diskussion som Europeiska rådet ska ha sommaren 2015 (dnr Fö2014/849/MFU).

Deltagande i bi- och multilaterala internationella samarbeten bör tydligt bidra till Försvarmaktens operativa förmåga på ett kostnadseffektivt sätt. Likaså konstaterar regeringen att det krävs kontinuerliga prioriteringar med stöd av principerna för materielförsörjningen, i fråga om vilka samarbeten Sverige ska engagera sig i.

Exportstöd

Regeringen bedömer att exportstödande verksamhet fortsatt bör användas som ett medel för att främja en kostnadseffektiv materielförsörjning ur ett livscykelerspektiv. Export stärker också företagets möjligheter att behålla och utveckla den kompetens som krävs för att underhålla och vidmakthålla Försvarmaktens materielsystem vilket innebär lägre kostnader för vidmakthållande och vidareutveckling för Försvarmakten.

De statliga aktörernas medverkan i export-sammanhang innebär behov av en kontinuerlig prioritering av svenska statens exportstödsaktiviteter, baserat på den bedömda nyttan för Försvarmakten.

Regeringen avser att avveckla Försvarexportmyndigheten under 2015 och föreslår därmed en neddragning av anslaget 1:12 *Försvarexportmyndigheten* från 2015. Regeringen anser att nödvändigt exportstöd fortsatt kan genomföras inom en annan myndighetsstruktur med bibehållna krav på affärsmässighet och transparens, men med högre kostnadseffektivitet.

Forskning och utveckling

För att finansiera den ökade ambition avseende förbandsverksamhet och materiel om 5,5 miljarder kronor som överenskommit i

Försvarsberedningen, föreslår regeringen en reducering av anslaget 1:5 *Forskning och teknikutveckling* från budgetåret 2015. Regeringen föreslår därutöver en minskning av anslaget 1:9 *Totalförsvarets forskningsinstitut* från 2015.

Under de senaste åren har Försvarmaktens forskning och utveckling delvis inriktats mot att stödja pågående och planerade insatser. Mot bakgrund av bl.a. avvecklingen av ISAF-insatsen bedöms ambitionsnivån i denna del av forskningen successivt kunna minska. För att bibehålla utbytet av forsknings- och teknikutvecklingsverksamheten bör den i högre utsträckning inriktas mot att öka Försvarmaktens möjligheter att möta framtida hot och behov av mer långsiktig karaktär.

Regeringen ser fortsatt positivt på civil-militära samarbeten för att främja effektiviteten i forskningsverksamheten. Även internationell samverkan är ett betydelsefullt verktyg för att uppnå en högre effektivitet.

Försvarsunderrättelseverksamhet

Den svenska försvarsförmågan, möjligheterna för Sverige att föra en självständig och aktiv utrikes-, säkerhets-, och försvarspolitik samt förmågan att kartlägga yttre hot mot landet är beroende av en god försvarsunderrättelseverksamhet. Verksamhetens utgångspunkt är det breda spektrum av hot, risker och inträffade händelser som Sverige har att förhålla sig till. Det är av vikt att försvarsunderrättelseverksamheten har beredskap för att kunna ge nödvändig förvarning och att den har uthållighet så att den över tid förmår följa krisförlopp av utrikes-, säkerhets-, och försvarspolitisk betydelse. Med en utveckling i omvärlden som blir allt mer komplex och svårförutsägbar förstärks behovet av att kunna förekomma och hantera utmaningar i vårt närområde. Därtill behöver försvarsunderrättelseverksamheten kunna stödja svenska internationella insatser, såväl militära som civila. Regeringen delar Försvarsberedningens bedömning att försvarsunderrättelseverksamheten behöver förstärkas och aviserar därför i denna proposition en förstärkning av försvarsunderrättelseverksamheten från 2016.

3.5 Budgetförslag

3.5.1 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Tabell 3.6 Anslagsutveckling 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Tusental kronor

2013	Utfall	22 952 979	Anslags- sparande	-207 811
2014	Anslag	23 943 315 ¹	Utgifts- prognos	23 143 199
2015	Förslag	24 364 329		
2016	Beräknat	24 894 624 ²		
2017	Beräknat	25 392 847 ³		
2018	Beräknat	26 215 707 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 24 722 604 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 24 816 217 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 24 965 866 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera utbildnings- och övningsverksamhet för utvecklingen av insatsorganisationen, planering, insatser samt försvarsunderrättelseverksamhet. Anslaget används även för stöd till frivilliga försvarsorganisationer samt för stöd till veteran- och anhörigorganisationer. Anslaget används också till exportfrämjande åtgärder inom försvarssektorn, samt till avveckling av materiel. Även fasta kostnader för multinationella samarbeten såsom SALIS (Strategic Airlift Interim Solution) och Strategic Airlift Capability (SAC) finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

För att stärka försvaret i närtid ökas anslaget med 300 miljoner kronor 2015–2018.

För att stärka Sveriges försvarsförmåga ökas anslaget med 110 miljoner kronor 2015, 475 miljoner kronor 2016, 490 miljoner kronor 2017 och 645 miljoner kronor 2018.

Anslaget ökas med 70 miljoner kronor 2015, 23 miljoner kronor 2016 och 3 miljoner kronor fr.o.m. 2017 för att möjliggöra överlåtelse av fastighet till följd av utbyggnaden av Stockholms tunnelbana. Ökningen finansieras genom att anslaget 1:7 *Officersutbildning m.m.*, anslaget 2:4 *Krisberedskap* och anslaget 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* minskas.

Anslaget minskas med 21,2 miljoner kronor 2015, 81,8 miljoner kronor 2016, 80,6 miljoner kronor 2017 och 78,5 miljoner kronor 2018 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Anslaget har vidare i förhållande till 2014, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

För att stödja den fortsatta reformeringen av det militära försvaret ökas anslaget med 100 miljoner kronor 2015, 200 miljoner kronor 2016 och 300 miljoner kronor fr.o.m. 2017.

Anslaget ökas med 5 miljoner kronor 2015 och 2,5 miljoner kronor 2016 för finansiering av driften av medeltungt helikoptersystem.

Anslaget ökas med 0,35 miljoner kronor 2015 och 11,4 miljoner kronor 2016 för att bidra till finansieringen av det stöd Försvarsmakten ska kunna lämna i form av medeltungt helikopterkapacitet till polisens Nationella insatsstyrka och vissa andra polisiära enheter.

Anslaget minskas med 5 miljoner kronor fr.o.m. 2016 i syfte att finansiera en ökning av anslaget 1:8 *Försvarets radioanstalt*.

Anslaget minskas med 5 miljoner kronor fr.o.m. 2015 för att bekosta flygtrafiktjänst för utländska statsluftfarkoster.

I statsbudgeten för 2013 ökades anslaget engångsvis för 2013–2014 för den tillfälligt utökade verksamheten inom statsflyget. Anslaget minskas därmed med 20,5 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Tabell 3.7 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	23 711 315	23 711 315	23 711 315	23 711 315
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	116 319	282 112	669 978	1 309 178
Beslut ³	536 695	901 196	1 011 554	1 195 214
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	24 364 329	24 894 624	25 392 847	26 215 707

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

³ En omfördelning görs från myndighetens förvaltningskostnader för finansiering av gemensam e-förvaltning under åren 2015–2018. Alla myndigheter med över 500 årsarbetare, exklusive universitet och högskolor m.fl., samt ett antal utpekade myndigheter med färre än 500 årsarbetare, ingår.

Regeringen föreslår att 24 364 329 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 24 894 624 000 kronor, 25 392 847 000 kronor respektive 26 215 707 000 kronor.

3.5.2 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Tabell 3.8 Anslagsutveckling 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013	1 208 091	1 065 612	
2014	Anslag 1 227 628 ¹		1 066 800
2015	Förslag 1 878 835		
2016	Beräknat 1 383 960 ²		
2017	Beräknat 1 405 638 ³		
2018	Beräknat 1 442 410 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 376 738 tkr i 2015 års prisinivå.

³ Motsvarar 1 376 849 tkr i 2015 års prisinivå.

⁴ Motsvarar 1 377 005 tkr i 2015 års prisinivå.

Ändamål

Anslaget får användas för särutgifter för den verksamhet med förband utomlands som Försvarsmakten genomför efter beslut av riksdag och regering. Vidare får anslaget användas för Sveriges del av de gemensamma kostnader som kan komma att uppstå i samband med EU-ledda insatser internationellt, som finansieras via den s.k. ATHENA-mekanismen. Vidare får anslaget användas för särutgifter för Försvarsmaktens bidrag till insatser internationellt som inte innebär sändande av väpnad styrka till andra länder, förutom militär-observatörer, samt sekondering av personal till internationella stabsbefattningar kopplade till pågående insatser.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas med 500 miljoner kronor fr.o.m. 2016 i syfte att finansiera förstärkningen av Sveriges försvarsförmåga. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 1,7 miljoner kronor 2015, 6,4 miljoner kronor 2016, 6,3 miljoner kronor 2017 och 6,1 miljoner kronor 2018 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Tabell 3.9 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 874 628	1 874 628	1 874 628	1 874 628
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	5 871	15 736	45 190	95 191
Beslut	-1 664	-506 404	-514 180	-527 409
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 878 835	1 383 960	1 405 638	1 442 410

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 878 835 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 383 960 000 kronor, 1 405 638 000 kronor respektive 1 442 410 000 kronor.

3.5.3 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tabell 3.10 Anslagsutveckling 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tusental kronor

År	Utfall	8 825 631	Anslags-sparande	13 635
2013	Utfall	8 825 631	Anslags-sparande	13 635
2014	Anslag	10 856 194 ¹	Utgifts-prognos	10 598 601
2015	Förslag	9 776 522		
2016	Beräknat	8 533 241 ²		
2017	Beräknat	9 124 376 ³		
2018	Beräknat	9 396 942 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 392 416 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 808 027 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 851 103 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera anskaffning av materiel och anslagsfinansierade anläggningar. Vidare får anslaget användas för finansiering av förstagångsanskaffning av beredskapsvaror.

Även utgifter för det multinationella samarbetet Strategic Airlift Capability (SAC) finansieras från detta anslag. Anslaget finansierar under 2015 omställnings- och avvecklingskostnader som kan komma att uppstå vid omstruktureringar inom logistik- och materiel-försörjningen samt forskning och utveckling.

Investeringsplan

Regeringens förslag: Investeringsplanen för Försvarsmakten för 2015–2018 godkänns (tabell 3.10). Regeringen bemyndigas även att i övrigt få fatta nödvändiga beslut beroende på oförutsedda förändrade förutsättningar.

Skälen för regeringens förslag: Investeringsplanen är regeringens förslag till inriktning för materieförsörjningen 2015–2018. Regeringen anser att förslaget bör ses i ett helhetsperspektiv kopplat till målen för det militära försvaret, kraven på operativ förmåga och delförmåga och insatsorganisationens utveckling samt behovet av kompetens.

Tabell 3.11 Investeringsplan

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Budget 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
Materiel och anläggningar		10 856 194	9 776 522	8 533 241	9 124 376	9 396 942
Summa investeringar		10 856 194	9 776 522	8 533 241	9 124 376	9 396 942
Anslag		10 856 194	9 776 522	8 533 241	9 124 376	9 396 942
Summa finansiering		10 856 194	9 776 522	8 533 241	9 124 376	9 396 942

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 66 000 000 000 kronor 2016–2027.

Skälen för regeringens förslag: I förslaget till bemyndigande för 2015 ingår objekt med ekonomiskt utfall fr.o.m. 2016 som redan beställts (utestående åtaganden) och objekt som planeras beställas under 2015 (nya åtaganden).

Tabell 3.12 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018–2027
Ingående åtaganden	29 111 806	63 460 665	64 446 665			
Nya åtaganden	43 174 490	9 346 000	8 794 000			
Infriade åtaganden	-8 825 631	-8 360 000	-8 306 000	-8 100 000	-8 100 000	-48 735 000
Utestående åtaganden	63 460 665	64 446 665	64 934 665			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	80 000	72 700 000	66 000 000			

Redovisning av anskaffningar

Förslaget till bemyndigande utgörs väsentligen av större anskaffningar som Försvarsmakten har beställt under 2014 eller tidigare samt avser beställa under 2015 enligt nu liggande planering.

Tabell 3.13 Redovisning av anskaffningar

Materielområde	Beställning
Markstridskrafter	Anskaffning av Pansarterrängbil 360
	Anskaffning av bandvagn 410 – steg 2
	Anskaffning av lastbilar
	Anskaffning av insatsförmåga luftvärn
Sjöstridskrafter	Halvtidsmodifiering ubåt typ Gotland
	Nästa generations ubåt - byggnationsfas
	Anskaffning av nytt spaningsfartyg
Flygstridskrafter	Anskaffning av JAS 39 E
	Utveckling av JAS 39 E
	Stödsystem till JAS 39 E
	Handlingsplan Gripen
	Anskaffning av radarjaktrobot Meteor
	Anskaffning av Helikopter 14
Underhåll av Helikopter 14	

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

För att stärka Sveriges försvarsförmåga ökas anslaget engångsvis med 270 miljoner kronor 2015. Anslaget ökas vidare med 430 miljoner kronor 2017 och 475 miljoner kronor 2018.

För att finansiera anskaffning av JAS 39 E ökas anslaget engångsvis med 900 miljoner kronor 2015.

Anslaget sänks vidare engångsvis med 20 miljoner kronor 2015.

Anslaget minskas med 7,6 miljoner kronor 2015, 29,4 miljoner kronor 2016, 28,9 miljoner kronor 2017 och 28,1 miljoner kronor 2018 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Anslaget har vidare i förhållande till 2014, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Anslaget har tidigare engångsvis ökat med anledning av senareläggningar av materielbeställningar för att finansiera anskaffningen av medeltungt helikoptersystem. För samma ändamål ökas anslaget engångsvis med 59 miljoner kronor för 2015. Anslaget minskas därmed med 216 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

För att skapa utrymme för utveckling och anskaffning av JAS 39 E ökades anslaget på statsbudgeten 2013 och 2014 med 300 miljoner kronor samt med 200 miljoner kronor 2015. Anslaget minskas därmed med 89,5 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Tabell 3.14 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	8 856 194	8 856 194	8 856 194	8 856 194
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	-191 294	-45 897	119 915	343 062
Beslut	1 111 622	-277 056	148 267	197 686
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	9 776 522	8 533 241	9 124 376	9 396 942

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 9 776 522 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 8 533 241 000 kronor, 9 124 376 000 kronor respektive 9 396 942 000 kronor.

3.5.4 1:4 Vidmakthållande, aveckling m.m. av materiel och anläggningar

Tabell 3.15 Anslagsutveckling 1:4 Vidmakthållande, aveckling m.m. av materiel och anläggningar Tusental kronor

2013	Utfall	6 470 940	Anslags-sparande	-105 053
2014	Anslag	6 704 249 ¹	Utgifts-prognos	6 434 530
2015	Förslag	6 547 158		
2016	Beräknat	6 529 573 ²		
2017	Beräknat	6 619 545 ³		
2018	Beräknat	6 788 417 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 6 530 716 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 6 531 101 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 6 531 651 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera vidmakthållande och avveckling av materiel och anslagsfinansierade anläggningar. Anslaget får vidare användas för kostnader för den europeiska försvarsbyrån (EDA) och för det säkerhetsfrämjande samarbetet med andra länder samt till åtgärder för att främja den i Sverige verksamma försvarsindustrins exportverksamhet.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 19 500 000 000 kronor 2016–2024.

Skälen för regeringens förslag:

Anskaffningar inom anslaget hänför sig till vidmakthållande och avveckling av tidigare investeringar i materiel. Verksamheten omfattar bl.a. underhåll av Försvarsmaktens materiel och anläggningar som inte är av löpande eller driftskaraktär samt utfasning av förbrukad eller utsliten materiel. Verksamheten bidrar därmed till att uppfylla målen för utgiftsområdet, kraven på operativ förmåga och delförmåga samt till funktionernas och insatsorganisationens utveckling.

I förslaget till bemyndigande för 2015 ingår objekt med ekonomiskt utfall fr.o.m. 2016 som redan beställts (utestående åtaganden) och objekt som planeras beställas under 2015 (nya åtaganden).

Tabell 3.16 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och tillgångar

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018–2024
Ingående åtaganden	14 285 532	15 347 674	17 103 154			
Nya åtaganden	7 646 177	8 150 480	8 150 000			
Infriade åtaganden	-6 584 035	-6 395 000	-6 390 000	-6 390 000	-6 390 000	-6 083 154
Utestående åtaganden	15 347 674	17 103 154	18 863 154			
Erhållet/förslaget bemyndigande	16 200 000	18 800 000	19 500 000			

Redovisning av vidmakthållande och avveckling

Förslaget till bemyndiganderam utgörs väsentligen av större vidmakthållande som Försvarsmakten har beställt under 2014 eller tidigare samt större beställningar under 2015 enligt nu liggande planering.

Tabell 3.17 Redovisning av vidmakthållande och avveckling

Materielområde	Beställning
Sjöstridskrafter	Sonarsystem till ubåt av typ Gotland
Flygstridskrafter	Vidmakthållande av JAS 39 Gripen
	Grundresurs för verifiering och validering av JAS 39 Gripen
	Vidmakthållande av StriC och Strics
Ledning och logistik	Vidmakthållande av fasta nät
	Fältutrustning

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Med anledning av senareläggning av vissa materielbeställningar för att finansiera anskaffningen av medeltungt helikoptersystem ökades anslaget i statsbudgeten för 2013 med 103,1 miljoner kronor 2013, 204,4 miljoner kronor 2014 och 198 miljoner kronor fr.o.m. 2015. Anslaget minskas därmed med 6,5 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Anslaget minskas med 5,8 miljoner kronor 2015, 22,2 miljoner kronor 2016, 21,8 miljoner kronor 2017 och 21,3 miljoner kronor 2018 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Tabell 3.18 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	6 704 249	6 704 249	6 704 249	6 704 249
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	-144 812	-145 960	-55 984	113 046
Beslut	-12 279	-28 716	-28 720	-28 878
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	6 547 158	6 529 573	6 619 545	6 788 417

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 6 547 158 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 6 529 573 000 kronor, 6 619 545 000 kronor respektive 6 788 417 000 kronor.

3.5.5 1:5 Forskning och teknikutveckling

Tabell 3.19 Anslagsutveckling 1:5 Forskning och teknikutveckling

Tusental kronor				
2013	Utfall	613 402	Anslags-sparande	-3 701
2014	Anslag	622 736 ¹	Utgifts-prognos	603 589
2015	Förslag	591 440		
2016	Beräknat	589 350 ²		
2017	Beräknat	577 351 ³		
2018	Beräknat	592 115 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 589 880 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 570 166 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 570 218 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera forskning och teknikutveckling. Anslaget får vidare finansiera det nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP), verksamhet vid luftstridssimuleringscentrum (FLSC) samt övrig flygteknisk forskning. Anslaget får också finansiera forsknings- och utvecklingsverksamhet som genomförs inom ramen för det svenska deltagandet i den europeiska försvarsbyrå (EDA).

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas med 30 miljoner kronor 2015 och 2016, och med 50 miljoner kronor fr.o.m. 2017 i syfte att finansiera stärkandet av Sveriges försvarsförmåga. Anslaget 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 0,6 miljoner kronor 2015, 2,1 miljoner kronor 2016, 2,1 miljoner kronor 2017 och 2 miljoner kronor 2018 för att

bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Tabell 3.20 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:5 Forskning och teknikutveckling

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	622 736	622 736	622 736	622 736
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	-746	-1 305	7 092	23 139
Beslut	-30 550	-32 081	-52 477	-53 760
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	591 440	589 350	577 351	592 115

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 591 440 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Forskning och teknikutveckling* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 589 350 000 kronor, 577 351 000 kronor respektive 592 115 000 kronor.

3.5.6 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Tabell 3.21 Anslagsutveckling 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Resultat
2013	Utfall	14 589	Anslags-sparande	9 905
2014	Anslag	20 553 ¹	Utgifts-prognos	19 501
2015	Förslag	22 808		
2016	Beräknat	24 641 ²		
2017	Beräknat	25 286 ³		
2018	Beräknat	26 013 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 23 742 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 23 744 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 23 746 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera lämplighetsundersökningar av totalförsvarspliktiga, centralredovisning av totalförsvarets personal, registerföring över krigsplacerad personal samt enskilda ärenden inom området. Vidare får anslaget användas till att finansiera Totalförsvarets rekryteringsmyndighet verksamhet med att ge myndigheter och andra med bemanningsansvar inom totalförsvaret stöd och service avseende bemanning.

Tabell 3.22 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	124 387	128 497	-4 110
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2014	140 000	138 500	1 500
(varav tjänsteexport)			
Budget 2015	147 000	146 000	1 000
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas med 3 miljoner kronor fr.o.m. 2015 i syfte att finansiera överlåtelse av fastighet till följd av utbyggnaden av Stockholms tunnelbana. Anslaget 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget sänks vidare engångsvis med 1 miljon kronor 2015.

Anslaget minskas med 24 tusen kronor 2015 och 69 tusen kronor fr.o.m. 2016 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Tabell 3.23 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	26 553	26 553	26 553	26 553
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	279	1 295	2 022	2 841
Beslut	-4 024	-3 207	-3 289	-3 381
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	22 808	24 641	25 286	26 013

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 22 808 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Totalförsvarets rekryteringsmyndighet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 24 641 000 kronor, 25 286 000 kronor respektive 26 013 000 kronor.

3.5.7 1:7 Officersutbildning m.m.

Tabell 3.24 Anslagsutveckling 1:7 Officersutbildning m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013	194 931		34 131
2014	Anslag	204 592 ¹	187 209
2015	Förslag	207 795	
2016	Beräknat	223 470 ²	
2017	Beräknat	226 998 ³	
2018	Beräknat	232 952 ⁴	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 222 236 tkr i 2015 års prinsnivå.

³ Motsvarar 222 250 tkr i 2015 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 222 268 tkr i 2015 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera det treåriga officersprogrammet vid Försvarshögskolan. Vidare får anslaget finansiera forskning och utveckling m.m. inom vissa av högskolans kompetensområden. Anslaget får även användas för att finansiera kurser inom

ramen för Partnerskap för fred (PFF) samt viss forskning och analysstöd för regeringens behov.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas engångsvis med 15 miljoner kronor 2015 i syfte att finansiera överlåtelse av fastighet till följd av utbyggnaden av Stockholms tunnelbana. Anslaget 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 0,2 miljoner kronor 2015, 0,8 miljoner kronor 2016, 0,7 miljoner kronor fr.o.m. 2017 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Tabell 3.25 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:7 Officersutbildning m.m.

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	219 592	219 592	219 592	219 592
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 400	4 638	8 164	14 118
Beslut	-15 197	-760	-758	-758
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	207 795	223 470	226 998	232 952

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 207 795 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Officersutbildning m.m.* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 223 470 000 kronor, 226 998 000 kronor respektive 232 952 000 kronor.

3.5.8 1:8 Försvarets radioanstalt

Tabell 3.26 Anslagsutveckling 1:8 Försvarets radioanstalt

Tusental kronor

2013	Utfall	831 570	Anslags-sparande	6 257
2014	Anslag	860 262 ¹	Utgifts-prognos	844 897
2015	Förslag	863 999		
2016	Beräknat	893 709 ²		
2017	Beräknat	908 512 ³		
2018	Beräknat	932 507 ⁴		

¹ Inklusiva beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 886 662 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 886 713 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 886 784 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera signalspaning och informationssäkerhetsverksamhet m.m. som Försvarets radioanstalt bedriver och kapitalkostnaden för den teknikutveckling som behövs för dessa verksamheter. Anslaget får även användas för Försvarets radioanstalts bidrag till att ge förvarning om förändrade förhållanden i vår omvärld samt myndighetens lämnande av stöd vid fredsfrämjande internationell verksamhet.

Tabell 3.27 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013 (varav tjänsteexport)	9 222	9 354	-132
Prognos 2014 (varav tjänsteexport)	10 700	10 700	0
Budget 2015 (varav tjänsteexport)	8 050	8 050	0

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

För att stärka Sveriges försvarsförmåga ökas anslaget med 20 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Anslaget minskas med 0,8 miljoner kronor 2015, 3 miljoner kronor 2016, 2,9 miljoner kronor 2017 och 2,8 miljoner kronor 2018 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Anslaget har i förhållande till 2014, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Anslaget ökas med 5 miljoner kronor fr.o.m. 2016 för finansiering av teknikutveckling. Ökningen finansieras genom att anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* minskas med motsvarande belopp.

Tabell 3.28 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:8 Försvarets radioanstalt

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	860 262	860 262	860 262	860 262
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 502	11 375	25 761	49 089
Beslut	-765	22 072	22 489	23 156
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	863 999	893 709	908 512	932 507

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 863 999 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Försvarets radioanstalt* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 893 709 000 kronor, 908 512 000 kronor respektive 932 507 000 kronor.

3.5.9 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tabell 3.29 Anslagsutveckling 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tusental kronor

År	Utfall	168 696	Anslags-sparande	-1 752
2013	Utfall	168 696	Anslags-sparande	-1 752
2014	Anslag	172 740 ¹	Utgifts-prognos	166 721
2015	Förslag	169 058		
2016	Beräknat	156 442 ²		
2017	Beräknat	159 511 ³		
2018	Beräknat	154 026 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 154 827 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 155 177 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 145 968 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera internationell verksamhet inom försvarsmateriel- och forskningsområdet samt åtgärder för att främja den svenska försvarsindustrins exportverksamhet. Anslaget får även finansiera forskning avseende skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel (CBRN) samt forskning och analysstöd för regeringens behov.

Tabell 3.30 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	921 835	934 473	-12 638
(varav tjänsteexport)	34 469	34 160	489
Prognos 2014	952 000	962 000	-10 000
(varav tjänsteexport)	30 000	30 000	0
Budget 2015	970 600	970 600	0
(varav tjänsteexport)	30 000	30 000	0

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas med 6 miljoner kronor 2015, 20 miljoner kronor 2016 och 10 miljoner kronor 2017.

Anslaget minskas vidare med 10 miljoner kronor 2017 och med 30 miljoner kronor 2018 i

syfte att finansiera stärkandet av Sveriges försvarsförmåga. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 0,2 miljoner kronor 2015, 0,6 miljoner kronor fr.o.m. 2016 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Tabell 3.31 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	172 740	172 740	172 740	172 740
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 571	4 399	7 468	12 249
Beslut ³	-6 253	-20 697	-20 697	-30 963
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	169 058	156 442	159 511	154 026

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

³ En omfördelning görs från myndighetens förvaltningskostnader för finansiering av gemensam e-förvaltning under åren 2015–2018. Alla myndigheter med över 500 årsarbetare, exklusive universitet och högskolor m.fl., samt ett antal utpekade myndigheter med färre än 500 årsarbetare, ingår.

Regeringen föreslår att 169 058 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Totalförsvarets forskningsinstitut* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 156 442 000 kronor, 159 511 000 miljoner kronor respektive 154 026 000 kronor.

3.5.10 1:10 Nämnder m.m.

Tabell 3.32 Anslagsutveckling 1:10 Nämnder m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	5 451	Anslags-sparande	350
2013	Utfall	5 451	Anslags-sparande	350
2014	Anslag	5 801 ¹	Utgifts-prognos	5 656
2015	Förslag	5 801		
2016	Beräknat	5 801		
2017	Beräknat	5 801		
2018	Beräknat	5 801		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som bedrivs av vissa mindre nämnder samt bidrag till exempelvis Svenska Röda Korset och Centraförbundet Folk och Försvar.

Regeringens överväganden

Tabell 3.33 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:10 Nämnder

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	5 801	5 801	5 801	5 801
Förändring till följd av:				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	5 801	5 801	5 801	5 801

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 5 801 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Nämnder* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 5 801 000 kronor, 5 801 000 kronor respektive 5 801 000 kronor.

3.5.11 Försvarets materielverk

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Försvarets materielverk är, med undantag av det nedan behandlade anslaget 1:11 *Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m.*, en avgiftsfinansierad myndighet vars främsta uppgift är att anskaffa, vidmakthålla och avveckla materiel och förnödenheter på uppdrag av Försvarsmakten och andra kunder. Myndigheten förser även Försvarsmakten med logistiskt stöd i form av materielförsörjning, underhåll och service.

Myndigheten bistår Försvarsmakten i fråga om långsiktig materielförsörjningsplanering och materielsystemkunskap. För de enskilda uppdragen utformar Försvarets materielverk offerter utifrån Försvarsmaktens fastställda materielplan.

Försvarsmakten gör sedan kundbeställningar gentemot Försvarets materielverk. Kundbeställningarna utgör ett åtagande för Försvarets materielverk gentemot kunden och är grunden för uppföljning av myndighetens verksamhet.

Försvarets materielverk får disponera intäkterna från den avgiftsbelagda verksamheten.

Tabell 3.34 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	21 12 605	21 435 084	-122 479
(varav tjänsteexport)	53 595	60 231	-6 636
Prognos 2014	21 188 450	21 330 617	-142 167
(varav tjänsteexport)	65 000	65 000	0
Budget 2015	20 332 500	20 332 500	0
(varav tjänsteexport)	70 000	70 000	0

Tabell 3.35 Investeringsplan

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Budget 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
Investeringar	126 131	123 213	130 422	108 222	89 335
Summa investeringar	126 131	123 213	130 422	108 222	89 335
Lån i Riksgäldskontoret	278 739	438 986	480 000	480 000	480 000
Summa finansiering					

Rörelsekapital

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2015 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 12 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital.

Skälen för regeringens förslag: Försvarets materielverk behöver ett rörelsekapital för att finansiera utestående förskott till industrin och övrigt behov av rörelsekapital.

3.5.12 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m.

Tabell 3.36 Anslagsutveckling 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifter	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	70 373		1 887
2014	Anslag	69 639 ¹		67 501
2015	Förslag	63 618		
2016	Beräknat	59 986 ²		
2017	Beräknat	60 974 ³		
2018	Beräknat	62 573 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 59 522 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 59 532 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 59 545 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera Försvarets materielverks tillhandahållande av resurser inom materiel- och logistikförsörjning för stöd till regeringen. Anslaget får även användas för, inom ovan nämnda område, Försvarets materielverks förvaltningskostnader. Anslaget får vidare användas till Sveriges certifieringsorgan för it-säkerhet (CSEC) samt signatärskapet för Common Criteria Recognition Arrangement (CCRA).

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas med 6 miljoner kronor 2015 och 10 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Anslaget minskas med 0,3 miljoner kronor fr.o.m. 2015 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Tabell 3.37 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	69 639	69 639	69 639	69 639
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	349	895	2 044	3 909
Beslut ³	-6 370	-10 548	-10 709	-10 975
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	63 618	59 986	60 974	62 573

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

³ En omfördelning görs från myndighetens förvaltningskostnader för finansiering av gemensam e-förvaltning under åren 2015–2018. Alla myndigheter med över 500 årsarbetare, exklusive universitet och högskolor m.fl., samt ett antal utpekade myndigheter med färre än 500 årsarbetare, ingår.

Regeringen föreslår att 63 618 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Internationella materielsamarbeten och industrifrågor* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 59 986 000 kronor, 60 974 000 kronor respektive 62 573 000 kronor.

3.5.13 1:12 Försvarsexportmyndigheten

Tabell 3.38 Anslagsutveckling 1:12 Försvarsexportmyndigheten

Tusental kronor

2013	Utfall	65 968	Anslags- sparande	5 596
2014	Anslag	67 526 ¹	Utgifts- prognos	67 815
2015	Förslag	65 828		
2016	Beräknat	38 213 ²		
2017	Beräknat	19 309 ³		
2018	Beräknat	19 803 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 37 901 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 18 850 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 18 855 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera exportfrämjande åtgärder inom försvarssektorn samt för försäljning och upplåtelse av materiel inom försvarssektorn som inte längre behövs för statens verksamhet eller som har blivit obrukbar.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.39 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013 (varav tjänsteexport)	2 630	2 584	82
Prognos 2014 (varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0
Budget 2015 (varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0

Rörelsekapital

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2015 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 7 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarsexportmyndighetens behov av rörelsekapital.

Skälen för regeringens förslag: Försvarsexportmyndigheten behöver ett rörelsekapital för hanteringen av vissa avtal inom försvarsexportområdet.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas med 2 miljoner kronor 2015, 30 miljoner kronor 2016 och 50 miljoner kronor fr.o.m. 2017 till följd av att myndigheten ska avvecklas. Regeringen anser att nödvändigt exportstöd kan genomföras inom en annan myndighetsstruktur.

Anslaget minskas med 0,1 miljoner kronor 2015, 0,2 miljoner kronor fr.o.m. 2016 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Tabell 3.40 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:12 Försvarsexportmyndigheten

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	67 526	67 526	67 526	67 526
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	362	920	2 015	3 773
Beslut	-2 060	-30 233	-50 232	-51 496
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	65 828	38 213	19 309	19 803

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 65 828 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 Försvarsexportmyndigheten för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 38 213 000 kronor, 19 309 000 kronor respektive 19 803 000 kronor.

3.5.14 1:13 Försvarsunderrättelse- domstolen

**Tabell 3.41 Anslagsutveckling 1:13
Försvarsunderrättelse-domstolen**

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2013		6 321		1 397
2014	Anslag	7 634 ¹	Utgifts- prognos	7 663
2015	Förslag	7 815		
2016	Beräknat	7 858 ²		
2017	Beräknat	7 987 ³		
2018	Beräknat	8 199 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 7 795 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 7 794 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 7 796 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Försvarsunderrättelse-domstolen bedriver med att pröva frågor om tillstånd till signalspaning enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelse-verksamhet.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas med 7 tusen kronor 2015, 27 tusen kronor 2016, 27 tusen kronor 2017 och 26 tusen kronor 2018 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

**Tabell 3.42 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för
1:13 Försvarsunderrättelse-domstolen**

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	7 634	7 634	7 634	7 634
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	188	251	381	592
Beslut	-7	-27	-28	-27
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	7 815	7 858	7 987	8 199

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 7 815 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 Försvarsunderrättelse-domstolen för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 7 858 000 kronor, 7 987 000 kronor respektive 8 199 000 kronor.

3.5.15 1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

**Tabell 3.43 Anslagsutveckling 1:14 Statens inspektion för
försvarsunderrättelseverksamheten**

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2013		7 902		4 685
2014	Anslag	12 486 ¹	Utgifts- prognos	12 174
2015	Förslag	12 750		
2016	Beräknat	12 826 ²		
2017	Beräknat	13 041 ³		
2018	Beräknat	13 387 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 12 718 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 12 718 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 12 719 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten bedriver med att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten hos de myndigheter som enligt förordningen

(2000:131) om försvarsunderrättelseverksamhet bedriver sådan verksamhet, samt att i enlighet med lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet verkställa beslut om tillgång till signalbärare.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas med 11 tusen kronor 2015, 44 tusen kronor 2016, 43 tusen kronor 2017 och 42 tusen kronor 2018 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Tabell 3.44 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	12 486	12 486	12 486	12 486
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	275	384	599	945
Beslut	-11	-44	-44	-44
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	12 750	12 826	13 041	13 387

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 12 750 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamhet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 12 826 000 kronor, 13 041 000 kronor respektive 13 387 000 kronor.

4 Samhällets krisberedskap

4.1 Mål för samhällets krisberedskap

Riksdagen har beslutat propositionen Lag om sprängämnesprekursorer och redovisning av krisberedskapens utveckling (prop. 2013/14:144, bet. 2013/14FöU11, rskr. 2013/14:324). I propositionen anges att målen för krisberedskapen omfattar att:

- minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor,
- trygga människors hälsa och personliga säkerhet, och
- hindra eller begränsa skador på egendom eller miljö.

Målet för verksamheten inom det civila försvaret, enligt propositionen Vårt framtida försvar (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05FöU5, rskr. 2004/05:143), är att:

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, och
- bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Målet för arbetet med skydd mot olyckor är enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett – med hänsyn till de lokala förhållandena – tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

4.2 Resultatredovisning

Samhällets samlade förmåga att förebygga, hantera och lära från olyckor och kriser bygger på förmågan hos alla aktörer i samhället – offentliga, privata, centrala, regionala och lokala organisationer och enskilda individer. Den samlade bedömningen av vilka resultat som har uppnåtts i förhållande till målen baseras därför på aktiviteter och prestationer som har utförts, såväl inom utgiftsområde 6, som inom andra utgiftsområden. Även privata verksamheter och andra faktorer i omvärlden påverkar krisberedskapens utveckling.

I propositionen Lag om sprängämnesprekursorer och redovisning av krisberedskapens utveckling (prop. 2013/14:144) lämnades våren 2014 en omfattande redovisning av bedömningar och uppnådda resultat avseende krisberedskapen. Av denna anledning lämnas en mer begränsad resultatredovisning i detta avsnitt.

4.2.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Regeringens redovisning av resultaten av de aktiviteter och prestationer som har utförts inom samhällets krisberedskap baseras på följande bedömningsgrunder:

- förmåga att motstå störningar – förebygga, olyckor och kriser
- förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar

- förmåga att skydda hav och kust
- förmåga att följa upp, utvärdera och lära

De resultatindikatorer som används är följande.

- antal dödsolyckor
- antal döda i bränder
- uttryckningstid för att komma till plats med relevant fartyg vid miljöräddning till sjöss
- upptäckta utsläpp per flygtimme vid miljöövervakning till sjöss

Dessa resultatindikatorer ger viss relevant information om området. Resultatredovisningen påverkas också av andra faktorer såsom demografiska förändringar, ändringar i levnadsvanor och hälsoutveckling hos befolkningen.

Resultatredovisningen inom utgiftsområde 6 sker både genom resultatindikatorer och genom övriga bedömningsgrunder. I vilken utsträckning resultatindikatorer eller övriga bedömningsgrunder är relevanta i uppföljningen sammanhänger bl.a. med möjligheterna att se förändringar över tid med hjälp av årliga mätbara resultat. Förutsättningarna för att följa upp arbetet med krisberedskap och civilt försvar som avser s.k. sällanhändelser med stora samhällskonsekvenser och förutsättningarna att följa upp arbetet med att förebygga och hantera olyckor som dagligen drabbar enskilda individer ser olika ut. För krisberedskap och civilt försvar låter sig resultaten framförallt beskrivas genom övriga bedömningsgrunder medan skydd mot olyckor är bättre lämpat för resultatindikatorer.

4.2.2 Resultat

Förbättrad förmåga att motstå störningar – förebygga olyckor och kriser

Förebyggande arbete genom risk- och sårbarhetsanalyser

Statliga myndigheter analyserar årligen i enlighet med förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap de risker och sårbarheter som finns inom det egna ansvarsområdet. För att minska risken för att olyckor och kriser inträffar har arbetet för att öka berörda aktörers riskmedvetenhet fortsatt. Arbetet handlar bl.a. om fortsatt kunskapsuppbyggnad om vilka hot,

risker och sårbarheter som finns inom den egna verksamheten och för övriga samhället.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har redovisat uppdrag om en nationell bedömning avseende förmågor, risker och sårbarheter i samhället med utgångspunkt i bl.a. myndigheternas risk- och sårbarhetsanalyser. I redovisningen för 2014 konstaterar MSB att krisberedskapen har förbättrats på flera områden. Myndigheten bedömer att det i Sverige finns en generell förmåga, i form av planering, strukturer, resurser och rutiner, att förebygga och hantera kriser. Samtidigt identifieras ett antal förbättringsområden bl.a. avseende informationssäkerhet och förmågan att upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid en kris-situation t.ex. vid elavbrott som sträcker sig över flera dagar (dnr Fö2014/510/SSK).

Regeringen delar denna bedömning och följer noga myndigheternas arbete med att förbättra denna förmåga. Förutsättningarna för krisberedskapen förändras ständigt. Arbetet har fortsatt med att, i enlighet med ansvarsprincipen, identifiera behov och vidta sektorsvisa och sektorsövergripande åtgärder för att förstärka krisberedskapen. Exempel på sådana pågående arbeten är förtydligandet av behovet av enskilda människors förmåga att medverka i krisberedskapen, förbättrande av riskmedvetenhet hos offentliga och privata aktörer som ansvarar för drift av samhällsviktig verksamhet, utveckling av metoder och rutiner för uthållig krisledning och att förbättra kunskaper om tillgång till förstärkningsresurser.

Stärkt arbete med skydd mot olyckor

Varje år omkommer nära 3 000 personer i olyckor. Antalet omkomna har legat ganska konstant under många år, men varierar mellan olika typer av olyckor. Antalet döda i trafikolyckor och arbetsolyckor har minskat samtidigt som t.ex. antalet fallolyckor ökat. Omvärldsfaktorer att beakta i arbetet med skydd mot olyckor är bl.a. urbanisering, socioekonomiska faktorer, förändrad social sammanhållning, förändrad arbetsmarknad och klimatförändringar.

Kommunernas handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst är viktiga styrdokument för kommunernas arbete inom området skydd mot olyckor. MSB har i samverkan med länsstyrelserna den 30 april 2014 redovisat vilket stöd de berörda myndigheterna

lämnat till kommunernas arbete med handlingsprogram och hur stödet kan utvecklas (dnr Fö2014/845/SSK). Av redovisningen framgår bl.a. att MSB avser bidra till att handlingsprogrammen utvecklas så att kopplingen mellan risker, mål och förmågor förbättras och att kommunernas uppföljning och utvärdering utvecklas. Myndigheten konstaterar att kommuner och länsstyrelser inom ramen för deras uppdrag aktivt behöver bidra till att utveckla handlingsprogrammen.

Regeringen bedömer att kommunernas arbete med handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst fortsatt behöver utvecklas och att kommunerna bör ges fortsatt stöd i detta arbete. Regeringen avser följa arbetet och vilka effekter vidtagna åtgärder ger.

MSB har i november redovisat vidtagna åtgärder för att stödja kommunerna i syfte att utveckla det breda säkerhetsarbetet i kommunerna (dnr Fö2013/2049/SSK). I myndighetens rapport redovisas 100 exempel på MSB:s stöd till kommunerna - t.ex. vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser, vägledning för kommunala handlingsprogram och vägledning för hantering av extraordinära händelser. Stödet bidrar till att stärka kommunerna i arbetet med skydd mot olyckor och krisberedskap.

Regeringens bedömning är att kommunernas säkerhetsarbete har stor betydelse för människors trygghet. Regeringen avser följa arbetet och vilka effekter vidtagna åtgärder ger.

Naturolyckor

Sverige har under 2013 rapporterat enligt EU-översvämningsdirektivets steg två till kommissionen, vilket innebär att hot- och riskkartor utarbetats för de områden där en betydande översvämningsrisk identifierats och där konsekvenserna av en översvämningskatastrof kan bli stora. Regeringen bedömer att arbetet som följer av översvämningsdirektivet har bidragit till en ökad kunskap lokalt, regionalt och nationellt beträffande förebyggande och hanterande av naturolyckor. Översvämningskarteringar är underlag som kommuner och länsstyrelser kan använda inom ramen för risk- och sårbarhetsanalyser, fysisk planering och klimatanpassningsåtgärder.

För förebyggande åtgärder i områden där risken för naturolyckor bedöms vara särskilt stor lämnades under 2013 statligt bidrag till 16 kommuner från anslaget 2:2 *Förebyggande*

åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor på totalt 22 451 000 kronor. Sådana åtgärder som skyddar samhällsviktig verksamhet har prioriterats.

Säker hantering av farliga ämnen

CBRNE-samverkan

Nationell samverkan har utvecklats inom CBRNE-området (kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva ämnen) bl.a. genom arbetet med framtagande av en aktörs-gemensam CBRNE-strategi. Den första delen av strategin redovisades i december 2013 (dnr Fö2014/151/SSK). Utvecklingen av strategin fortsätter under 2014. En ökad samverkan kan sägas minska risken för och konsekvenserna av allvarliga kriser, störningar och olyckor.

Anslaget 2:4 *Krisberedskap* har finansierat ett antal projekt med fokus på CBRNE. Cirka 100 CBRNE-projekt avslutades 2013 och av dessa har 30 använts i konkreta situationer. Bland annat har möjligheterna att utreda brott kopplade till CBRNE-händelser förbättrats.

CBRNE-projekt och övningar har genomförts vilket har bidragit till att stärka samhällets samlade förmåga att hantera och förebygga större CBRNE-händelser samt en stärkt förmåga till tidig upptäckt, varning och hantering av biologiska hot.

Majoriteten av åtgärderna i EU:s spräng-ämnesshandlingsplan har genomförts nationellt (dnr Fö/2013/1261/SSK). Inom Hagsamarbetet har de nordiska länderna fortsatt samarbeta med beredskap för CBRN-händelser (dnr Fö2009/576/SSK). Under 2013 har MSB tillsammans med andra aktörer producerat en "first responders"-manual på engelska för händelser med farliga ämnen.

För att ytterligare tillvarata den samlade kompetensen har MSB i regleringsbrevet för 2014 uppdragits att i samverkan med andra berörda myndigheter sammanställa ett långsiktigt behov av CBRN-forskning inom ramen för Totalförsvarets forskningsinstitutets uppdrag på området.

Kärnenergi-beredskap

Övning är en central del av kärnenergi-beredskapen och något som sker kontinuerligt på samtliga nivåer. Under 2013 har bl.a. de regionala övningarna Omfall och Havsrör genomförts. Ett antal brister identifierades i samverkan mellan berörda aktörer inom

industrin och på regional nivå, vilket har föranlett åtgärder i beredskapsplaner på regional nivå.

Sprängämnesprekursorer, explosiva varor och pyroteknik

Direktivet 93/15/EEC om explosiva varor för civilt bruk har omförhandlats och det nya direktivet antogs 26 februari 2014. Arbetet med implementeringen av direktivet pågår.

MSB har under 2013 meddelat ändringar i föreskrifterna om pyrotekniska artiklar som bl.a. innebär ett förbud för allmänheten att använda raketer som innehåller mer än 75 gram explosiv vara.

Den nationella gruppen för sprängämnessäkerhet har under 2013 arbetat med vägledning till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer samt genomfört ett antal studier på området improviserad explosivanordning och hemgjort sprängämne (dnr Fö2013/1261/SSK). Regeringen bedömer att resultaten i kombination med den ökade samverkan på området har ökat samhällets förmåga att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga händelser med sprängämnen.

Transport av farligt gods

Regeringen bedömer att arbetet med tillsyn, tillsynsvägledning och marknadskontroll inom ramen för anslaget 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* har bidragit till att minska risken för allvarliga kemikalieolyckor, olyckor vid transporter av farligt gods och olyckor med brandfarliga och explosiva varor samt förbättrat förmågan hos regionala aktörer vid omfattande räddningsinsatser.

Stärkt brandskydd

Tabell 4.1 Antalet döda i bränder åren 2009 till 2013

Ar	Antal döda
2009	124
2010	130
2011	102
2012	103
2013	98

Källa: Statistikuppgifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Under 2013 omkom 98 personer till följd av bränder. Arbetet med förebyggande åtgärder har gett resultat. Trots att antalen döda i bränder har minskat finns det samverkande demografiska

faktorer som innebär risk för att Sverige kan vara på väg tillbaka mot ett ökat antal bränder med ökat antal omkomna. Det är därför viktigt att det förebyggande arbetet fortsätter att utvecklas med dessa faktorer i beaktande.

Inom ramen för den nationella strategin för stärkt brandskydd har nationella samverkansgruppen för brandskyddsfrågor, som samordnas av MSB, bedrivit en mängd aktiviteter för att ge stöd till enskilda. Regeringen bedömer att arbetet med den nationella strategin stödjer och driver på brandskyddsarbetet. Samverkansgruppen för brandskyddsfrågor bedöms möjliggöra att arbetet fortsätter och utvecklas.

Förmågan att förebygga och hantera it-incidenter

En särskild utredare har fått i uppdrag att föreslå en strategi och mål för hantering och överföring av information i elektroniska kommunikationsnät och it-system (dir. 2013:110). Detta är ett led i regeringens ambition att hålla samman det nationella och det internationella arbetet inom informationssäkerhetsområdet. Strategin tar sin utgångspunkt i såväl en säkerhetspolitisk kontext som i målen för Sveriges säkerhet och målen för samhällets krisberedskap. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2014.

Mellan de nordiska länderna har ett gemensamt kommunikationsnätverk för säker informationsdelning mellan de nationella CERT-organisationerna etablerats (dnr Fö2013/2012/SSK). För att utveckla förmågan till samarbete mellan stat och näringsliv har den nationella informationssäkerhetsövningen (NISÖ) genomförts i MSB regi. Övningen har bidragit till att utveckla den nationella förmågan att hantera omfattande it-angrepp mot samhällsviktiga system.

MSB har tillsammans med Datainspektionen och Socialstyrelsen arbetat med att omsätta befintliga strategier för informationssäkerhet till konkreta handlingsplaner inom e-förvaltningen samt inom vård och omsorg. Arbetet har resulterat i att ett arbetsutskott för frågorna har inrättats i E-delegationen.

MSB har tagit fram två vägledningar, dels om informationssäkerhet i upphandling, dels om fysisk informationssäkerhet i it-utrymmen. Även en ny metod för kontinuitetsshantering har tagits fram av myndigheten.

MSB har inom ramen för sitt ansvar inom området it-incidenthantering genom CERT-SE

(Computer Emergency Response Team) hanterat cirka 5 100 händelser under året (cirka 4 800 under 2012). Flertalet av dessa händelser har dock hanterats i it-system per automatik. Antalet direkta incidenter som MSB/CERT-SE har hanterat under 2013 uppgår till 64 jämfört med 54 för 2012.

Inom ramen för anslaget 2:4 *Krisberedskap* har satsningar på ökad säkerhet i industriella informations- och styrsystem fortsatt. De sektorer som har prioriterats är elproduktion och eldistribution, vatten- och avloppsproduktion, transporter, kärnteknisk verksamhet samt processindustri.

Regeringens bedömning är att det arbete som bedrivits under året har ökat samhällets samlade förmåga att förebygga och hantera it-incidenter.

Särskilda medel för utvecklingen av krisberedskapen – anslaget 2:4 *Krisberedskap*

De åtgärder som krävs för att upprätthålla och förbättra krisberedskapen bör i enlighet med ansvarsprincipen huvudsakligen finansieras inom ramen för ansvariga aktörers ordinarie verksamhet. Utöver finansiering inom ramen för ordinarie verksamhet kan finansiering också ske med medel ur anslaget 2:4 *Krisberedskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Anslaget kan användas för att initiera och genomföra tvärsektorieella projekt och åtgärder inom krisberedskapen i enlighet med regeringens inriktning.

Under 2013 har anslaget 2:4 *Krisberedskap* finansierat verksamhet till en kostnad av 1 096 miljoner kronor. Av denna summa tilldelades MSB 106 miljoner kronor för finansiering av förstärkningsmateriel och genomförande av skyddsrumskontroll, övningar och utvecklingsprojekt. Länsstyrelserna har tilldelats 63 miljoner kronor för utvecklingsprojekt och 24 miljoner kronor för finansiering av ledningsplatser. Kommunerna tilldelades 290 miljoner kronor av anslaget som bidrag i enlighet med lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och 55 miljoner för finansiering av räddningscentraler och ledningsplatser. Enligt samma lag tilldelades landstingen 10 miljoner kronor som bidrag. Landstingen tilldelades också 9 miljoner kronor för finansiering av ledningsplatser. Vidare finansierade anslaget kostnader för forskning (137 miljoner kronor) och bidrag till frivilliga

försvarsorganisationer (32 miljoner kronor). Totalt har 370 miljoner kronor fördelats till centrala myndigheter för projekt som syftar till att utveckla förmågan att i samhällsviktig verksamhet motstå allvarliga störningar, att leda, samverka och kommunicera, att mobilisera resurser och att arbeta med civilt försvar.

MSB har följt upp de åtgärder som vidtagits av myndigheter, kommuner, landsting och frivilliga försvarsorganisationer och som under 2013 finansierats av medel ur anslaget (dnr Fö2014/616/SSK). MSB har också utvärderat fyra projekt på temat farliga ämnen (dnr Fö2014/179/SSK). I uppföljningen konstateras att anslaget har bidragit till gemensamma projekt där aktörer har ökat sin förmåga att i samverkan hantera kriser. Sammantaget bedömer MSB att de aktiviteter som finansierats av anslaget har bidragit till att stärka samhällets samlade förmåga. Regeringen delar denna bedömning.

Regeringen bedömer att de aktiviteter och prestationer som finansierats av anslaget har bidragit till målet att minska risken för allvarliga störningar, kriser och olyckor. Regeringen bedömer vidare att anslaget har bidragit till målet att trygga människors hälsa och personliga säkerhet samt målet för det civila försvaret. Den uppnådda förmågan har under året kunnat nyttiggöras vid hanteringen av de stormar som drabbade Sverige under hösten 2013, samt i form av svensk hjälp internationellt t.ex. vid strålningsmätningar efter kärnkraftsolyckan i Fukushima.

Stärkt förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar

Ökad kunskap och stärkt förmåga

Under året har utbildningsutbudet hos MSB utvecklats och anpassats efter behovet i samhället. Utvecklingen under året visar att fler kurser än tidigare genomförts på distans. Nya kurser har utvecklats och genomförts.

MSB har i samråd med Nationellt forum för inriktning och samordning av övningar (NAFS) utarbetat en gemensam inriktning för de förmågor som ska övas inom ramen för den tvärsektorieella övningsverksamheten under perioden 2014–2017. En ökad styrning och inriktning av den tvärsektorieella förmågeutvecklingen bör enligt MSB gynna förut-

sättningarna för att stärka myndigheternas möjligheter att samverka vid olyckor och kriser.

MSB har tagit fram en grundbok för övningsvägledning som syftar till att ge stöd vid planering och genomförande av krishanteringsövningar. Övningsverksamheten har finansierats med totalt 2 miljoner kronor från anslaget 2:4 *Krisberedskap* under 2013.

Regeringen bedömer att den samlade utbildnings- och övningsverksamheten på krisberedskapsområdet bidragit till en utvecklad förmåga att hantera olyckor och kriser. Den nationella tvärsektorielle övningsplaneringen och samordningen av övningsverksamheten bedöms ha utvecklats under året.

Frivilligt engagemang ett stort värde för krisberedskapen

MSB arbetar med samordning mellan berörda aktörer i samhället i syfte att förebygga och hantera olyckor och kriser. Myndigheten har under 2013 bl.a. arbetat för att öka samverkan mellan samverkansområdena och de frivilliga försvarsorganisationerna.

Utbetalda medel och projekt

MSB har i enlighet med regleringsbrevet fördelat 32 miljoner kronor till de frivilliga försvarsorganisationerna för särskilda uppdrag med syftet att höja krisberedskapen i samhället. Exempel på utbildningar och verksamheter som myndigheten beviljat bidrag för är:

- Krisstödjare på flygplatser - huvudmannaskap för utbildning i krisstöd och första hjälpen.
- Regionala konferenser för förbättrad samverkan och krisberedskap.
- Vidmakthållande och utveckling av resursgrupp i kärnkraftslänen Uppland och Halland.
- Utbildning av räddningshundekipage för internationella insatser.

Myndigheten har under de senaste åren arbetat med att utveckla inriktningen av uppdragsersättningar till de frivilliga försvarsorganisationerna. Uppdragen ska tydligare än tidigare fokusera på offentliga aktörers behov på lokal, regional och central nivå med utgångspunkt i aktörernas egna risk- och sårbarhetsanalyser. Detta väntas i förlängningen bidra till att utbetalade medel får en större effekt

på samhällets samlade krisberedskap. Regeringen ser positivt på det fortsatta arbetet med att utveckla inriktningen så att de medel som betalas ut går till projekt som ger störst nytta för krisberedskapen.

Förutom uppdragsersättning har de frivilliga försvarsorganisationerna inom ramen för anslaget 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* tilldelats sammanlagt 23 miljoner kronor i organisationsstöd, vilket bl.a. ska bidra till administrativ basverksamhet och verksamhetsutveckling. Medlen fördelas med stöd av förordningen om frivillig försvarsverksamhet. Myndigheten har vidare inom ramen för anslaget 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* betalat ut 33 miljoner kronor i ersättning till olika ideella organisationer för uppdrag som syftar till att öka den enskildes förmåga att förebygga och hantera olyckor, allvarliga händelser och kriser. MSB har under 2013 gjort en uppföljning av de uppdrag som beviljats till frivilliga försvarsorganisationer. Myndigheten bedömer att de uppdrag som har genomförts under 2013 har bidragit till att stärka krisberedskapen. Regeringen delar denna bedömning.

En alarmeringstjänst för snabb och samordnad hjälp

De uppgifter som SOS Alarm utför enligt alarmeringsavtalet bidrar till samhällets förmåga inom områdena skydd mot olyckor och krisberedskap. SOS Alarm tog under 2013 emot cirka 3,6 miljoner samtal till nödnumret 112 varav 1,9 miljoner var nödsamtal. Enligt alarmeringsavtalet ska medelsvarstiden för nödnumret 112 vara högst 8 sekunder. Den genomsnittliga svarstiden för samtliga SOS-centraler var 8,4 sekunder för 2011, 7,7 sekunder för 2012 respektive 11,5 sekunder för 2013 (dnr Fö2014/377/SSK). Anledningen till ökningen av svarstiden är flera bl.a. underbemanning och hög personalomsättning samt omställning av SOS Alarms verksamhet.

Av MSB:s tillsynsrapport av alarmeringsavtalet framgår bl.a. att myndigheten ser allvarligt på att SOS Alarm inte lever upp till kraven på svarstider (dnr Fö2014/1057/SSK).

Stärkt räddningstjänst genom ökad samverkan
Kommunal räddningstjänst organiserad med deltidsanställda brandmän har stor betydelse för räddningstjänstverksamheten. MSB har i april 2014 redovisat vilka åtgärder som myndigheten

vidtagit för att stödja kommunerna i arbetet med att organisera räddningstjänsten med deltidsanställda brandmän (dnr Fö2014/847/SSK). Av rapporten framgår att MSB har vidtagit ett antal åtgärder t.ex. har myndigheten utvecklat en internetbaserad utbildningsplattform och tagit fram omfattande stöd- och informationsmaterial för att stödja kommunerna i arbetet med att organisera räddningstjänsten med deltidsanställda brandmän. Vidare framgår av rapporten att myndigheten avser att initiera en arbetsgrupp inom det av myndigheten nyligen inrättade Räddningstjänstrådet (forum för dialog med aktörer inom kommunal räddningstjänst) för att stödja utvecklingen av räddningstjänstens organisation med deltidsanställda brandmän samt att myndigheten avser att analysera behovet av en översyn av systemet för utbildning inom MSB:s område för att tillgodose behovet av ökad flexibilitet och anpassning till lokala förutsättningar. Myndighetens stöd till kommunerna kommer att bidra till att samordnat utveckla den kommunala räddningstjänsten organiserad med deltidsanställda brandmän. Regeringen avser följa arbetet och vilka effekter vidtagna åtgärder ger.

Genom samverkan mellan s.k. blåljusaktörer kan samhällets hjälpresurser inom områdena allmän ordning, säkerhet och hälsa användas på ett mer effektivt sätt. MSB har tillsammans med Rikspolisstyrelsen och Socialstyrelsen i april 2014 redovisat hur myndigheterna stödjer initiativ på lokal nivå för att stärka samverkan mellan blåljusaktörer samt mellan blåljusaktörer och andra aktörer (dnr Fö2014/847/SSK). Av rapporten framgår att MSB kommer att fortsätta att utveckla nätverk för att stärka samverkan mellan blåljusaktörer och andra aktörer. Vidare framgår att MSB, inom ramen för Centralt räddningstjänstforum (forum för räddningstjänstansvariga myndigheter och andra med räddningstjänsten samverkande organ), avser tillföra frågan hur myndigheterna kan utveckla samverkan ytterligare. Regeringen bedömer att genom ökad samverkan mellan de s.k. blåljusaktörerna samt mellan blåljusaktörer och andra aktörer stärks samhällets förmåga att hantera olyckor och kriser. Regeringen avser följa arbetet och vilka effekter vidtagna åtgärder ger.

MSB har redovisat sin förmåga att vid en situation som medför omfattande räddningsinsatser kunna överta räddningstjänsten i en eller

flera kommuner (dnr Fö2013/2327/SSK). I rapporten redovisas att MSB kan stödja kommunerna genom myndighetens utvecklade operativa förmågor utan att myndigheten formellt tar över ansvaret för räddningstjänsten i de berörda kommunerna. I rapporten anges att myndigheten kan behöva utveckla en rutin för att, på nationell nivå, prioritera resurser. Regeringen avser följa arbetet och vilka effekter vidtagna åtgärder ger.

MSB har i april 2014 analyserat och redovisat förutsättningarna för att använda lämplighetstester med fortsatt höga kompetenskrav för antagningen till utbildningen i skydd mot olyckor för att så långt som möjligt säkerställa att de som antas har förutsättningar för att arbeta bl.a. inom den kommunala räddningstjänstverksamheten (dnr Fö2014/793/SSK). I rapporten anger MSB att det behövs fler studier om hur ändamålsenliga lämplighetstester kan utformas. Vidare bedöms effekten av tillämpning av lämplighetstester som osäker vad gäller jämställdhet och mångfald. Regeringens bedömning är därmed att frågan behöver utredas vidare.

Förbättrade förutsättningar för samordning och samverkan

Samverkansförmåga

Hösten 2013 präglades av återkommande vädervarningar och stormar. Samverkanskonferenser och andra former av stöd till samverkan genomfördes därför med hög frekvens. Erfarenheterna från hösten är att samordning mellan berörda aktörer fungerade väl såväl före, under, som efter stormen. Jämfört med hanteringen av stormarna Per och Gudrun i början av 2000-talet ser regeringen att samordningen numera utgör en del av hanteringen på alla nivåer och under händelsens olika delar.

MSB genomför varje vecka nationella samverkanskonferenser. De har dels skapat större förståelse kring vikten av gemensamma arbetssätt aktörerna emellan, dels gett insikt om att ett fungerande samarbete i vardagen är en förutsättning för fungerande samarbete vid en händelse. Erfarenheter visar också att även under en internationell händelse med flera svenska aktörer involverade fungerar samverkan väl. I samband med hanteringen av tyfonen Haiyan hölls samverkanskonferenser i perspektivet lägesbild och eventuellt drabbade svenska

medborgare. Samverkanskonferenser med fokus på informationssamordning har initierats tidigare i händelserna än åren innan.

MSB har under året levererat 365 dygnsrapporter samt 37 lägesbilder vid särskilda händelser till såväl interna som externa mottagare. Nationella händelser som kan nämnas är it-störningar, överbelastningsattacker, transportstrejk, oroligheter i Husby, högnivåbesök i Stockholm samt väderrelaterade händelser. Internationellt medförde utvecklingen i Libanon kopplat till krisen i Syrien, oroligheterna i Centralafrikanska republiken, samt tyfonen Haiyan att särskilda lägesbilder utarbetades.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att MSB levererar ett stöd och en plattform som möjliggör effektivare hantering av händelser, såväl för den enskilda organisationen, som gemensamt aktörerna emellan.

Regeringen gör bedömningen att myndigheter och andra berörda aktörer inom krisberedskapen har blivit bättre på att samverka och att arbeta koordinerat.

Rakel – effektiv kommunikation och stärkt samverkan

Antalet abonnemang har ökat med 19 procent under 2013 och vid utgången av året var antalet drygt 54 500. I dag är samtliga räddningstjänster aktiva Rakelanvändare.

Rakels tillgänglighet har under 2013 haft ett genomsnitt på 99,94 procent. I samband med höstens stormar påverkades dock Rakels nät på några platser i landet. Arbete har genomförts i syfte att öka Rakels robusthet.

Kostnaderna för Rakel uppgick 2013 till 474 miljoner kronor och är därmed i stort sett oförändrade i jämförelse med 2012 då de uppgick till 482 miljoner kronor. Under samma period ökade intäkterna via avgifter från 312 miljoner kronor till 369 miljoner kronor (18 procent). Totalt gick verksamheten med 105 miljoner kronor i underskott som till stor del täcktes med ett balanserat överskott från föregående år samt med anslagsmedel.

Tabell 4.2 Kostnader och avgiftsintäkter för Rakel 2011–2013

	2011	2012	2013
Kostnader	475 608	482 173	474 414
Avgiftsintäkter	259 955	311 823	369 421

Källa: MSB:s årsredovisning 2013. I avgiftsintäkterna ingår intäkterna från MSB:s egna abonnemang (tkr).

Regeringen bedömer att utbyggnaden av Rakel liksom den ökade anslutningsgraden har förbättrat möjligheterna till samverkan och kriskommunikation, vilket i sin tur stärker samhällets förmåga att hantera olyckor och kriser.

Stöd och solidaritet genom insatser

Nationella insatser

Under 2013 genomförde MSB 42 nationella stödinsatser. Exempelvis bidrog MSB med stöd vid en större torvmossebrand i Skånes Fagerhult, samt med ett CBRNE-team vid besöket av USAs president Barack Obama i Stockholm som en del av säkerhetsarrangemangen. Utöver dessa insatser har ett antal mindre insatser genomförts inom området CBRNE och oljeskydd.

Regeringen bedömer att genomförda insatser har bidragit till den nationella krisberedskapen genom att stödja kommuner och regioner i arbetet med att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor.

Internationella insatser

Under 2013 genomförde MSB 157 insatser i 48 länder – något fler än året innan. Ökningen förklaras av främst humanitära insatser med anledning av Syrienkrisen och tyfonen Haiyan på Filippinerna.

Inbördeskriget i Syrien har medfört fortsatt behov av humanitära stödinsatser i regionen i länder som Jordanien, Libanon, Turkiet och Irak. Stöd har lämnats inom områden som informationshantering, miljö, transport, logistik, vatten och sanitet.

MSB har i samverkan med Försvarsmakten och andra länder bistått den svenska humanitära hjälpinsatsen efter tyfonen Haiyan på Filippinerna. Genom kontors- och boendestöd till FN-organ i drabbade områden bidrog det svenska stödet till att hjälparbetet snabbt kunde starta. MSB skickade även fordon, sjukvårdsutrustning, hygienartiklar och enklare tält, samt bidrog med expertstöd inom kommunikation, it, sjukvård, vatten och sanitet. Försvarsmakten bidrog till hjälpinsatsen med två Herkulesplan som transporterade personal och förnödenheter till insatsområdet, transporter av civila som evakuerades, samt frakt av förnödenheter. MSB bidrog även till en stödstyrkeinsats för att delta i arbetet med att söka efter personer med hemvist i Sverige. I efterdyningarna av katastrofen har

Stärkt förmåga att skydda hav och kust

Räddningstjänst till sjöss

Miljöräddning

Investeringar vad gäller nya plattformar till Kustbevakningen är nu levererade. Miljöskyddsfartyg, patrullfartyg och övervakningsflygplan har under 2013 fullt ut integrerats i Kustbevakningens verksamhet. Kustbevakningen har i regleringsbrev haft i uppdrag att senast vid utgången av 2013 ha förmågan att med nationella resurser kunna bekämpa oljeutsläpp på upp till 10 000 ton.

Kustbevakningen har under 2013 haft minst fyra miljöskyddsfartyg och ett antal övervakningsfartyg ständigt till sjöss. Normalt har det även funnits två fartyg av 001-serien patrullerande i högriskområden. Myndigheten anger att detta mål nu får anses vara uppnått.

Kustbevakningsflygets närvaro samt tillgång till satellitspaning bidrar till att utsläpp snabbt kan upptäckas. Myndighetens målsättning att minska insatstider till att vara på plats inom fyra timmar och starta bekämpningsinsats inom åtta timmar har uppnåtts, med undantag för delar av norrlandskusten där det är stora avstånd. Risker för att utsläpp når land har kunnat reduceras. Under 2013 har Kustbevakningen genomfört 43 oljeskyddsoperationer och nio operationer av förebyggande karaktär när olja läktras från skadade fartyg. Under året har det inte varit någon händelse med mer omfattande utsläpp som följd.

Regeringen bedömer att förutsättningarna för att klara av ett stort utsläpp av olja har förbättrats betydligt. Det finns fortsatta utmaningar att bekämpa oljeutsläpp vid ogynnsamma betingelser, exempelvis hård vind eller vinterförhållanden med kort dagsljusperiod och is. De nya större fartygen samt genomförda övningar har även lett till en god förmåga till nödbogsering. Vad gäller nödläkning och brandbekämpning till sjöss i syfte att förhindra att olja kommer ut i vattnet så finns nu den tekniska kapaciteten att kunna genomföra detta. Kustbevakningen bedömer att det krävs mer övningar och kompletterande utbildningar för att uppnå full förmåga, något som myndigheten har en genomförandeplan för. Regeringen delar denna bedömning.

Sjöräddning

Kustbevakningen har under 2013 blivit utlarmade till 199 sjöräddningsinsatser med en eller flera enheter, vilket är en ökning jämfört med föregående år (166). Sjöräddning i syfte att rädda liv bryter all annan pågående verksamhet.

Sjöövervakning och kontrollverksamhet

Miljöövervakning

Under 2013 påbörjade Kustbevakningen arbetet med en miljöövervakningsgrupp vars syfte är att se över rutiner och kommande instruktioner för arbetet med miljöövervakning samt att utvärdera tillsynsplanarbetet, en plan som ska fastställa platser och kritiska tidpunkter där konsekvenserna av ett utsläpp och risken eller sannolikheten för utsläpp, är störst. Utsläppen från fartygstrafiken har under 2013 minskat jämfört med 2012. Detta följer de senaste årens trend, med undantag av 2011 då en viss ökning skedde.

Tabell 4.3 Miljöövervakning utsläpp

Upptäckta utsläpp

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Anmälda utsläpp	433	431	339	382	317	266
Konstaterade utsläpp	315	288	240	264	254	207

Källa: Kustbevakningens årsredovisning 2013.

Tabell 4.4 Miljöövervakning med flyg

Upptäckta utsläpp per flygtimme

År	Antal utsläpp upptäckta av flyget	Antal flygtimmar	Upptäckt per flygtimme
1998	276	2 788	0,10
1999	221	2 990	0,07
2000	162	2 962	0,06
2001	101	2 781	0,04
2002	108	2 717	0,04
2003	90	2 752	0,03
2004	153	3 516	0,04
2005	110	3 739	0,03
2006	101	2 842	0,04
2007	41	1 396	0,03
2008	52	2 062	0,03
2009	88	2 914	0,030
2010	35	2 450	0,014
2011	56	3 549	0,016
2012	60	3 110	0,019
2013	79	2 056	0,038

Källa: Kustbevakningen.

Fiskerikontroller

Kustbevakningen har under 2013 genomfört fiskerikontroll som omfattar övervakning och kontroll av fritids- och yrkesfisket, både till sjöss och från luften. Inför kontrollåret 2013 har Kustbevakningen tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten beslutat om en gemensam nationell tillsynsplan som övergripande styr kontrollverksamheten. Fiskerikontrollen har genomförts i enlighet med den gemensamma fiskeripolitiken inom EU. Kustbevakningen deltog med operativa enheter i 11 gemensamma kontrollprogram inom EU:s Joint Deployment Plans (JDP) i Västerhavet och Östersjön. JDP-arbetet bedrivs tillsammans med flera medlemsländer inom EU där inspektionsresurserna samordnas i syfte att uppnå en effektivare och mer likriktad fiskerikontroll. Kustbevakningen har också med kustbevakningsflyget utfört JDP-övervakning i Nordostatlanten för North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC Regulatory Area). Kustbevakningen har noterat att sedan 2010 har rapporterade fiskebrott mer än halverats och en minskning med 28 procent har skett sedan 2012. De överträdelser som sorteras in under fritidsfiske står för merparten av brottsanmälningarna.

Sjötrafikövervakning

Under 2013 har Kustbevakningen genomfört riktade kontroller vid tider och på platser där behovet bedömts som störst, d.v.s. vid större evenemang och i områden där myndigheten av erfarenhet vet att det förekommer en intensiv fritidsbåtstrafik samt där olyckor kan få stora konsekvenser. Sedan lagändringen om en nedre promillegräns (0,2) infördes 2010 har antalet personer som misstänks för sjöfylleri minskat. Under 2010 rapporterades cirka nio procent av dem som kontrollerades medan det under 2013 har sjunkit till cirka sju procent. Det pågår en beteendeförändring där fritidsbåtstrafiken avtar kraftigt efter kl. 20.00 och där personer som besöker skärgårdskrogar i allt högre grad har en nykter båtförare med sig. Beteendeförändringen bedöms av Kustbevakningen vara en effekt av den nya sjöfyllertilagstiftningen.

Sjösäkerhetstillsyn

Kustbevakningen har som en del av sjösäkerhetstillsynen under 2013 utfört 1 138 kontroller av farligt gods. Under de senaste åren har positiva trender konstaterats vad gäller regelefterlevnad, samt att antalet allvarliga brister (förbud) har minskat från 20 till 14 procent.

Kustbevakningen har utfört cirka 9 000 lastsäkringskontroller. Även inom detta område kan positiva förbättringar konstateras för regelefterlevnaden. Antalet allvarliga brister vid lastsäkring som leder till förbud har minskat från cirka 20 procent (2008) till 7 procent (2013).

Gränskontroll och tullkontroll

Under 2013 har Kustbevakningen tillsammans med centrala gränskontrollenheten vid Rikskriminalpolisen (CGE) tagit fram en gemensam nationell gränskontrollstrategi. Detta ska resultera i en bättre och mera enhetlig nationell gränskontroll. CGE inledde under 2013 även projektet med införandet av det europeiska informationsutbytesystemet, European Border Surveillance System (EUROSUR). Projektet ska vara klart innan december 2014. Kustbevakningen har i sin roll som ansvarig för gränskontrollen vid Sveriges sjögräns en viktig roll i den nationella EUROSUR-funktionen och har därför deltagit aktivt i arbetet med införandet av EUROSUR i Sverige. EUROSUR är beslutat av EU och initierades av den Europeiska gränsmyndigheten FRONTEX där samordning, underrättelse och

information gällande gränsöverskridande verksamhet ska hanteras.

Kustbevakningen ansvarar för tullkontroll till sjöss. Målsättningen är att främst kontrollera ett underrättelsebaserat urval av kontrollobjekt. Emellertid utförs de flesta av Kustbevakningens tullkontroller i samband med annan kontrollverksamhet. Under 2013 har Kustbevakningen genomfört 3 963 tullkontroller. Under 2013 har ett antal riktade insatser genomförts tillsammans med Tullverket. En av insatserna i början av 2013 resulterade i ett stort antal brottsanmälningar och beslag.

Övrig brottsbekämpning och bekämpning av grov organiserad brottslighet

Kustbevakningens insatser i det myndighetsgemensamma arbetet med bekämpning av grov organiserad brottslighet har skett huvudsakligen genom samverkan i de regionala underrättelsecentrumen och det nationella underrättelsecentrumet. Kustbevakningen har under 2013 begränsat sitt deltagande till insatser som har haft en tydlig maritim anknytning. Kustbevakningen har under 2013 deltagit i operativa rådets möten (som leds av Rikskriminalpolisen, rådet beslutar om den operativa nationella inriktningen för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten). Kustbevakningen har även tillsammans med Polisens nationella insatsstyrka genomfört ett antal övningar både nationellt och tillsammans med andra nationer inom den så kallade ATLAS-gruppen med Kustbevakningens tjänstemän som båtförare åt nationella insatsstyrkan vid insatser till sjöss.

Samverkan med Försvarsmakten

Samverkan sker enligt överenskommelse mellan Kustbevakningen och Försvarsmakten. Denna samverkan pågår främst inom:

- sjöinformationsutbyte,
- sjöövervakning,
- kompetensutbyte för vattendyk, bland annat genom projekt DykSMART,
- samordning av materielanskaffning inom vattendyk samt
- samordning och samutnyttjande av infrastruktur (kajer, byggnader och liknande).

Regeringen bedömer att Kustbevakningen har uppnått målen inom sjöövervakning och

kontrollverksamheten. Den nationella samverkan utgår i allt väsentligt från verksamheterna inom övervakning och kontroll, brottsbekämpning samt räddningstjänst och sker både operativt, utifrån beredskap och på en strategisk nivå. Samverkan sker på såväl lokal, regional som nationell nivå. Kustbevakningens samverkan med andra myndigheter bereder ett antal andra myndigheter möjlighet att bedriva sin verksamhet till sjöss utan egna plattformar.

Annan kustbevakningsverksamhet

Internationell samverkan

Kustbevakningen har ett väl utvecklat internationellt samarbete bl.a. med sina motsvarigheter i andra europeiska länder, EU:s byråer och organ samt andra europeiska och internationella nätverk och samarbetsforum. Inom Arktiska rådet samverkar Kustbevakningen avseende bl.a. miljöräddningstjänst i ishavsområdet. Under 2013 har de arktiska staterna undertecknat ett nytt samarbetsavtal om beredskap och insatser vid marina oljeföroreningar i Arktis (eller i arktiska förhållanden).

Kustbevakningen deltog även under april månad 2014 i Frontexoperationen Hermes i Medelhavet med ett sjöövervakningsflygplan inklusive besättning. Syftet med operationen var gränskontroll, men en viktig dimension var även att bidra till att upptäcka fartyg som befinner sig i sjönöd och på så sätt bidra till att rädda liv. Under insatsen upptäckte Kustbevakningen 1 742 människor i sjönöd som senare räddades av fartyg. Regeringen bedömer att deltagande i denna typ av internationell samverkan ger erfarenheter som kan bidra till att utveckla den nationella förmågan till kustbevakning.

Ständigt förbättringsarbete – följa upp, lära och inrikta

Utredning av olyckor – ett arbete för att förbättra säkerheten

Statens haverikommissionens utredningar för 2013 har, trots långa utredningstider i vissa fall, skapat förutsättningar för aktörer inom områdena civil luftfart, civil sjöfart, spårbunden trafik, militär verksamhet, räddningstjänst och annan verksamhet, att lära från olyckor och tillbud.

Målet för Statens haverikommission är att de utredningar som myndigheten initierar snarast

ska slutföras, om möjligt inom tolv månader från olyckan eller tillbudet. Under 2013 översteg den genomsnittliga utredningstiden målet om tolv månader och slutade på 13,6 månader (mediantid 11,7 månader), vilket ändå är en förbättring i jämförelse med 2012 då den genomsnittliga utredningstiden var 16,6 månader.

Tabell 4.5 Genomsnittlig utredningstid 2011-2013 (månader)

År	2011	2012	2013
Utredningstid	15,4	16,6	13,6

Källa: Statens haverikommissionens årsredovisning 2013

Brist på personal i kombination med omfattande och komplexa utredningar lyfts fram som några orsaker till att den genomsnittliga utredningstiden fortfarande överstiger tolv månader inom flertalet utredningsområden. Myndigheten arbetar kontinuerligt med åtgärder för att förbättra resultatet och andelen utredningar som slutförts inom tolv månader har ökat betydligt jämfört med 2012 och 2011. År 2013 var andelen slutförda utredningar inom tolv månader 62 procent, att jämföra med 46 procent 2012 och 50 procent 2011.

Statens haverikommissionens kostnader för 2013, exklusive särskilda utredningskostnader, var 36,5 miljoner kronor. Myndighetens förvaltningskostnader har under 2013 ökat med 15,7 procent i jämförelse med 2012. Kostnadsökningen beror till största del på ökade lönekostnader till följd av nyanställningar. Myndighetens verksamhet är händelsestyrd vilket medför fluktuationer avseende särskilda utredningskostnader. Att myndighetens särskilda utredningskostnader har minskat med 66,7 procent i jämförelse med 2012 förklaras av att olyckan med det norska Herculesflygplanet i Kebnekaismassivet tog stora resurser i anspråk under 2012. Utredningen som avslutades under 2013 har även under 2013 genererat en del kostnader. Med undantag för de kostnader som Kebnekaiseutredningen genererade har de särskilda utredningskostnaderna fortsatt att minska under 2013, vilket bl.a. beror på minskad användning av externa konsulter och ökad användning av fast anställd personal.

Uppföljning av olyckor och kriser

Under våren 2014 genomfördes tre erfarenhetsseminarier med anledning av de stormar som drabbat landet 2013. Erfarenheter från krishantering vid omfattande naturolyckor

diskuterades. Erfarenheter från regionala och lokala, privata och offentliga aktörer, med ansvar och inflytande över samhällsviktiga verksamheter och kritisk infrastruktur diskuterades.

Vid erfarenhetsdiskussionerna framkom att den regionala och nationella samverkan fungerat väl vid vädervarningarna. De övergripande utvecklingsområden som utpekats av de regionala aktörer som deltagit är bl.a. att informationsdelningen mellan nivåer och sektorer kan förbättras, att prioriteringen av resurser inom länen samt inventeringen av förstärkningsresurser kan effektiviseras och att reservkraften till Rakelsystemet behöver förbättras.

Huvudsakliga erfarenheter som dragits från höstens stormar är vikten av att väsentliga beslut fattades proaktivt i syfte att minska samhällets sårbarhet. Att tidigt påbörja den nationella och regionala samverkan genom aktörsgemensamma samverkanskonferenser samt besluten att konsekvent stänga ner tågtrafiken på de järnvägar som låg i stormens bana bidrog till ett effektivt proaktivt arbete.

4.2.3 Analys och slutsatser

Det resultat som har uppnåtts 2013 inom samhällets krisberedskap anges med utgångspunkt i följande bedömningsgrunder: förmåga att motstå störningar – förebygga, olyckor och kriser, förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar, förmågan att skydda hav och kust samt förmåga att följa upp, utvärdera och lära.

Förmåga att motstå störningar – förebygga olyckor och kriser

För att uppfylla målet för vår säkerhet att värna samhällets funktionalitet, målet för krisberedskapen att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor samt målet för arbetet med skydd mot olyckor, har det under 2013 fortsatt bedrivits ett förebyggande arbete.

Det förebyggande arbetet sker i vardagen under normala förhållanden. Inom ramen för ansvarsprincipen har samhällets aktörer vidtagit förebyggande åtgärder för att förbättra robustheten inom sina respektive ansvarsområden. Dessa åtgärder har i huvudsak

finansierats av den aktör som ansvarar för verksamheten.

Åtgärder som vidtagits med medel från utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap är t.ex. tillsynsverksamhet, kunskapsuppbyggnad genom informations-spridning, kartläggningar och analyser samt fysiska förstärkningar av skydd och driftsäkerhet i samhällsviktiga verksamheter.

Arbetet har bidragit till hanteringen av stormar, översvämningar och störningar i samhällsviktiga funktioner som telekommunikationer samt el- och dricksvattenförsörjningen samt de risker som är förknippade med hanteringen av farliga ämnen (CBRNE).

Sedan slutet på 1990-talet omkommer årligen knappt 3 000 personer i olyckor. Trots att denna siffra inte har gått ned under tidsperioden bedömer regeringen att det på flera områden har bedrivits ett bra olycksförebyggande arbete. Antalet döda i trafikolyckor, arbetsolyckor och i bränder har minskat. Under samma tid har emellertid t.ex. antalet fallolyckor ökat. Detta förklaras bl.a. av demografiska förändringar där andelen äldre i befolkningen har ökat.

Förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar

Om det – trots de förebyggande åtgärder som vidtagits – inträffar en olycka eller kris är målet för krisberedskapen att trygga människors hälsa och personliga säkerhet samt att hindra eller begränsa skador på egendom eller miljö. Vid höjd beredskap och krig gäller målen för det civila försvaret.

En redovisning av resultat och måluppfyllelse avseende det arbete som har bedrivits för att uppnå målen bör i första hand utgå från hur olyckor och kriser som har inträffat under året har hanterats. I detta avseende skiljer sig förutsättningarna för att kunna redovisa måluppfyllelse avseende hanteringen av s.k. mängdolyckor som inträffar i vardagen från möjligheterna att kunna redovisa resultat från hanteringen av s.k. sällanhändelser, dvs. större och allvarligare olyckor och kriser med låg sannolikhet men med omfattande samhällskonsekvenser. I den utsträckning samhället inte har drabbats av sällanhändelser under året måste resultatredovisningen utgå från de förberedelser som har vidtagits för att utveckla och upprätthålla en förmåga att hantera nödlägen.

Det förberedande arbetet är främst inriktat mot samverkan och ledning, information och kommunikation. Arbetet har resulterat i bl.a. ökat antal anslutningar till och fortsatt utveckling av Rakel. Förbättringar i form av bl.a. utbildningar och övningar, stöd till frivilligorganisationer har också skett. Vidare har samverkanskonferenser genomförts i syfte att lindra samhällskonsekvenserna av t.ex. stormar, översvämningar eller större olyckor. Måluppfyllelse har också skett genom de internationella insatser som har genomförts för att minska lidande och skadeverkningar vid allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder.

Förmåga att skydda hav och kust

En viktig del i arbetet med krisberedskap och skydd mot olyckor är samhällets förmåga att skydda hav och kust. För att bidra till att upprätthålla och fortsatt stärka denna förmåga bedriver Kustbevakningen räddningstjänst till sjöss och sjöövervakning. Myndigheten samordnar dessutom övriga civila myndigheters behov av sjöövervakning och sjöinformation. Kustbevakningen ska också ha förmåga att förebygga, motstå och hantera krissituationer inom sitt ansvarsområde.

Kustbevakningens förmåga att bekämpa mycket stora oljeutsläpp under goda förhållanden har förbättrats betydligt. Kustbevakningens förmåga till nödbogsering är god. För att uppnå full förmåga att förhindra att olja kommer ut i vattnet vid olyckor till sjöss krävs dock mer övning och utbildning avseende nödläktring och brandbekämpning till sjöss.

Inom sjöövervakning och kontrollverksamhet har Kustbevakningen fortsatt att utveckla samverkan med ansvariga myndigheter. Att utsläppen från fartygstrafiken har minskat är en indikator på att Kustbevakningens miljöövervakning har gett resultat i ökad regel efterlevnad inom sjötrafiken. Inom sjötrafikövervakningen konstateras att antalet personer som misstänks för sjöfylleri har minskat, bl.a. som ett resultat av Kustbevakningens nykthetskontroller inom sjötrafiken. Minskningen har skett sedan den nedre promillegräns (0,2) som anges i sjölagen (1994:1009) infördes 2010.

Ständigt förbättringsarbete – följa upp och lära

För att kunna förbättra arbetet med krisberedskap och skydd mot olyckor är det viktigt att det kontinuerligt genomförs utvärdering, uppföljning och lärande.

Statens haverikommissions arbete med att utreda olyckor är viktigt för att kontinuerligt förbättra säkerheten. Myndighetens utredningar har skapat förutsättningar för att lära från olyckor och tillbud inom områdena civil luftfart, civil sjöfart, spårbunden trafik, militär verksamhet, räddningstjänst och annan verksamhet.

Uppföljningar i form av krisberedskaps-samråd med regionala och lokala företrädare och genomförda seminarier med erfarenhets-återföring från stormarna hösten 2013 har resulterat i lärande avseende vikten av planering, kommunikation och information genom bl.a. Rakel och samverkanskonferenser.

4.3 Politikens inriktning

Samhällets krisberedskap bör fortsatt utvecklas och anpassas efter de hot, risker och sårbarheter som identifieras. Arbetet bör genomsyras av hög riskmedvetenhet och insikt om att det kommer att inträffa situationer som samhället inte har förberett sig på och som kan leda till omfattande konsekvenser.

Utgångspunkten för krisberedskapen är att hela samhället – myndigheter, kommuner, landsting, privat näringsliv och frivilligorganisationer – gemensamt och inom sina respektive områden tar ansvar för och utvecklar krisberedskapsarbetet. Utvecklingsarbetet är viktigt och ska balanseras mot myndigheternas behov av att också utveckla och bedriva övrig kärnverksamhet. I detta ligger också att enskilda människor utifrån sina egna förutsättningar tar ansvar för sin säkerhet. Arbetet sker på alla nivåer: lokalt, regionalt och nationellt men också på EU-nivån och internationellt.

Krisberedskapsarbetet inriktas av målen för vår säkerhet som antagits av riksdagen (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292). Regeringen bedömer att målen för krisberedskapen bör förtydligas ytterligare. Målen indelas i ett förebyggande perspektiv och ett hanterande perspektiv. Därmed konkretiseras arbetet med att inrikta krisberedskapen samtidigt som arbetet med att följa upp och utvärdera krisberedskapen underlättas. Med dessa utgångspunkter bör målen för krisberedskapen vara:

- att minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet,

- att värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Arbetet med krisberedskapen bör även bidra till att minska lidande och skadeverkningar av allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder.

Krisberedskapsarbetet utgör också en grundläggande förutsättning för arbetet med det civila försvaret. I propositionen Vårt framtida försvar bedömde regeringen att målen för det civila försvaret bör vara att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05:FöU4, 2004/05:FöU5, rskr. 2004/05:143).

4.3.1 Förbättrad förmåga att motstå störningar – förebygga olyckor och kriser

Förebyggande arbete genom risk- och sårbarhetsanalyser

Regeringen anser att arbetet med krisberedskap bör vara en integrerad del av myndigheters, kommuners och landstings verksamhetsplanering. Deras risk- och sårbarhetsanalyser är viktiga underlag för bedömningen av krisberedskapen och bör kunna användas som beslutsunderlag för prioriteringar och genomförande av åtgärder som krävs för att stärka krisberedskapen. Analyserna utgör också underlag för att ansöka om bidrag inom ramen för krisberedskapsarbetet samt för den nationella riskbedömning som rapporteras till Europeiska kommissionen.

För att möjliggöra en tillförlitlig uppföljning samt en effektiv styrning och inriktning av krisberedskapen i samhället, anser regeringen att kvaliteten på inlämnade redovisningar av risk- och sårbarhetsanalyserna behöver utvecklas ytterligare. I högre grad bör arbetet inriktas mot att följa upp i vilken utsträckning tidigare identifierade brister har åtgärdats. Myndigheten

för samhällsskydd och beredskap (MSB) bör fortsatt lämna stöd till myndigheternas, landstingens och kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser för att öka analysernas användbarhet.

Stärkt arbete med skydd mot olyckor

Sverige står inför flera utmaningar som påverkar arbetet med skydd mot olyckor. Det är bl.a. urbanisering, socioekonomiska faktorer, förändrad social sammanhållning, klimatförändringar och andra viktiga omvärldsfaktorer. Regeringen anser att arbetet med skydd mot olyckor, inom ramen för rådande ansvarsfördelning och gällande ekonomiska ramar, bör utvecklas i takt med den övriga samhällsutvecklingen.

Naturolyckor

Klimatförändringarna är ett globalt säkerhetshot. En av många utmaningar vi står inför som en konsekvens av ett förändrat klimat är ett mer extremt väder med ökade risker för naturolyckor. För att kunna möta utmaningarna gör regeringen bedömningen att det krävs fokus på klimatanpassning och det förebyggande arbetet.

Regeringen anser att för att bygga ett klimatsäkert och hållbart samhälle bör fysisk planering och byggande, arbete med olycks- och krisberedskap samt hantering av olyckor och allvarliga störningar ses i ett helhetsperspektiv. Berörda aktörer bör ta hänsyn till detta i den fysiska planeringen, både vad gäller nyexploatering och i befintlig bebyggelse. Det är viktigt att kommuner och andra lokala aktörer säkerställer att förebyggande åtgärder vidtas för att begränsa naturolyckors konsekvenser och att detta knyts ihop med klimatanpassningsarbetet i fråga om markanvändning i samband med fysisk planering. Regeringen ökar under 2015 tillfälligtvis anslaget för förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor med 150 miljoner kronor. Genom satsningen kan kommuner vidta fler förebyggande åtgärder. Fördjupade analyser av identifierade riskområden där förebyggande åtgärder behöver vidtas kan genomföras.

Farliga ämnen

Regeringen har i propositionen om Lag om sprängämnesprekursorer och redovisning av krisberedskapens utveckling redogjort för de gemensamma riktlinjer som regeringen anser bör styra det nationella arbetet med kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva ämnen (CBRNE) (prop. 2013/14:144, bet. 2013/14:FöU11, rskr. 2013/14:324). Regeringen bedömer att en gemensam grund inom området farliga ämnen för såväl det militära som det civila försvaret, krisberedskapen samt skydd mot olyckor kan leda till ett effektivare arbete för att minska riskerna för händelser med farliga ämnen samt förbättra möjligheterna att hantera händelser då de inträffar. Av propositionen framgår även inriktningen som bör gälla för kärnenergi-beredskapen.

Regeringen bedömer vidare att det är viktigt att fortsätta samarbetet inom EU inom området farliga ämnen. Regeringen välkomnar därför det meddelande från kommissionen om en ny EU-strategi för att upptäcka och minska CBRNE-risker (COM 2014 247) som presenterades den 5 maj 2014, och ser det som ett viktigt verktyg i att gemensamt inom EU förhindra terrorism med farliga ämnen.

Det finns ett behov av att få en sammantagen bild av hur fyrverkerianvändningen ser ut i Sverige. MSB har därför uppdragits att redogöra för allmänhetens användning av fyrverkerier och hur dagens lagstiftning tillämpas av kommuner för att stävja de problem som är förknippade med användningen, samt belysa goda exempel på detta (dnr Fö2014/794/SSK).

Stärkt brandskydd

Mycket är gjort för att minska risken för och konsekvenser av bränder. Samtidigt omkommer fortfarande ett stort antal människor i bränder och samverkande demografiska faktorer indikerar att Sverige kan vara på väg mot ett ökat antal bränder och ett ökat antal omkomna i brand. Regeringen anser att brandskyddsarbetet, inom ramen för rådande ansvarsfördelning och gällande ekonomiska ramar, bör utvecklas i takt med den övriga samhällsutvecklingen. Brandskyddsarbetet bör i större utsträckning utgå från enskildas förutsättningar och behov av skydd. Bränder kan också utgöra ett hot mot samhällets

robusthet och funktionalitet. Det är därför viktigt att säkerställa att ett bra brandskyddsarbete bedrivs inom samhällsviktig verksamhet. Även i kulturhistoriska miljöer, där bränder kan förstöra oersättliga värden, är det angeläget att ha ett bra brandskyddsarbete.

Förmåga att förebygga och hantera it-incidenter

Regeringen anser att informationssäkerhet är en prioriterad fråga och dessutom en del i arbetet med att nå målen för Sveriges säkerhet och samhällets krisberedskap. It-utvecklingens effekter omfattar även utmaningar för svensk säkerhets- och försvarspolitik och arbetet med samhällets informationssäkerhet, som en del i det nationella säkerhetsarbetet, måste fördjupas. Det har därför tillsatts en utredning som ska redovisa förslag på Strategi och mål för hantering och överföring av information i elektroniska kommunikationsnät och it-system (dir. 2013:110). Resultatet av den pågående utredningen kan komma att bli ett centralt verktyg för att hålla samman det nationella och det internationella arbetet inom informations-säkerhetsområdet och för att nå Sveriges politiska mål. Strategin ska ta sin utgångspunkt i såväl en säkerhetspolitisk kontext som i målen för Sveriges säkerhet och målen för samhällets krisberedskap.

Utvecklingen av e-tjänster som tillhandahålls av t.ex. myndigheter fortsätter att öka. Verksamheter hos kommuner och landsting, bl.a. vård och omsorg, digitaliseras i allt större utsträckning. Sjukhusjournaler är ett exempel och trygghetslarm, som finns hos drygt 200 000 användare, är ett annat. Det är därför angeläget att medborgarna kan lita på att systemen är säkra och att integritetsaspekter beaktas. Hoten och riskerna inom informationssäkerhetsområdet kan vara mycket komplexa och svåra att hantera. Hot- och riskskalan kan omfatta alltifrån tekniska fel till angrepp som riktas mot våra samhällsviktiga funktioner. Brister i informationssäkerheten ställer ökade krav på samhällets förmåga att hantera allvarliga störningar och kriser. Det kan leda till att it-system upphör att fungera vilket kan påverka samhällsviktig verksamhet som exempelvis elproduktion, eldistribution, vatten- och avloppsproduktion, transporter, kärnteknik

verksamhet, telekommunikationer, vård- och omsorg samt processindustri.

Försvarsberedningens rapport Försvaret av Sverige – Starkare försvar för en osäker tid (Ds 2014:20) konstaterar att Sveriges samlade förmåga att förebygga, motverka och aktivt hantera konsekvenserna av civila och militära hot, händelser, attacker och angrepp inom informationssäkerhetsområdet måste öka. Försvarsberedningen tar även upp vikten av att det internationella samarbetet utvecklas i syfte att säkerställa en mer robust informations-säkerhet. Det nordiska samarbetet mellan CERT-organisationerna (Computer Emergency Response Team) kan ses som ett konkret exempel för att gemensamt möta hot och risker och därmed öka skyddet av samhällsviktig verksamhet.

På ett utrikes- och säkerhetspolitiskt plan är samarbete kring normbildande och förtroendebyggande åtgärder bl.a. inom multilaterala organisationer som FN och OSSE centrala för att stärka internationell säkerhet och minska risker för angrepp och konflikter på området.

Försvarsberedningens rapport kommer att ligga till grund för den försvarspolitiska inriktningspropositionen 2015. Regeringen anser i likhet med Försvarsberedningen att arbetet med att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera it-incidenter ska fortsätta. Arbetet inkluderar bl.a. att öka informationssäkerheten hos aktörer på alla nivåer i samhället. Det är också fortsatt prioriterat att öka säkerheten i bl.a. industriella informations- och styrsystem. Det är vidare viktigt att dra lärdom av inträffade incidenter vid det fortsatta strategiska arbetet med att öka samhällets informationssäkerhet och skyddet av de mest samhällsviktiga funktionerna.

Utvecklad krisberedskap på lokal och regional nivå

I maj 2013 träffades en överenskommelse om kommunal krisberedskap mellan MSB och Sveriges Kommuner och Landsting. I överenskommelsen preciseras bl.a. statens ersättning till kommunerna och mål för de uppgifter som kommunerna har enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Den justerade överenskommelsen

började gälla 2014 och innehåller numera också ett särskilt samverkanstillägg om cirka 74 miljoner kronor per år som syftar till att stimulera ökad samverkan med andra utanför det egna geografiska området. I syfte att förverkliga intentionerna om ökad samverkan som en viktig del i att utveckla krisberedskap regionalt och lokalt, anser regeringen att länsstyrelserna behöver samordna och stödja kommunernas planering och genomförande av åtgärder mer systematiskt än i dag.

Principer för anslaget 2:4 *Krisberedskap*

De åtgärder som krävs för att upprätthålla och förbättra krisberedskapen bör huvudsakligen finansieras inom ramen för ansvariga aktörers ordinarie verksamhet. Därutöver kan finansiering också ske med medel från anslaget 2:4 *Krisberedskap* (prop. 2013/14:144, bet. 2013/14:FöU11, rskr. 2013/14:324). Medel från anslaget fördelas av MSB efter inriktning från regeringen. Myndigheten har på regeringens uppdrag föreslagit hur medlen inom anslaget 2:4 *Krisberedskap* bör prioriteras (dnr Fö2014/616/SSK). Statskontoret har på regeringens uppdrag analyserat hur MSB:s arbete med att fördela medel från och följa upp användningen av anslaget 2:4 *Krisberedskap* kan förbättras. Statskontorets analys utgår från anslagets ändamål och de principer som närmare beskrivs i nämnda proposition. I analysen konstateras bl.a. att det finns behov av att förtydliga vilka kostnader som anslaget får finansiera (dnr Fö2014/407/SSK).

Regeringen anser att den myndighet eller utförare som har ansvaret för verksamhet under normala förhållanden, i enlighet med ansvarsprincipen, även har ansvar för att finansiera de åtgärder som krävs för att verksamhet kan bedrivas även i en krissituation. Under vissa förutsättningar kan medel från anslaget 2:4 *Krisberedskap* beviljas under en begränsad period för att förstärka krisberedskapen. Detta kan ske genom åtgärder som inbegriper flera aktörer eller större tillfälliga åtgärder hos en aktör eller sektor som är av väsentlig betydelse för krisberedskapen. Regeringen anser att anslaget normalt bör finansiera direkta merkostnader.

De myndigheter som anges i bilagan till förordningen (2006:942) om krisberedskap och

höjd beredskap eller som anges i beslut av regeringen eller MSB kan ansöka om medel från anslaget.

Följande villkor bör uppfyllas för att en myndighet ska kunna tilldelas medel från anslaget efter ansökan hos MSB:

- En behovsanalys ska finnas. Föreslagna åtgärder ska ha påvisbara effekter på samhällets samlade krisberedskap eller den samlade förmågan att hantera kriser och dess konsekvenser.
- Ansökningar om medel ska vara förenliga med regeringens beslut om inriktning av anslaget.
- Åtgärder som genomförs ska vara väl avgränsade samt uppföljningsbara. Medför åtgärder framtida löpande kostnader ska ansvarig myndighet redovisa finansieringen av dessa.

För att möjliggöra deltagande i internationellt forskningssamarbete får anslaget även finansiera sådana indirekta merkostnader som avgiftsfinansierad myndighet inte kan finansiera på annat sätt.

I de fall uppföljningar eller utvärderingar visar att erhållna bidrag från anslaget inte används i enlighet med ovanstående principer och villkor bör medlen återföras till anslaget.

4.3.2 Stärkt förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar

Utbildning och övning

Aktörer med ansvar inom krisberedskapsområdet bör bedriva sådan övningsverksamhet som är nödvändig för att upprätthålla förmågan att hantera olyckor och kriser. Detta ska ske i enlighet med ansvarsprincipen och inom ramen för befintliga resurser. Sektorsvisa övningar bör genomföras i syfte att vidmakthålla och stärka förmågan att hantera de händelser som påverkar samhällsviktiga verksamheter och därigenom riskerar att skapa störningar i samhällets funktionalitet. Regeringen betonar betydelsen av att brister i krishanteringen som uppmärksammas vid faktiska händelser eller

övningar omhändertas och prövas i kommande övningar.

Frivilliga

Planeringen av arbetet med krisberedskapen bör innehålla möjligheter till frivilliga insatser. Regeringen konstaterar att det ideella engagemanget är stort i Sverige. Det visar sig såväl i form av spontana frivilliga resurser utan organisation, som genom t.ex. de frivilliga försvarsorganisationerna, Missing People och Sjöräddningssällskapet. Regeringen värdesätter frivilliga engagemanget. Myndigheter och andra aktörer bör ha en förmåga att utveckla former för hur stöd bättre kan tas tillvara i samhället. Det finns därför behov av ytterligare samverkan mellan myndigheter och offentliga aktörer. De bör kontinuerligt undersöka möjligheterna att utveckla former för att frivilliga insatser ska öka i hanteringen av allvarliga händelser och kriser.

Beredskapsplanering och åtgärder vid höjd beredskap – civilt försvar

Civilt försvar är den verksamhet som statliga myndigheter, kommuner och landsting samt enskilda, företag, föreningar m.fl. vidtar i form av beredskapsplanering i fredstid. Civilt försvar är all den civila samhällsverksamhet som ska bedrivas under högsta beredskap. Det civila försvaret ska därmed inom ramen för totalförsvaret värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld. Detta mål sammanhänger med målen för vår säkerhet, målen för krisberedskapen och målen för det militära försvaret. Med utgångspunkt i en helhetssyn som omfattar hela hotskalan och en gemensam lagstiftning samt en sammanhållen planeringsprocess bör aktuell planering för fredstida krissituationer samordnas med planeringen för höjd beredskap. En viktig utgångspunkt för detta arbete är att en fredstida förmåga att hantera kriser i samhället förväntas ge en grundläggande förmåga att hantera krigssituationer. En minskad sårbarhet i samhället samt en god förmåga att hantera störningar och återställa verksamhet utgör grunden för befolkningsskyddet och skyddet av samhäll-

sviktiga funktioner inom det civila försvaret. För att klara en situation som föranleder skärpt eller högsta beredskap krävs förberedelser och planering med utgångspunkt från en bild av hur kriget kan komma att gestalta sig samt mål som anger vad som ska skyddas eller upprätthållas. Liksom för försvarsplaneringen bör den säkerhetspolitiska analysen vara styrande medan tillgängliga resurser utgör ramen för planeringen inom det civila försvaret.

För att utveckla beredskapsplaneringen och stödet till Försvarsmakten har MSB, som har ett samordnande ansvar för civilt försvar, i uppdrag att stödja de bevakningsansvariga myndigheterna i arbetet med beredskapsplanering för totalförsvarets behov. Planeringsarbetet ska bidra till stärkt samverkan mellan civila och militära verksamheter och ligga på en ambitionsnivå som möjliggör att det kan genomföras inom ramen för i dag tillgängliga resurser hos myndigheterna. Fokus ska vara Försvarsmaktens behov av stöd från civila verksamheter. Civila myndigheter och andra civila verksamheter ska inom ramen för det civila försvaret stödja det militära försvaret för att stärka förmågan att motstå ett väpnat angrepp. MSB ska samverka med Försvarsmakten med avseende på den planering som Försvarsmakten genomför i enlighet med 3 § tredje stycket i förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten, samt i sådan samordning av beredskapsplanläggningen och den operativa planläggningen som avses i 7 § i samma förordning. Vidare ska MSB samverka med Försvarsmakten i syfte att underlätta samverkan mellan länsstyrelserna, andra berörda aktörer och Försvarsmakten avseende krisberedskap och totalförsvar.

Verksamheten civilt försvar bör som en del i det samlade försvaret anpassas för att möta dagens och morgondagens hotbild. MSB ska senast den 28 november 2014 lämna underlag om det civila försvaret. Underlaget ska utgå från Försvarsberedningens rapport Försvaret av Sverige – Starkare försvar för en osäker tid (Ds 2014:20). I underlaget ska MSB redovisa hur planeringen för det civila försvaret ska stärkas och utvecklas. MSB ska genomföra uppdraget i dialog med berörda myndigheter och aktörer. (dnr Fö2014/1217/SSK).

En alarmeringstjänst för snabb och samordnad hjälp

Samhällets alarmeringstjänst utgör en samhällsviktig verksamhet och är viktig för att säkra enskildas säkerhet och trygghet. Alarmeringstjänsten måste upprätthållas kontinuerligt.

En samordnad alarmeringskedja, dvs. en sammanhållen och obruten larmkedja från det att ett larm inkommer till dess att ett hjälporgan är framme på plats, bör eftersträvas för att främja stärkt samverkan, minimera hanteringstider och skapa förutsättningar för ett optimalt utnyttjande av samhällets samlade resurser inom allmän ordning, säkerhet och hälsa.

Samhällets alarmeringstjänst är ett grundläggande offentligt åtagande. En förutsättning är att staten kan utöva tillräcklig kontroll och styrning av verksamheten.

Alarmeringsutredningen har lämnat betänkandet En myndighet för alarmering (SOU 2013:33). Betänkandet har remissbehandlats (dnr Fö2013/935/SSK). Vissa frågor behöver utredas vidare innan regeringen kan ta ställning till hur staten på effektivaste sätt kan säkerställa det offentliga åtagandet för samhällets alarmeringstjänst.

Samverkan och samordning – kommunikation i Rakel

Samverkan

För att kunna nå målen för arbetet med samhällets krisberedskap krävs att berörda aktörer samverkar och samordnar verksamheten såväl i det förebyggande och förberedande arbetet under normala förhållanden, som under en kris, samt i arbetet med återhämtning efter sådana händelser. Det är därför viktigt att ansvarsprincipen tillämpas. Regeringen anser att för att åstadkomma bättre samordning utifrån nya lärdomar, särskilt vid operativa insatser, bör ansvariga aktörer utveckla sin samverkansförmåga. Med samverkansförmåga avses berörda aktörers förmåga att utifrån eget ansvarsområde, med stöd av gemensamt tillgänglig lägesinformation, kunna fatta koordinerade beslut och fungera effektivt tillsammans med övriga aktörer. Aktörernas agerande och samhällets samlade resurser kan med en väl fungerande samverkan inriktas mer effektivt och beslut tas med beaktande av en övergripande målbild.

Rakel

En förutsättning för att stärka samhällets samverkansförmåga är förmågan till kommunikation och informationsutbyte via exempelvis radiokommunikationssystemet Rakel. En lärdom från terrorattentatet i Norge den 22 juli 2011 är vikten av att samverka när det gäller hantering av information. Regeringen betonar därför betydelsen av en bred och omfattande anslutning till och användning av Rakel. Utöver de statliga myndigheternas anslutning är det avgörande att kommuner, landsting och för krisberedskapen väsentliga privata aktörer ansluter sig till systemet. Regeringen betonar även vikten av att MSB kontinuerligt arbetar med att stärka robustheten i Rakelsystemet samt att arbetet med att utveckla gränsöverskridande kommunikation fortskrider.

MSB:s prognoser indikerar att det under 2015 fortsatt föreligger behov av finansiering för att täcka underskott i verksamheten. Regeringen delar den bedömningen. Regeringen bedömer dock att det uppförda anslaget 2:5 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet* kan avvecklas från och med 2016.

Nordisk samverkan på krisberedskapsområdet – Hagasamarbetet

De nordiska länderna enades den 4 juni 2013 i Vaxholm om en ny Hagadeklaration, Haga II-deklarationen. Den visionen som länderna i samverkan ska arbeta för att uppnå är ”Ett robust Norden utan gränser”. I ett robust Norden utan gränser minskar sårbarheten samtidigt som förmåga att hantera allvarliga olyckor och kriser och återställa funktionalitet stärks.

I den nordiska solidaritetsförklaringen från 2011 har möjligheten till hjälp i händelse av att ett nordiskt land drabbas av en katastrof tillkännagivits. Om ett land drabbas av en omfattande kris och det egna landets resurser inte skulle räcka till, är det viktigt att det finns etablerade strukturer och rutiner för hur man tar emot internationellt stöd. De nordiska länderna har vid ett möte i Oslo under våren 2014 enats om att den nordiska förmågan till stöd mellan länderna ska stärkas genom en fortsatt samordnad utveckling av förmågan till värdlandsstöd och genom att stärka förmågan till

att genomföra samordnade räddningsinsatser. Länderna ska gemensamt etablera moduler för krishantering för att öka förmågan att hantera kriser och stärka möjligheterna för gemensamma nordiska insatser. Modulerna ska dels kunna användas om de nordiska länderna drabbas av en katastrof, dels om ett annat land drabbas av en katastrof bl.a. inom ramen för EU:s civilskyddsmekanism. Utvecklingen av en sådan gemensam nordisk resurs, en modul för räddning under förhållanden med kraftig kyla (Nordic cold condition unit), har påbörjats. Som möjliga utvecklingsområden inom samarbetet avser Sverige att lyfta frågan om gemensamma resurser för medicinsk evakuering och för skogsbrandsläckning. Arbetet sker inom ramen för tillgängliga resurser.

Insatser

Nationellt

Regeringen bedömer att arbetet med att stödja samordningen av ansvariga myndigheters åtgärder vid allvarliga olyckor och kriser bör fortsätta och utvecklas. Arbetet med att ta tillvara synergier mellan den nationella och internationella verksamheten bör fortsätta.

Förstärkningsresurser behöver ibland tillföras de aktörer som primärt ansvarar för hanteringen av en inträffad olycka eller kris. Regeringen vill dock betona det ansvar som finns på lokal och regional nivå för att tillräckliga resurser finns för att hantera olyckor och kriser samt vikten av samverkan i detta avseende på lokal och regional nivå, inklusive privat-offentlig samverkan.

Förstärkningsresurser kan även komma i form av stöd från andra länder. Regeringen bedömer att det är av fortsatt vikt att vidareutveckla Sveriges förmåga att ta emot internationellt stöd (se även föregående avsnitt om samverkan på nordisk nivå). I enlighet med ansvarsprincipen bör alla berörda aktörer i samhället kontinuerligt se över vilka behov av internationellt stöd som kan uppstå inom det egna ansvarsområdet. MSB har en särskild roll att stödja berörda aktörer att utveckla förmåga att ta emot internationellt stöd vid kriser och olyckor.

Internationellt

Regeringen betonar vikten av ett fortsatt aktivt internationellt samarbete på krisberedskapsområdet.

Utvecklingen och förstärkningen av europeisk krishantering, genom ökad samverkan och samordning, är en del av samarbetet. Regeringen anser att Sverige fortsatt bör delta aktivt i arbetet med att effektivisera EU:s förmåga att förebygga, ha beredskap för och möjlighet att vid behov genomföra insatser när något land inom eller utanför EU drabbas av en kris eller katastrof.

Exempel på konkreta samarbetsområden är EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik samt civilskyddssamarbete. Sverige stödjer ansatsen i den nya civilskyddslagstiftningen som betonar vikten av en samlad EU-insats vid inträffad katastrof samt arbetet med att förebygga eller minimera effekten av olika händelser.

Regeringen bedömer vidare att civil-militär samverkan fortsatt är en viktig dimension inom krisberedskapen. Exempelvis gäller det samverkan vid flygtransporter internationellt, men även genom att ge stöd för ett samlat civilt och militärt agerande i de insatsområden där Sverige deltar. Vad gäller humanitära insatser ska samverkan ske i enlighet med FN:s riktlinjer på området.

4.3.3 Att följa upp och utvärdera olyckor och kriser

Skogsbranden i Västmanlands län

Förmågan att motstå och hantera allvarliga olyckor och kriser kommer aldrig till en slutpunkt utan behöver kontinuerligt utvecklas i takt med vunna erfarenheter, förändringar i omvärlden samt förändringar i hoten mot vår säkerhet. I linje med ovanstående finns det behov av att dra lärdomar från den allvarliga skogsbrand som sommaren 2014 inträffade i Västmanlands län. Branden medförde stora påfrestningar för inblandade i räddningsarbetet och för samhället i övrigt.

Den 14 augusti 2014 tillsattes en utredning som utifrån hanteringen av skogsbranden ska redogöra för vilka lärdomar som kan dras i syfte att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera allvarliga olyckor och kriser (dir. 2014:116). Uppdraget ska redovisas senast den 1 september 2015.

4.3.4 Stärkt förmåga att skydda hav och kust

Kustbevakningen

Regeringen anser att Kustbevakningen fortsatt ska vara en samordnande maritim resurs för staten som resurseffektivt värnar liv, miljö och säkerhet till sjöss. Kustbevakningen har huvudansvaret för miljöräddningstjänsten till sjöss och ska även svara för den tillsyns- och kontrollverksamhet, ordningshållning och brottsbekämpning till sjöss som andra myndigheter utan egna maritima resurser svarar för på land.

Kustbevakningen ska vidareutveckla verksamheten för att bekämpa brott inom myndighetens ansvarsområde. Kustbevakningen ska, inom ramen för sitt uppdrag och i samverkan med Polisen, Tullverket samt andra berörda myndigheter, medverka i arbetet med att bekämpa den grova organiserade brottsligheten.

Kustbevakningen och Försvarmakten har, i enlighet med förslag i Förvarsberedningens rapport Försvaret av Sverige – Starkare försvar för en osäker tid (Ds 2014:20), fått uppdraget att tillsammans utreda och redovisa hur samverkan mellan myndigheterna avseende övervakning av det svenska territoriet samt sjöörlogistik skulle kunna utvecklas i syfte att uppnå ett effektivare resursutnyttjande. Den 28 maj 2014 redovisade Kustbevakningen, Försvarmakten, Sjöfartsverket och Trafikverket rapporten Fördjupad samverkan på infrastrukturområdet (dnr Fö2014/1045/SSK) med förslag till hur samverkan kan utvecklas avseende infrastruktur så som hamnar och utbildningsplattformar. Försvarmakten, Kustbevakningen, och Sjöfartsverket har, utifrån de förslag som myndigheterna lämnat i rapporten, fått i uppdrag att gemensamt redovisa vilka åtgärder myndigheterna har vidtagit. Myndigheterna fick samtidigt i uppdrag att gemensamt utreda och redovisa förutsättningarna för hur samverkan myndigheterna emellan kan utvecklas inom området rederi- och varvsverksamhet i syfte att nå ett effektivare resursutnyttjande för staten som helhet. Myndigheterna ska även lämna förslag på möjliga sätt att samverka kring isbrytning i svenska farvatten. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 19 december 2014.

Kustbevakningen har aviserat att från och med 2015 är beräknat anslag inte tillräckligt för att

finansiera myndighetens verksamhet med nuvarande omfattning. Detta har föranlett Regeringskansliet att inleda ett arbete i syfte att skapa balans mellan myndighetens verksamhet och ekonomi. Som ett led i detta arbete har Kustbevakningen redovisat en fördjupad beskrivning avseende myndighetens aviserade underskott (dnr Fö2014/410/SSK).

För att Kustbevakningen ska kunna fortsätta utföra nuvarande uppgifter och behålla kompetensen föreslår regeringen anslagshöjningar dels i propositionen Höständringsbudget (prop. 2014/15:2) för 2014, dels i föreliggande proposition. Regeringen avser att återkomma med fler åtgärder för att åstadkomma en kustbevakning som är långsiktigt ändamålsenlig och resurseffektiv och som har en ekonomi och verksamhet i balans.

4.4 Budgetförslag

4.4.1 2:1 Kustbevakningen

Tabell 4.6 Anslagsutveckling 2:1 Kustbevakningen

Tusental kronor				
2013	Utfall	1 083 511	Anslags- sparande	214 823
2014	Anslag	1 103 583 ¹	Utgifts- prognos	1 109 604
2015	Förslag	1 040 213		
2016	Beräknat	1 091 643 ²		
2017	Beräknat	1 107 827 ³		
2018	Beräknat	1 135 984 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 084 205 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 083 318 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 083 402 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera Kustbevakningens verksamhet att utföra sjöövervakning och annan kontroll- och tillsynsverksamhet samt räddningstjänst till sjöss. Anslaget får även användas till Kustbevakningens kostnader för samordning av de civila behoven av sjöövervakning och sjöinformation.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 4.7 Offentligrättslig verksamhet***Tusental kronor*

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	-5 968	-	-	-
Prognos 2014	1 000	-	-	-
Budget 2015	2 000	-	-	-

Intäkterna avser oljeskadeersättning som påförs fartygsägare för uppkomna oljeskador. Intäkterna är svåra att prognostisera. För att få ut avgiften krävs ibland att den som vållat skada förs inför domstol, vilket gör att det kan dröja flera år innan statens fordran säkrats.

Tabell 4.8 Uppdragsverksamhet*Tusental kronor*

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013 (varav tjänsteexport)	33 848	33 848	0
Prognos 2014 (varav tjänsteexport)	16 000	16 000	0
Budget 2015 (varav tjänsteexport)	6 000	6 000	0

Kustbevakningen utför uppdrags- och serviceverksamhet åt samverkande myndigheter samt andra uppdragsgivare och avnämare. Myndigheten får disponera intäkterna.

Tabell 4.9 Investeringsplan*Tusental kronor*

	Utfall 2013	Prognos 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
Kombinationsfartyg (typ 031)	119 000	26 300	3 000		
Kombinationsfartyg (typ 312)	41 900	6 400	2 000		
Övriga investeringar		50 000	50 000	50 000	50 000
Summa investeringar	160 900	82 700	55 000	50 000	50 000
Lån i Riksgäldskontoret		82 700	55 000	50 000	50 000
Summa finansiering		82 700	55 000	50 000	50 000

Investeringsplan

Regeringens förslag: Investeringsplanen för Kustbevakningen för 2015–2017 godkänns (tabell 4.9).

Skälen för regeringens förslag: För att regeringen enligt 8 kap. 9 § Budgetlagen (2011:203) ska kunna besluta att försäljningsinkomster får disponeras av Kustbevakningen behöver riksdagen godkänna investeringsplanen.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget ökas med 20 miljoner kronor 2015 och med 67 miljoner kronor fr.o.m. 2016 för finansiering av drifts- och kapitalkostnader kopplade till anskaffning av fartyg. Ökningen 2015 finansieras genom att anslaget 2:4 *Krisberedskap* minskas med motsvarande belopp. Ökningen fr.o.m. 2016 finansieras genom att anslaget 2:4 *Krisberedskap* och anslaget 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* minskas.

Anslaget ökas engångsvis med 0,95 miljoner kronor 2015 och 2016 för finansiering av införandet av bestämmelser om tagande av fingeravtryck i samband med gränskontroller. Den engångsvisa ökningen 2015 och 2016 finansieras genom att anslaget 2:4 *Krisberedskap* samt det under utgiftsområde 8 Migration uppförda anslaget 1:1 *Migrationsverket* minskas.

Anslaget minskas med 0,9 miljoner kronor 2015, 3,5 miljoner kronor 2016, 3,4 miljoner kronor 2017 och 3,3 miljoner kronor 2018 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Anslaget har vidare i förhållande till 2014, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Anslaget har engångsvis ökat med 30 miljoner kronor 2012–2014 för finansiering av drifts- och kapitalkostnader kopplade till anskaffning av fartyg. Anslaget minskas därmed med 31 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Tabell 4.10 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:1 Kustbevakningen

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 046 633	1 046 633	1 046 633	1 046 633
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 539	11 750	28 321	55 556
Beslut ³	-10 959	33 260	32 873	33 795
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 040 213	1 091 643	1 107 827	1 135 984

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

³ En omfördelning görs från myndighetens förvaltningskostnader för finansiering av gemensam e-förvaltning under åren 2015–2018. Alla myndigheter med över 500 årsarbetare, exklusive universitet och högskolor m.fl., samt ett antal utpekade myndigheter med färre än 500 årsarbetare, ingår.

Regeringen föreslår att 1 040 213 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Kustbevakningen* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 091 643 000 kronor, 1 107 827 000 kronor respektive 1 135 984 000 kronor.

4.4.2 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tabell 4.11 Anslagsutveckling 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tusental kronor				
2013	Utfall	24 850	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	24 850 ¹	Utgifts-prognos	24 230
2015	Förslag	174 850		
2016	Beräknat	24 850		
2017	Beräknat	24 850		
2018	Beräknat	24 850		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor.

Anslaget får även användas för finansiering av vissa åtgärder för att stärka samhällets förmåga att bedöma och hantera översvämningsrisker.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor 2016–2018.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet avser fleråriga beslut om bidrag till kommunernas verksamhet att förebygga jordskred och andra naturolyckor för att stimulera sådana åtgärder.

Tabell 4.12 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
Ingående åtaganden		33 049	29 696	27 321	10 001	5 750
Nya åtaganden		10 250	11 500			
Infriade åtaganden		-13 603	-13 875	-17 320	-4 251	-5 750
Utestående åtaganden	33 049	29 696	27 321	10 001	5 750	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	35 000	30 000	30 000			

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget ökas engångsvis med 150 miljoner kronor 2015 för att stärka kommunernas förebyggande arbete.

Tabell 4.13 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	24 850	24 850	24 850	24 850
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	150 000			
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	174 850	24 850	24 850	24 850

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 174 850 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 24 850 000 kronor, 24 850 000 kronor respektive 24 850 000 kronor.

4.4.3 2:3 Ersättning till räddningstjänst m.m.

Tabell 4.14 Anslagsutveckling 2:3 Ersättning till räddningstjänst m.m.

Tusental kronor

2013	Utfall	33 534	Anslags-sparande	-357
2014	Anslag	271 080 ¹	Utgifts-prognos	263 968
2015	Förslag	21 080		
2016	Beräknat	21 080		
2017	Beräknat	21 080		
2018	Beräknat	21 080		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att, i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, finansiera vissa ersättningar till följd av uppkomna kostnader vid genomförda räddningsinsatser, finansiera insatser för att bekämpa olja m.m. till sjöss. Anslaget får även användas för kostnader i ett initialt skede för räddningstjänstinsatser som lämnats efter förfrågan genom den s.k. civilskyddsmekanismen inom EU. Den aktör som begärt hjälpen betalar motsvarande belopp till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Regeringens överväganden

Utfallet på anslaget varierar kraftigt mellan åren eftersom det inte går att förutsäga antalet och omfattningen av olyckor som kräver räddningsinsatser, och konsekvenserna av dessa.

Tabell 4.15 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:3 Ersättning till räddningstjänst m.m.

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	21 080	21 080	21 080	21 080
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	21 080	21 080	21 080	21 080

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 21 080 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Ersättning till räddningstjänst m.m.* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 21 080 000 kronor, 21 080 000 kronor respektive 21 080 000 kronor.

4.4.4 2:4 Krisberedskap

Tabell 4.16 Anslagsutveckling 2:4 Krisberedskap

Tusental kronor

2013	Utfall	1 095 531	Anslags-sparande	99 797
2014	Anslag	1 202 251 ¹	Utgifts-prognos	1 192 649
2015	Förslag	1 014 373		
2016	Beräknat	1 090 591 ²		
2017	Beräknat	1 146 647 ³		
2018	Beräknat	1 175 691 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 078 913 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 115 371 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 115 467 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och deras konsekvenser. Anslaget får också i viss utsträckning finansiera åtgärder för att kunna ge stöd till och ta emot stöd från andra länder vid en allvarlig kris eller inför en möjlig allvarlig kris. Anslaget får även i viss utsträckning finansiera åtgärder som syftar till att skapa eller vidmakthålla förmågan till höjd beredskap för det civila försvaret.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 2:4 *Krisberedskap* besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga extraordinära händelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 712 000 000 kronor 2016–2018.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet avser verksamhet som bedrivs inom samverkansområdena vilka framgår av förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. Bemyndigandet avser också de forskningsmedel som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fördelar. För att möjliggöra fler projekt som innebär åtaganden som sträcker sig över flera år ser regeringen behov av ett högre beställningsbemyndigande.

Tabell 4.17 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:4 Krisberedskap

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
Ingående åtaganden		490 056	558 000	712 000	342 000	
Nya åtaganden		376 000	488 000			
Infriade åtaganden		-308 056	-334 000	-370 000	-245 000	-97 000
Utestående åtaganden	490 056	558 000	712 000	342 000	97 000	
Erhållet/förslaget bemyndigande	560 000	560 000	712 000			

Beredskapsinvesteringar

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2015 besluta att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 300 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar.

Skälen för regeringens förslag: Låneramen för beredskapsinvesteringar behövs för att stärka krisberedskapen.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas engångsvis med 32 miljoner kronor 2015 och med 20 miljoner kronor 2016. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med motsvarande belopp.

I syfte att fr.o.m. 2015 finansiera Kustbevakningens drift- och kapitalkostnader för anskaffning av fartyg minskas anslaget med 20 miljoner kronor 2015 och med 32 miljoner kronor fr.o.m. 2016. Anslaget 2:1 *Kustbevakningen* ökas med motsvarande belopp.

I syfte att finansiera införandet av bestämmelser om tagande av fingeravtryck i samband med gränskontroller minskas anslaget engångsvis med 0,6 miljoner kronor 2015 och 2016. Anslaget 2:1 *Kustbevakningen* ökas 2015 och 2016 med motsvarande belopp.

I syfte att täcka SOS Alarm Sverige AB:s underskott minskas anslaget 2015 engångsvis med 30 miljoner kronor.

I syfte att finansiera långtidslagring av antivirala läkemedel i Socialstyrelsens beredskapslager minskas anslaget 2015–2018 med 49 miljoner kronor 2015, med 46 miljoner kronor 2016 och med 30 miljoner kronor 2017 och 2018. Det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 1 miljon kronor 2015, 4,1 miljoner kronor 2016, 4 miljoner kronor 2017 och 3,9 miljoner kronor 2018 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Anslaget har vidare i förhållande till 2014, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

I syfte att finansiera ett underskott i Rakelverksamheten fördes medel från anslaget i statsbudgeten för 2014 till anslaget 2:5 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet*. Underskottet minskar och bedöms inte längre kvarstå fr.o.m. 2016. Anslaget ökas därmed med 14 miljoner kronor 2015 och med 48,4 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

I syfte att täcka SOS Alarm Sverige AB:s underskott minskades anslaget engångsvis med 20,3 miljoner kronor i statsbudgeten för 2014. Anslaget ökas därmed med motsvarande belopp fr.o.m. 2015.

Tabell 4.18 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:4 Krisberedskap

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 112 851	1 112 851	1 112 851	1 112 851
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	-160	11 884	31 041	59 914
Beslut	-98 318	-34 144	2 755	2 927
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 014 373	1 090 591	1 146 647	1 175 691

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 014 373 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Krisberedskap* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 090 591 000 kronor, 1 146 647 000 kronor respektive 1 175 691 000 kronor.

4.4.5 2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet

Tabell 4.19 Anslagsutveckling 2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet

Tusental kronor				
2013	Utfall	30 000	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	48 000 ¹	Utgifts-prognos	46 802
2015	Förslag	34 000		
2016	Beräknat	0		
2017	Beräknat	0		
2018	Beräknat	0		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera utbyggnad, uppbyggnad, drift och förvaltning av ett gemensamt radiokommunikationssystem för skydd och säkerhet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.20 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013 (varav tjänsteexport)	363 956	468 949	-104 993
Prognos 2014 (varav tjänsteexport)	418 000	466 000	-48 000
Budget 2015 (varav tjänsteexport)	446 000	463 000	-17 000

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta ut avgifter för finansiering av drift och förvaltning av Rakelsystemet. Intäkterna disponeras av myndigheten.

Driften och förvaltningen finansieras även från anslaget 2:5 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet*. I tabellen ovan redovisas även anslagsfinansierade kostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

I budgetpropositionen för 2014 ökades anslaget engångsvis med 48 miljoner kronor 2014 och med 34 miljoner kronor 2015. Anslaget minskas därmed 2015 med 14 miljoner kronor. Anslaget upphör fr.o.m. 2016.

Tabell 4.21 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	48 000	48 000	48 000	48 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-14 000	-48 000	-48 000	-48 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	34 000	0	0	0

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 34 000 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet* för 2015.

4.4.6 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tabell 4.22 Anslagsutveckling 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifts- prognos	Anslags- sparande
2013	194 421		0
2014	214 471 ¹	214 471	
2015	Förslag	224 171	
2016	Beräknat	194 171	
2017	Beräknat	194 171	
2018	Beräknat	194 171	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera ersättning från staten till SOS Alarm Sverige AB enligt avtal.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

I syfte att täcka SOS Alarm Sverige AB:s underskott ökades anslaget engångsvis med 20,3 miljoner kronor i statsbudgeten för 2014. Fr.o.m. 2015 minskas därmed anslaget med motsvarande belopp. Anslaget ökas engångsvis med 30 miljoner kronor 2015. Därmed ökas anslaget sammantaget med 9,7 miljoner kronor 2015.

Tabell 4.23 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	214 471	214 471	214 471	214 471
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	9 700	-20 300	-20 300	-20 300
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	224 171	194 171	194 171	194 171

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 224 171 000 kronor anvisas under anslaget 2:6 *Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 194 171 000 kronor, 194 171 000 kronor respektive 194 171 000 kronor.

4.4.7 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Tabell 4.24 Anslagsutveckling 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	1 057 126		
2014	Anslag	1 060 477 ¹		
2015	Förslag	1 043 555		
2016	Beräknat	1 034 335 ²		
2017	Beräknat	1 051 381 ³		
2018	Beräknat	1 078 917 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 026 168 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 026 234 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 026 324 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps förvaltningskostnader.

Anslaget får finansiera verksamhet avseende skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar samt beredskap och indirekta kostnader för internationella räddnings- och katastrofinsatser samt andra internationella insatser inom ramen för EU-samarbetet och Nato/PFF. Vidare får anslaget finansiera verksamhet för att upprätthålla beredskap samt indirekta kostnader beträffande myndighetens förmåga att stödja utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många svenska medborgare eller personer med hemvist i Sverige drabbas till följd av allvarlig olycka eller katastrof i utlandet.

Anslaget får även användas för bidrag till främjande av den enskilda människans förmåga. Delar av utbildningsverksamheten finansieras från anslaget. Anslaget får också finansiera ersättning till länsstyrelserna för tillkommande uppgifter med anledning av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Anslaget får också finansiera den verksamhet som myndigheten genomför inom områdena massmediernas beredskap, kunskapsspridning och information om säkerhetspolitik, information om försvar, samhällets krisberedskap och totalförsvar samt opinionsundersökningar. Anslaget får även

finansiera drift och vidmakthållande av vissa reservfunktioner inom etermedia.

Anslaget får även användas för stöd till frivilliga försvarsorganisationer.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.25 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	366	-	-	-
Prognos 2014	-	-	-	-
Budget 2015	-	-	-	-

Avgifter som tas ut med stöd av lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor redovisas mot inkomsttitel 2552 Övriga offentligrättsliga avgifter.

Inkomster från oljeskadeersättning enligt sjölagen (1994:1009) redovisas mot inkomsttitel 2713 Vattenföreningsavgifter m.m.

Tabell 4.26 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	169 711	182 848	-13 137
(varav tjänsteexport)	10 384	11 854	-435
Prognos 2014	181 500	190 100	-8 600
(varav tjänsteexport)	7 700	13 800	-6 100
Budget 2015	182 000	184 000	-2 000
(varav tjänsteexport)	8 000	8 000	0

Tabell 4.27 Investeringsplan

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Budget 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
Rakelverksamheten	169 773	176 100	127 800	149 500	154 500
Beredskapstillgångar	20 882	17 835	39 200	29 100	9 800
Förvaltningstillgångar	54 951	105 475	90 850	42 950	40 450
Summa investeringar	245 606	299 410	257 850	221 550	204 750
Anslag	19 778	12 235	34 000	24 000	4 000
Lån i Riksgäldskontoret	225 827	287 175	223 850	197 550	200 750
Summa finansiering	245 606	299 410	257 850	221 550	204 750

Med uppdragsverksamhet avses i detta sammanhang den avgiftsbelagda verksamhet som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska bedriva.

Myndigheten får åta sig att mot avgift utveckla och förvalta tekniskt stöd åt andra myndigheter samt åt kommuner och landsting.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska vidare utföra uppdrags- och serviceverksamhet åt samverkande myndigheter och andra uppdragsgivare. Med uppdragsverksamhet avses i detta sammanhang bl.a. tjänsteexport. Myndigheten får disponera intäkterna.

Myndigheten får delta i internationella räddnings- och katastrofinsatser förutsatt att det finns en extern finansiering. Vidare får Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, om verksamheten har anknytning till myndighetens uppgifter, mot avgift tillhandahålla fortbildning, uppdragsutbildning samt tjänster kopplade till konferenser och internat.

Investeringsplan

Regeringens förslag: Investeringsplanen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 2015–2017 godkänns (tabell 4.27).

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas engångsvis med 20 miljoner kronor 2015. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med motsvarande belopp.

I syfte att finansiera Kustbevakningens drift- och kapitalkostnader för anskaffning av fartyg minskas anslaget med 35 miljoner kronor fr.o.m. 2016. Anslaget 2:1 *Kustbevakningen* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 0,9 miljoner kronor 2015, 3,6 miljoner kronor 2016, 3,6 miljoner kronor 2017 och 3,5 miljoner kronor 2018 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

I statsbudgeten för 2012 ökades anslaget med 6,8 miljoner kronor 2013 och 2014 samt med 6 miljoner kronor 2015 för finansiering av åtgärder kopplade till kärnenergi-beredskap. Anslaget minskas därmed med 0,8 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Tabell 4.28 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 060 477	1 060 477	1 060 477	1 060 477
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 921	13 401	31 028	59 516
Beslut ³	-21 843	-39 543	-40 124	-41 076
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 043 555	1 034 335	1 051 381	1 078 917

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

³ En omfördelning görs från myndighetens förvaltningskostnader för finansiering av gemensam e-förvaltning under åren 2015–2018. Alla myndigheter med över 500 årsarbetare, exklusive universitet och högskolor m.fl., samt ett antal utpekade myndigheter med färre än 500 årsarbetare, ingår.

Regeringen föreslår att 1 043 555 000 kronor anvisas under anslaget 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 034 335 000 kronor, 1 051 381 000 kronor respektive 1 078 917 000 kronor.

4.4.8 2:8 Statens haverikommission

Tabell 4.29 Anslagsutveckling 2:8 Statens haverikommission

<i>Tusental kronor</i>				
2013	Utfall	41 668	Anslags- sparande	2 258
2014	Anslag	43 438 ¹	Utgifts- prognos	43 601
2015	Förslag	43 679		
2016	Beräknat	43 970 ²		
2017	Beräknat	44 716 ³		
2018	Beräknat	45 901 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 43 570 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 43 573 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 43 577 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera Statens haverikommissionens förvaltningskostnader och deras verksamhet med undersökningar enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor och samarbete med berörda säkerhetsmyndigheter i deras olycksförebyggande verksamhet.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2014 beräknats enligt följande.

Anslaget minskas med 39 tusen kronor 2015 och 149 tusen kronor fr.o.m. 2016 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Tabell 4.30 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:8 Statens haverikommission

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	43 438	43 438	43 438	43 438
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	280	681	1 427	2 612
Beslut	-39	-149	-149	-149
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	43 679	43 970	44 716	45 901

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 43 679 000 kronor anvisas under anslaget 2:8 *Statens haverikommission* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 43 970 000 kronor, 44 716 000 kronor respektive 45 901 000 kronor.

5 Strålsäkerhet

5.1 Omfattning

Området omfattar frågor om strålskydd och kärnsäkerhet. Verksamheten vid Strålsäkerhetsmyndigheten ingår i området.

5.2 Utgiftsutveckling

Tabell 5.1 Utgiftsutveckling inom område Strålsäkerhet

Miljoner kronor

	Utfall 2013	Budget 2014 ¹	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
<i>Strålsäkerhet</i>							
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	360	361	356	362	364	370	380
Summa Strålsäkerhet	360	361	356	362	364	370	380

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

5.3.2 Resultat

5.3 Resultatredovisning

5.3.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Resultatredovisningen av Säker strålmiljö finns även under utgiftsområde 20.

Strålsäkerhetsmyndighetens samlade bedömning är att kärnkraftsanläggningarna i tillräcklig omfattning uppfyller gällande krav på strålsäkerhet. För verksamhetsåret är den uppskattade stråldosen till allmänheten mycket låg och ligger under den av Strålsäkerhetsmyndigheten föreskrivna begränsningen på 0,1 millisievert per år. Från kärnbränslefabriken i Västerås är utsläppen till miljön försumbara från strålskyddssynpunkt. Den samlade bedömningen för verksamhetsåret

är att strålskyddsverksamheten vid kärnkraftsanläggningarna och bränslefabriken fungerar bra.

Nationellt

De senaste åren har den förra regeringen låtit genomföra internationella expertgranskningar i Sverige. Under 2008–2011 genomfördes s.k. OSART-granskningar vid samtliga svenska kärnkraftverk (OSART, Operational Safety Review Team). Dessa granskningar fokuserar på driftsäkerhetsfrågor vid kärnkraftverken. Strålsäkerhetsmyndigheten slutredovisade dessa granskningar i januari 2014.

Under 2011 genomfördes en s.k. IPPAS-granskning, dvs. internationell expertgranskning av det svenska systemet för fysiskt skydd av kärntekniska anläggningar och radioaktiva ämnen (IPPAS, International Physical Protection Advisory Services). Regeringen avser att beställa en sedvanlig uppföljande granskning.

Under 2012 genomfördes en s.k. IRRS-granskning, dvs. en internationell granskning av det svenska systemet för strålsäkerhetsfrågor som ligger inom Strålsäkerhetsmyndighetens verksamhetsområde (IRRS, Integrated Regulatory Review Service). Den förra regeringen gav i början av 2014 Strålsäkerhetsmyndigheten i uppdrag att beställa en sedvanlig uppföljande granskning.

EU

Under 2013 avslutades förhandlingar om ett direktiv som fastställer de grundläggande strålskyddsnormerna. Den förra regeringen har gett Strålsäkerhetsmyndigheten i uppdrag att ta fram förslag på hur direktivet ska genomföras i svensk lagstiftning. Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2016.

Under 2014 avslutades förhandlingar om en revidering av kärnsäkerhetsdirektivet. Direktivet innehåller nu mer detaljerade krav inom kärnsäkerhetsområdet samt nya krav gällande oberoende internationell expertgranskning av särskilt utvalda teman med koppling till kärnsäkerhet samt krav på återkommande säkerhetsutvärdering och bestämmelser om den som ansöker om tillstånd. Regeringen avser att inom kort ge Strålsäkerhetsmyndigheten i

uppdrag att ta fram förslag på hur direktivet ska genomföras i svensk lagstiftning.

Övrigt internationellt

Under 2014 genomfördes det sjätte granskningsmötet enligt kärnsäkerhetskonventionen. Den svenska nationalrapporten sammanställdes av Strålsäkerhetsmyndigheten och i tillämpliga delar med ägarna till de svenska kärnkraftverken. Vid granskningsmötet beslutade parterna till konventionen att kalla till en diplomatkonferens för att förhandla fram en ändring av konventionen. Vid granskningsmötet beslutade parterna också om ändringar i de dokument som styr arbetsprocesserna inom konventionen. Ändringarna syftar till att stärka processen och att än bättre ta tillvara erfarenheter från kärnkraftsolyckan i Fukushima i konventionsarbetet.

5.3.3 Analys och slutsatser

Regeringen bedömer att händelserna i Fukushima även fortsättningsvis har stor inverkan på kärnsäkerhetsarbetet både nationellt och internationellt.

De övergripande resultaten från de internationella granskningarna är att Sverige i mycket stor utsträckning lever upp till de internationella standarder som granskningarna använder som referens. Granskningarna lämnar också en rad rekommendationer vilka regeringen och myndigheter ska värdera och bedöma.

Regeringen bedömer vidare att de internationella granskningarna är viktiga verktyg för att kontinuerligt utveckla den nationella lagstiftningen. Regeringen anser också att spridning av erfarenheter görs effektivt genom att både bjuda in till internationella granskningar och genom att skicka ut nationella experter på granskningar till andra länder.

5.4 Politikens inriktning

Arbetet med att ta till vara erfarenheter från katastrofen vid kärnkraftverken i Fukushima på nationell nivå fortsätter. Som en direkt följd beslutade parterna i den globala kärnsäker-

hetskonventionen att kalla till en diplomatkonferens för att förhandla en ändring i konventionen. Sverige kommer att delta aktivt i det arbetet.

Regeringen anser att arbetet med att ta till vara erfarenheterna från olyckan i Fukushima bör prioriteras.

Enligt svensk lag är det kärnkraftsindustrin som har ansvar för att skapa ett säkert slutförvar till det använda kärnbränslet. Kärnkraftsproducenterna har gett sitt samägda bolag Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) i uppdrag att på ett sätt som är säkert för både människor och miljö ta hand om allt radioaktivt avfall från de svenska kärnkraftverken. Bolaget lämnade 2011 in en ansökan om tillstånd till att bygga slutförvaret i Forsmark i Östhammars kommun. Ansökan har lämnats in till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt och Strålsäkerhetsmyndigheten.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska bedöma SKB:s val av plats och metod. Mark- och miljödomstolen gör en prövning av SKB:s ansökan enligt miljöbalken innan regeringen fattar beslut om hur det använda kärnbränslet ska slutförvaras.

5.5 Budgetförslag

5.5.1 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tabell 5.2 Anslagsutveckling 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	360 293		1 935
2014	Anslag	360 655 ¹		356 477
2015	Förslag	362 131		
2016	Beräknat	364 311 ²		
2017	Beräknat	370 340 ³		
2018	Beräknat	379 987 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 361 225 tkr i 2015 års prispivå.

³ Motsvarar 361 246 tkr i 2015 års prispivå.

⁴ Motsvarar 361 276 tkr i 2015 års prispivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Strålsäkerhetsmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får användas för utgifter för grundläggande och tillämpad forskning för att utveckla nationell kompetens inom myndighetens verksamhetsområde och för att stödja och utveckla myndighetens tillsyn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 5.3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	309 160	20 073	293 329	35 904
Prognos 2014	310 000	25 000	311 000	24 000
Budget 2015	316 000	40 700	330 700	26 000

Strålsäkerhetsmyndighetens verksamhet finansieras delvis via avgifter enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. Ansökningsavgifter som berör kärnteknisk verksamhet enligt 3 och 4 §§ disponeras av myndigheten. Däremot disponeras inte avgifter som berör icke-kärnteknisk verksamhet enligt 3 och 4 §§. Övriga avgifter förs till inkomsttitel 2551 Avgifter från kärnkraftverken. Av de avgifter som tas ut med stöd av förordningen används en del för beredskapsverksamhet vid länsstyrelser och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Tabell 5.4 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	1 920	2 763	-843
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2014	2 000	3 000	-1 000
(varav tjänsteexport)			
Budget 2015	2 450	3 200	-750
(varav tjänsteexport)			

Bemyndigande om ekonomiska åtagande

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 55 000 000 kronor 2016–2020.

Skälen för regeringens förslag: Behovet av bemyndigande på anslag 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* uppstår genom myndighetens beställningar av forskning inom ansvarsområdet.

Bemyndigandet för 2015 föreslås vara oförändrat jämfört med 2014.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 55 000 000 kronor 2016–2020.

Tabell 5.5 Beställningsbemyndigande för anslaget 3.1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018–2020
Ingående åtaganden	50 641	26 517	55 000			
Nya åtaganden	10 243	46 105	40 000			
Infriade åtaganden	34 367	17 622	40 000	30 000	20 000	5 000
Utestående åtaganden	26 517	55 000	55 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	60 000	55 000	55 000			

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minska med 0,3 miljoner kronor 2015 och beräknas minska med 1,2 miljoner kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Beräkningar i tidigare budgetpropositioner påverkar beräknade anslagsramar 2015–2018.

Anslaget har för perioden 2015–2018 beräknats enligt följande:

Tabell 5.6 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	360 655	360 655	360 655	360 655
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 797	4 894	10 921	20 569
Beslut	-321	-1 238	-1 236	-1 237
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	362 131	364 311	370 340	379 987

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Regeringen föreslår att 362 131 000 kronor anvisas anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 364 311 000 kronor, 370 340 000 kronor respektive 379 987 000 kronor.

6 Elsäkerhet

6.1 Omfattning

Området omfattar frågor om elsäkerhet. Verksamheten vid Elsäkerhetsverket ingår i området.

6.2 Utgiftsutveckling

Tabell 6.1 Utgiftsutveckling inom område Elsäkerhet

Miljoner kronor

	Utfall 2013	Budget 2014 ¹	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
6:1 Elsäkerhetsverket	51	53	51	53	53	54	56
Summa Elsäkerhet	51	53	51	53	53	54	56

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

6.3 Resultatredovisning

6.3.1 Resultat

Elsäkerhetsverksamheten syftar till att förebygga skada på person och egendom, orsakad av elektricitet samt störningar inom området för elektromagnetisk kompatibilitet (EMC), samt till att bygga upp och upprätthålla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektriskt material.

Inom elsäkerhetsområdet har Elsäkerhetsverket under 2013 utarbetat en ny föreskrift inom behörighetsområdet. Föreskriften innehåller bland annat krav på utbildning och praktik för behörighet, hur man ansöker och vilka behörighetstyper som finns.

Vad beträffar standardiseringsverksamheten har Elsäkerhetsverket under 2013 fortsatt att delta i och drivit frågor inom den nationella och internationella standardiseringen. Elsäkerhetsverket har medverkat i 17 tekniska kommittéer som har störst betydelse för myndighetens uppdrag. Under 2013 har myndigheten haft ordförandeposter i fyra av kommittéerna.

Vidare har Elsäkerhetsverket under 2013 arbetat med ett regeringsuppdrag gällande lämplighetsprov som kompensationsåtgärd enligt yrkeskvalifikationsdirektivet. Även den årliga elolycksfallsrapporten har utarbetats och publicerats.

Ansvaret för elanläggningstillsynen omfattar cirka 5,2 miljoner elanläggningar, varav cirka 900 000 arbetsställen och cirka 4,3 miljoner bostäder. Under 2013 har Elsäkerhetsverket avslutat 876 tillsynsärenden. Tillsynen av elektriska anläggningar och elinstallatörer sker i tre olika former; lägesbild, tematisk och

indikationsstyrd tillsyn. Inom lägesbildstillsyn uppgick antalet ärenden till 388 stycken 2013, antalet tematiska tillsynsärenden uppgick till 188 stycken och den indikationsstyrda tillsynen uppgick till 300 ärenden.

Den förra regeringen tillsatte den 21 augusti 2013 en kommitté med uppdrag att lämna förslag på vilka krav som ska ställas på den som ska utföra en elektrisk installation. Slutbetänkandet ska redovisas senast den 31 december 2014.

6.3.2 Analys och slutsatser

Elsäkerhetsverket har tillsynsansvar över cirka 100 000 produkttyper på den svenska marknaden. Tillsynen på elmaterielområdet genom marknadskontroll har resulterat i att produkter med allvarliga elsäkerhetsbrister eller brister i elektromagnetisk kompatibilitet har fått försäljningsförbud. Under 2013 fattades 58 beslut om försäljningsförbud och 17 försäljningsförbud med beslut om återtagande från återförsäljare. Flest förbud har beslutats för produktgrupperna belysning, bruksföremål och strömförsörjningsmateriel, exempelvis USB-laddare. Många nya aktörer på marknaden och den växande näthandeln medför fortsatt stort behov av information och marknadskontroll.

6.4 Budgetförslag

6.4.1 4:1 Elsäkerhetsverket

Tabell 6.2 Anslagsutveckling 4:1 Elsäkerhetsverket

Tusental kronor				
År	Typ	Belopp	Övrigt	Totalt
2013	Utfall	51 065	Anslags-sparande	1 843
2014	Anslag	52 507 ¹	Utgifts-prognos	51 197
2015	Förslag	52 839		
2016	Beräknat	53 192 ²		
2017	Beräknat	54 094 ³		
2018	Beräknat	55 523 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 52 707 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 52 710 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 52 714 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Elsäkerhetsverkets förvaltningskostnader.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 6.3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	319	45	511	-464
Prognos 2014	321	45	200	-155
Budget 2015	322	45	200	-155

Regeringens överväganden

Tabell 6.4 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 4:1 Elsäkerhetsverket

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	52 507	52 507	52 507	52 507
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	379	866	1 767	3 197
Beslut ³	-47	-181	-180	-181
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	52 839	53 192	54 094	55 523

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

³ Som en förstärkning på utgiftssidan minskas samtliga anslag som pris- och löneomräknas (PLO-anslag), såväl förvaltningsanslag för myndigheter under regeringen som investeringsanslag. Syftet med åtgärden är att bidra med finansiering till prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 52 839 000 kronor anvisas för år 2015. För åren 2016–2018 beräknas anslagen till 53 192 000, 54 094 000 respektive 55 523 000 kronor.